

**PROIECT „ASISTENȚĂ TEHNICĂ CU PRIVIRE LA PREGĂTIREA IMPLEMENTĂRII NOULUI COD
CIVIL, COD PENAL, COD DE PROCEDURĂ CIVILĂ ȘI COD DE PROCEDURĂ PENALĂ”**

PROIECT DE REFORMĂ JUDICIARĂ

LOAN: #IBRD 4811

RAPORT FINAL

18 NOIEMBRIE 2011

CUPRINS

I.	INTRODUCERE	4
1.	Activități referitoare la resursele umane	6
2.	Activități referitoare la determinarea impactului financiar/bugetar al Noilor Coduri	7
2.1.	Colectarea de date	8
2.1.(a).	Aspecte generale	8
2.1.(b).	Segmentul de timp relevant	9
2.1.(c).	Ipoteze și considerații	9
2.1.(d).	Dificultăți întâlnite în derularea activităților Proiectului	10
2.1.(e).	Limitări în cadrul analizei efectuate	10
2.2.	Participarea la întâlnirile organizate cu reprezentanții Beneficiarului și cu alte părți interesate	11
II.	SINTEZA METODOLOGIILOR ȘI METODELOR APLICATE	14
1.	Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul infrastructurii fizice	18
1.1.(a).	Săli de judecată/camere de consiliu	18
1.1.(b).	Birourile judecătorilor/procurorilor și personalului auxiliar aferent	21
2.	Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul sistemului de penitenciare	22
3.	Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul infrastructurii de IT23	
4.	Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul cheltuielilor cu resursele umane	23
5.	Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul altor tipuri de cheltuieli	25
5.1.(a).	Costurile cu citarea și comunicarea actelor procedurale	25
5.1.(b).	Dotări speciale la nivelul sistemului de probațiune	26
III.	SINTEZĂ PRIVIND VOLUMUL DE LUCRU	28
1.	Introducere	28
2.	Instanțe	30
3.	Parchete	33
4.	Serviciul de probațiune	37
5.	Observații	39
IV.	CONCLUZII PRIVIND NECESARUL DE RESURSE UMANE ÎN URMA IMPLEMENTĂRII NOILOR CODURI	40
A.	Necesarul de resurse umane la nivelul instanțelor și parchetelor	40
1.	Necesitățile de personal în comparație cu standardele europene	40
2.	Planificarea necesarului de resurse umane	41
3.	Dezvoltarea sistemului de planificare a necesarului de resurse umane	41
4.	Asigurarea necesarului de resurse umane	43
5.	Asigurarea unei monitorizări eficiente a performanței	51
6.	Necesarul de resurse umane la nivelul ÎCCJ și al PÎCCJ	53
B.	Necesarul de resurse umane la nivelul serviciului de probațiune	56
1.	Perspectivă generală asupra cunoștințelor și calificărilor necesare	59
2.	Recomandări pentru dezvoltarea unei metode sistematice pe termen lung a managementului resurselor umane în cadrul serviciului român de probațiune.	60
2.1.	Gestionarea fluxului de forță de muncă pentru organizarea serviciului de probațiune	60
2.2.	Dezvoltarea și promovarea competențelor cheie ale personalului din cadrul serviciului de probațiune	61
2.3.	Managementul performanței	62
2.4.	Monitorizarea la nivel intern a opiniilor și atitudinilor angajaților	62
2.5.	Administrare eficientă și suport resurse umane	62
V.	CONCLUZII PRIVIND IMPLICAȚIILE FINANCIARE ȘI BUGETARE ALE INTRĂRII ÎN VIGOARE A NOILOR CODURI	64

A. Concluzii generale	64
1. Necesitatea redimensionării bugetului	64
2. Necesitatea dezvoltării și menținerii unor baze de date omogene	66
3. Necesitatea adaptării soluțiilor de construire/ extindere a spațiilor-cheie în funcție de condițiile specifice	66
B. Concluzii specifice	66
1. Infrastructură fizică	67
1.1.(a). Săli de judecată	67
1.1.(b). Spații cu destinație de birouri	70
1.1.(c). Spații cu altă destinație la nivelul instanțelor (arhive, registraturi, spații publice, spații destinate găzduirii deținuților în cadrul instanțelor)	74
1.1.(d). Spații de detenție în cadrul penitenciarelor	74
2. Infrastructura IT	75
3. Cheltuieli cu resursele umane	78
4. Alte tipuri de cheltuieli generate de intrarea în vigoare a Noilor Coduri	82
4.1.(a). Costurile cu citarea și comunicarea actelor procedurale	82
4.1.(b). Dotări speciale la nivelul sistemului de probațiune	82
5. Sistemul de asistență judiciară	85
6. Venituri	86
7. Costul procesual	87
C. Concluzii și recomandări specifice ca urmare a intrării în vigoare a NCC	89
1. Concluzii și recomandări în ceea ce privește reglementarea activității instanței de tutelă	89
2. Concluzii privind impactul noilor prevederi ale Codului Civil ce influențează competența materială a instanțelor	91
VI. ANEXE	93

I. INTRODUCERE

Conform Contractului de consultanță privind „Asistența tehnică în vederea implementării noului Cod Civil, Cod Penal, Cod de Procedură Civilă și Cod de Procedură Penală” (denumit în continuare „**Contractul**”), încheiat la data de 10 septembrie 2010 între Ministerul Justiției, prin intermediul Direcției de Implementare a Proiectelor Finanțate din Împrumuturi Externe (denumit în continuare „**Beneficiarul**”) și consorțiul format din S.C.A. Țuca Zbârcea & Asociații, S.C. KPMG România S.A., The Gallup Organization-România S.R.L. și Hewitt Associates Sp. z o.o. (denumiți în continuare „**Consultantul**”), Consultantul s-a angajat să pună la dispoziția Beneficiarului mai multe rapoarte conținând concluziile activităților de identificare și analiză a impactului pe care se estimează că îl vor avea noile coduri (Codul Civil, Codul Penal, Codul de Procedură Civilă și Codul de Procedură Penală) (denumite în continuare „**Noile Coduri**”) asupra sistemului judiciar din România, din punct de vedere juridic, economic, bugetar și al resurselor umane.

În data de 1 octombrie 2010 Consultantul a transmis Beneficiarului Raportul inițial („**Raportul Inițial**”). Acest document a servit la stabilirea unei înțelegeri comune a părților implicate cu privire la planificarea, modul de abordare a activităților Proiectului de către echipa de proiect, rapoartele care trebuiau predate și riscurile Proiectului, cât și la detalierea și la agrearea metodologiei utilizate pentru îndeplinirea sarcinilor, conform așteptărilor și înțelegerii părților la începutul derulării Proiectului. Raportul Inițial a urmărit îndeaproape Termenii de Referință și Propunerea Tehnică a Consultantului.

Consultantul a furnizat la data de 10 ianuarie 2011 un prim raport interimar conținând rezultatele analizei sale cu privire la modificările aduse de Noile Coduri asupra cadrului juridic consacrat prin Codul Civil, Codul Penal, Codul de Procedură Civilă și Codul de Procedură Penală („**Raportul Interimar I**”), versiunea finală a acestuia fiind transmisă Beneficiarului în data de 7 aprilie 2011. Acest raport s-a concentrat asupra analizei, din perspectivă strict juridică, a modificărilor aduse de Noile Coduri regimului actual (inclusiv elementele de absolută noutate, care nu au corespondent în legislația română în vigoare), care pot avea un impact din perspectiva resurselor umane, bugetar sau financiar asupra entităților care sunt la acest moment direct implicate în punerea în aplicare a prevederilor legale reglementate în prezent de Codul Civil, Codul Penal, Codul de Procedură Civilă și Codul de Procedură Penală.

Consultantul a elaborat și transmis Beneficiarului cel de-al doilea raport (denumit în continuare „**Raportul Interimar II**”) în data de 30 mai 2011. În cadrul Raportului Interimar II Consultantul a prezentat în extenso situația reală cu care se confruntă sistemul judiciar din România, atât din punct de vedere al resurselor umane (efective de personal, cheltuieli cu salariile aferente), cât și al infrastructurii fizice și de IT, al asistenței judiciare din oficiu și a veniturilor. De asemenea, Raportul Interimar II a inclus o evaluare preliminară a impactului Noilor Coduri, așa cum acesta a fost identificat pe baza analizelor teoretice, din punct de vedere juridic, realizate în cadrul Raportului Interimar I. În perioada 31 mai 2011-8 august 2011, reprezentanții Beneficiarului au făcut o serie de comentarii cu privire la această versiune a Raportului Interimar II, comentariile primite fiind atent analizate de Consultant, care a răspuns la fiecare din problemele ridicate, centralizând aceste răspunsuri și propriile observații într-un tabel transmis Beneficiarului împreună cu versiunea actualizată corespunzător a Raportului Interimar II, la data de 8 august 2011.

În data de 4 iulie 2011 Consultantul a transmis Beneficiarului o versiune preliminară a celui de-al treilea raport (denumit în continuare „**Raportul Interimar III**”), care detaliază rezultatele documentate ale analizelor și calculelor realizate în urma estimării impactului Noilor Coduri asupra ariilor de interes major, așa cum au fost identificate în cadrul Raportului Interimar II. În cadrul Raportului Interimar III, Consultantul s-a axat pe surprinderea efectului net al implementării Noilor Coduri, atât din punct de vedere financiar-bugetar, cât și al resurselor umane. În măsura în care Consultantul a dispus de date utilizabile, analiza a fost realizată la nivelul fiecărei instituții judiciare precum și la nivelul tipurilor principale de personal din cadrul acestora. În perioada 14 iulie 2011-8 august 2011, Beneficiarul a transmis Consultantului comentarii și observații privitoare la Raportul Interimar III. De asemenea, așa cum vom explica pe larg mai jos, au fost primite noi date cu privire la domenii ale analizei care nu putuseră fi acoperite, din lipsă de informații, în cadrul versiunii preliminare a Raportului Interimar III. Consultantul a analizat noile seturi de date primite după depunerea versiunii preliminare a Raportului Interimar III, precum și comentariile formulate de Beneficiar cu privire la acesta și a transmis versiunea finală a Raportului Interimar III în data de 30 octombrie 2011.

Rezultatele acestor analize au constituit baza pentru pregătirea unui set de concluzii, pe care Consultantul le pune la dispoziția Beneficiarului în cadrul Raportului de față.

În conformitate cu prevederile Anexei B (Cerințe de Raportare) la Contract, Consultantul transmite Beneficiarului versiunea finală a celui de-al patrulea raport (denumit în continuare „**Raportul Final**” sau „**Raportul**”), care prezintă concluziile finale la care s-a ajuns pe baza rezultatelor întregului proces de analiză și evaluare a impactului Noilor Coduri asupra resurselor umane, precum și asupra bugetului necesar pentru funcționarea sistemului judiciar din România. În baza rezultatelor analizei pe care a efectuat-o, așa cum acestea au fost sintetizate în Raportul Interimar III deja depus, Consultantul a întocmit un set de concluzii și recomandări cu privire la posibilele variante de impact asupra resurselor umane și bugetului în urma implementării Noilor Coduri.

De asemenea, prezentul Raport urmărește să se refere la și, acolo unde este fezabil, să răspundă solicitărilor și întrebărilor ridicate de Beneficiar înainte de depunerea prezentului Raport, solicitări și întrebări apărute în principal în urma parcurgerii de către Beneficiar a Rapoartelor Interimare II și III.

Având în vedere că prezentul Raport prezintă concluziile și recomandările desprinse din analiza realizată pe parcursul Proiectului, Consultantul a considerat că este indicat să pună la dispoziția Beneficiarului glosarul complet al termenilor utilizați în cursul pregătirii Rapoartelor Interimare (Raportul Interimar II și Raportul Interimar III), cu excepția Raportului Interimar I, dat fiind caracterul său pur teoretic (**Anexa nr.1** la prezentul Raport).

1. Activități referitoare la resursele umane

Versiunea finală a Raportului Interimar III, remis Beneficiarului la data de 30 octombrie 2011, conține rezultatele obținute în urma parcurgerii de către Consultant a etapei principale de analiză. Prezentarea privind resursele umane s-a concentrat asupra impactului Noilor Coduri în ceea ce privește resursele umane la nivelul instanțelor și parchetelor organizate pe lângă acestea. Primele rezultate prezentate în cadrul versiunii preliminare a Raportului Interimar III privind ÎCCJ, PÎCCJ și Direcția de Probațiune au fost reanalizate și incluse în versiunea finală a Raportului Interimar III.

Raportul Final se concentrează asupra prezentării sintezelor și concluziilor în domeniile analizate pe larg în versiunea finală a Raportului Interimar III.

Pentru Raportul Final, Consultantul a pregătit, în ceea ce privește resursele umane, un set de concluzii privind necesarul de personal la nivelul instanțelor și parchetelor, plecând de la analizele efectuate asupra resurselor umane în etapele II și III ale Proiectului, și ținând cont de observațiile Beneficiarului. Consultantul a analizat, de asemenea, necesarul de personal auxiliar la nivelurile respective ale sistemului judiciar. În urma întâlnirilor directe și utilizării de noi informații, s-a tratat și necesarul de resurse umane la nivelul Direcției de Probațiune.

O nouă serie de date cu privire la ÎCCJ și PÎCCJ a permis Consultantului să facă progrese cu analizele privind aceste instituții. De asemenea, progresul se datorează și întâlnirilor directe cu reprezentanții ambelor instituții.

Această versiune finală a Raportului Final cuprinde și un capitol în care s-a realizat o sinteză asupra gradului de încărcare identificat la nivelul sistemului judiciar.

2. Activități referitoare la determinarea impactului financiar/bugetar al Noilor Coduri

În conformitate cu prevederile Termenilor de Referință, Consultantul a urmărit identificarea și analizarea, din punct de vedere financiar/bugetar, a impactului intrării în vigoare a Noilor Coduri, reflectat în:

- Necesarul de infrastructura fizică și de IT;
- Asistența judiciară din oficiu;
- Cheltuielile cu resursele umane;
- Alte categorii de cheltuieli;
- Venituri;
- Costurile procedurale;
- Impactul asupra mediului de afaceri.

În vederea identificării și evaluării impactului cuantificabil al Noilor Coduri sub aspect financiar/bugetar, Consultantul a desfășurat următoarele activități:

- Realizarea unei analize detaliate a prevederilor NCC, NCPC, NCP și ale NCPP pentru identificarea impactului potențial al acestora asupra sistemului judiciar, inclusiv din punct de vedere financiar/bugetar;
- Derularea unor serii de consultări cu experți juridici din cadrul Consorțiului cu scopul de a înțelege natura și obiectul impactului preconizat al prevederilor Noilor Coduri asupra instituțiilor din cadrul sistemului judiciar;
- Identificarea informațiilor de natură calitativă și cantitativă necesare în vederea creării unei baze corecte, reale și utilizabile pentru evaluarea detaliată a impactului Noilor Coduri din perspectivă financiar-bugetară;
- Identificarea metodelor adecvate de evaluare a impactului financiar identificat asupra ariilor majore de interes vizate de reglementările Noilor Coduri;
- Formularea unor solicitări de date și informații adresate Beneficiarului;
- Obținerea de date din surse publice de informații;
- Evaluarea acurateții și utilității datelor puse la dispoziție de Beneficiar și a celor obținute din alte surse, în scopul vizat de Proiect;
- Compilarea tuturor datelor utilizabile, într-un format creat special pentru a permite procesarea acestora conform metodelor de cuantificare pentru care s-a optat;
- Determinarea nivelului de corectitudine al analizelor ce poate fi atins în baza datelor colectate.

Analiza impactului cuantificabil al Noilor Coduri din punct de vedere financiar/bugetar a fost structurată luându-se în considerare atât instituțiile, cât și categoriile principale de personal din cadrul sistemului judiciar românesc vizate de modificările aduse de Noile Coduri, după cum sunt prezentate în continuare:

- Instanțele judecătorești, la nivelul tuturor gradelor de jurisdicție, în materie civilă (non-penală) și respectiv penală: judecătorii, tribunale, curți de apel, ÎCCJ;
 - o Judecători;
 - o Personal auxiliar.
- Parchetele de pe lângă judecătorii, tribunale, curți de apel, ÎCCJ:
 - o Procurori;
 - o Personal auxiliar.
- Servicii de probațiune:
 - o Consilieri de probațiune.
- Sistemul penitenciar.

Procedura de lucru pentru evaluarea impactului financiar/bugetar al Noilor Coduri, care detaliază etapele concrete ce vor fi parcurse pentru cuantificarea propriu-zisă a impactului, a fost stabilită în baza rezultatelor analizelor derulate cu privire la impactul Noilor Coduri asupra sistemului judiciar din România în general, asupra resurselor umane în special, precum și a informațiilor primite din partea Beneficiarului.

Etaple cheie parcurse de Consultant în derularea activităților planificate ale Proiectului sunt prezentate mai jos.

2.1. Colectarea de date

2.1.(a). Aspecte generale

Pentru a asigura o bază de lucru solidă, Consultantul a urmărit completarea seturilor de date necesare în vederea efectuării analizei impactului financiar/bugetar al Noilor Coduri. Consultantul a folosit toate informațiile relevante și utilizabile obținute de la Beneficiar în vederea elaborării rapoartelor de analiză.

Demersurile întreprinse de Consultant pentru a asigura un proces eficient de colectare a datelor necesare evaluării impactului Noilor Coduri din punct de vedere financiar/bugetar au constat în:

- emiterea, în data de 14 decembrie 2010, a unei solicitări preliminare de informații adresate Beneficiarului cu privire la modificările aduse de NCC și NCPC;
- transmiterea, în data de 5 ianuarie 2011, a unei solicitări de informații cu privire la modificările aduse de NCP și NCPP;
- adresarea unei solicitări Beneficiarului, în data de 19 ianuarie 2011, în vederea transmiterii spre consultare a Manualului de Statistică ECRIS;
- trimiterea unei solicitări Beneficiarului, în data de 24 ianuarie 2011, în scopul de a intra în posesia unor situații statistice detaliate extrase din ECRIS de către reprezentanții CSM pentru perioada 2007 – 2010;
- transmiterea, în luna ianuarie a anului 2011, a unei solicitări de date statistice detaliate, extrase din bazele de date ale Ministerului Public pentru perioada 2008 – 2010;

- trimiterea unei solicitări de informații de natură cantitativă pentru perioada 2007 – 2010, pusă la dispoziție în luna ianuarie 2011 de reprezentanții CSM;
- elaborarea și transmiterea unui chestionar în vederea obținerii datelor lipsă direct de la instanțe și parchete, în data de 23 martie 2011;
- includerea de solicitări de informații în cadrul Studiului Gallup care a fost transmis în teritoriu către toate categoriile de instanțe și parchete, în data de 30 martie 2011;
- transmiterea unor solicitări de clarificare și întrebări suplimentare atât către reprezentanții Beneficiarului, în vederea distribuirii în teritoriu, cât și direct instanțelor și parchetelor în lunile aprilie și mai 2011 (respectiv în datele de 7, 8, 11, 13, 14 și 21 aprilie și 4 mai);
- transmiterea unor solicitări suplimentare de date adresate Beneficiarului și CSM în scopul colectării urgente de date și informații indispensabile realizării activităților specifice Proiectului (în decursul lunilor martie, aprilie și mai 2011);
- trimiterea unor solicitări de clarificări cu privire la anumite aspecte prezentate în secțiunile referitoare la cheltuielile de personal (quantum salarii de bază lunare aferente fiecărei categorii de personal, contribuțiile angajatorului, alte cheltuieli de personal, în bani și în natură) din cadrul versiunii inițiale a Raportului Interimar III, în vederea obținerii unor date procesabile (în intervalul 5 septembrie – 17 octombrie 2011);
- trimiterea unor solicitări suplimentare de date adresate Beneficiarului cu privire la domenii ale analizei care nu au putut fi acoperite inițial din lipsa de informații, legate de infrastructură și cheltuieli de personal la nivelul parchetelor (în data de 6 septembrie 2011).

2.1.(b). Segmentul de timp relevant

Consultantul a solicitat atât date statistice aferente anilor 2007 – 2010, cât și informații de natură cantitativă la nivelul anului 2011.

Evaluarea impactului financiar/bugetar al Noilor Coduri asupra ariilor de interes major incluse în analiză a luat în considerare o perioadă de analiză de 3 ani de la momentul intrării în vigoare a Noilor Coduri (dintre aceștia, primii 2 ani reprezintă perioada de tranziție, iar cel de-al treilea an reprezintă primul an în care se presupune că nu va mai fi resimțit efectul actualelor coduri, iar noul sistem devine funcțional, în conformitate cu prevederile Noilor Coduri). Rezultatele analizei se raportează la datele disponibile până la data elaborării prezentului Raport.

2.1.(c). Ipoteze și considerații

În decursul activităților Proiectului, Consultantul a plecat de la premisa că datele colectate de la Beneficiar:

- sunt disponibile și pot fi extrase cu ușurință, indiferent de forma în care sunt solicitate;
- sunt de actualitate și reflectă situația reală a sistemului judiciar românesc;
- sunt corecte, procesabile și prezintă de un grad ridicat de precizie, servind astfel scopului Proiectului;
- nu necesită prelucrări ulterioare.

Analizele elaborate de Consultant se bazează pe informațiile obținute de la Beneficiar; acolo unde s-au folosit surse secundare cu caracter oficial, acest lucru a fost adus întotdeauna la cunoștința Beneficiarului (Beneficiarul a sugerat, de altfel, utilizarea unor astfel de surse, cum ar fi pagina de internet a CSM). O ipoteză esențială în realizarea analizelor presupuse de Proiect a fost aceea că datele primite de la Beneficiar sunt corecte, Consultantul neputând verifica acuratețea lor în mod independent. Cu toate acestea, în cazul în care Consultantul a observat informații incorecte sau discrepanțe, le-a adus la cunoștința Beneficiarului.

La data elaborării rapoartelor de analiză, Consultantul a considerat că obținerea informațiilor la nivelul fiecărei instituții din cadrul sistemului judiciar din România va facilita realizarea unei analize complete și riguroase. Din acest motiv, în cadrul procesului de centralizare, prelucrare și structurare a datelor au fost preluate datele transmise de la nivelul fiecărei instituții, în funcție de fiecare aspect relevant, acestea fiind ulterior integrate în situația centralizată la nivelul tuturor instanțelor.

2.1.(d). Dificultăți întâlnite în derularea activităților Proiectului

În activitatea de colectare a datelor, Consultantul a obținut în anumite situații informații cu caracter incomplet sau insuficient pentru a permite realizarea unor analize extensive și pentru a genera rezultate credibile. Consultantul s-a confruntat cu aceste aspecte atât în cazul datelor puse la dispoziție de către Beneficiar, cât și în cazul informațiilor obținute din surse secundare cu caracter oficial.

În același timp, analiza în profunzime a datelor obținute de către Consultant a relevat faptul că formatul și nivelul de agregare a datelor puse la dispoziție de către Beneficiar au fost preponderent deficitare.

Întrucât datele obținute nu au fost suficiente și în anumite cazuri nu au fost prezentate într-o formă prelucrabilă, Consultantul a solicitat în repetate rânduri validarea datelor obținute, fapt care a îngreunat procesul de procesare și structurare a informațiilor. În lipsa informațiilor centralizate, Consultantul a fost nevoit să realizeze pe cont propriu centralizarea datelor, transmițându-le ulterior spre completare și/sau clarificare Beneficiarului. Tabelele centralizatoare elaborate de către Consultant au fost însoțite de comentarii/ observații/ instrucțiuni exacte de a se verifica informațiile eronate, de a se completa datele lipsă sau de a se valida informațiile corect prezentate. În urma acestor demersuri, Beneficiarul a retransmis Consultantului o parte a acestor tabele completate integral sau parțial.

2.1.(e). Limitări în cadrul analizei efectuate

Consultantul a fost nevoit să realizeze o selecție atentă a datelor obținute în vederea utilizării acestora în analiza privind impactul cuantificabil al Noilor Coduri sub aspect financiar/bugetar. Datele au fost utilizate doar în măsura în care acestea erau suficiente, comparabile și reprezentative pentru tipul analizelor efectuate.

Evaluarea implicațiilor bugetare determinate de prevederile cuprinse în Noile Coduri a pornit în principal de la analiza situației curente a sistemului judiciar. Analiza situației curente a fost elaborată în limita datelor primite de la Beneficiar ca urmare a solicitărilor formulate de Consultant, fiind de aceea condiționată de existența, natura și calitatea acestor informații.

În ceea ce privește cuantificarea monetară a impactului prevederilor Noilor Coduri asupra necesarului de infrastructură fizică, este important de menționat că o evaluare exactă va putea fi realizată doar de către Beneficiar, în cadrul etapei de proiectare a infrastructurii fizice necesare, în momentul luării

deciziilor finale cu privire la dispunerea tuturor spațiilor și dezvoltarea corelațiilor spațiale eficiente pentru fiecare instituție (instanță/parchet) în parte. În opinia Consultantului, criteriile teoretice folosite de acesta pentru determinarea necesarului de infrastructură fizică la nivelul sistemului judiciar nu pot constitui o justificare suficientă pentru adoptarea de către Beneficiar a unor decizii de construire, reconstruire sau extindere de spații. Determinarea metodei prin care trebuie proiectat/amenajat spațiul necesar în viitorul apropiat sau pe termen lung - de exemplu, prin construirea unei noi clădiri, renovarea unei clădiri existente, închiriere de spațiu suplimentar, sau prin orice alte mijloace - va rămâne strict la latitudinea și în sarcina Beneficiarului.

Criteriile prezentate de Consultant se aplică pentru o serie de spații-cheie a căror modificare trebuie justificată în funcție de scopul specific al fiecărui tip de spațiu necesar, ca urmare a identificării unor nevoi suplimentare de resurse umane și a modificărilor de competență decurgând din punerea în aplicare a Noilor Coduri, pentru a satisface cerințele funcționale ale diferitelor tipuri de instituții judiciare. Din acest motiv, diferențele dintre spațiul disponibil în cazul unei construcții existente și spațiul estimat de Consultant în cadrul analizelor realizate nu reprezintă o justificare suficientă pentru modificarea și/sau extinderea construcției respective. În astfel de cazuri, se impune examinarea de către Beneficiar a unor alternative la extinderea construcției, înainte de luarea unei decizii cu privire la suplimentarea spațiului efectiv.

Necesarul de spații-cheie suplimentare la nivelul fiecărui tip de instanță (săli de judecată, săli destinate procedurii de cameră de consiliu, birouri ale judecătorilor, birouri ale grefierilor sau spații alocate pentru arhivă) a fost estimat în funcție de disponibilitatea și calitatea datelor obținute. De asemenea, s-a avut în vedere și posibilitatea de a izola strict impactul determinat de intrarea în vigoare a Noilor Coduri asupra necesarului suplimentar de spații. Aceeași abordare a fost urmată și în cazul fiecărui parchet și serviciu de probațiune, în ceea ce privește birourile procurorilor și consilierilor de probațiune.

În situațiile în care Consultantul nu a putut conchide că impactul prevederilor Noilor Coduri asupra anumitor tipuri de spații este direct și cuantificabil, nu s-a putut realiza o estimare monetară care să fie în concordanță cu nevoile reale la nivelul sistemului judiciar.

2.2. Participarea la întâlnirile organizate cu reprezentanții Beneficiarului și cu alte părți interesate

Pe lângă procesul propriu-zis de colectare, prelucrare, procesare și structurare a informațiilor, conceptualizarea a presupus discuții continue și feedback din partea Beneficiarului și al altor părți interesate în privința colectării de date și extinderii setului de date disponibile. Menționăm câteva dintre aceste întâlniri, axate în principal pe aspecte relevante pentru analiza privind impactul financiar/bugetar:

- Consultantul a participat, în data de 12 noiembrie 2010, la întâlnirea organizată la sediul Beneficiarului în vederea discutării aspectelor principale referitoare la Raportul Inițial ce a fost înaintat Beneficiarului;
- În data de 24 ianuarie 2011, Consultantul a participat la o întâlnire organizată la sediul CSM pentru o discuție cu specialiștii CSM care gestionează modulul ECRIS IV de statistică judiciară. Întâlnirea a avut scopul de a obține informații cu privire la tipul de statistici care pot fi generate de această aplicație;

- Pe 9 martie 2011, Consultantul a participat la o întâlnire de lucru organizată la sediul CSM pentru a discuta procesul de colectare a datelor până la momentul respectiv, pentru a verifica disponibilitatea și posibilitățile de obținere a unor informații restante și a unor statistici suplimentare, precum și pentru a obține răspunsuri referitoare la imaginea de ansamblu asupra unor arii de impact major;
- Consultantul a participat, pe data de 13 aprilie 2011, la o întâlnire cu reprezentanții Beneficiarului din cadrul Direcției Financiare și Direcției pentru Investiții în vederea clarificării unor aspecte legate de infrastructura fizică și de veniturile colectate la nivelul sistemului judiciar din România;
- În data de 14 aprilie 2011, Consultantul a participat la o întâlnire organizată la sediul Beneficiarului cu reprezentanți ai Direcției Elaborare Acte Normative pentru a defini o serie de detalii și a obține clarificări/ informații suplimentare cu privire la sistemul de asistență judiciară;
- În data de 11 mai 2011, Consultantul a participat la o întâlnire cu reprezentanții Comisiei Europene, ca o componentă a unui proces complex de evaluare la nivel de țară pe care Comisia îl derulează în România. Solicitarea de întâlnire a vizat o dezbatere pe tema concluziilor preliminare cu privire la impactul prevederilor Noilor Coduri;
- Consultantul a avut, în data de 9 iunie 2011, o întrevedere cu reprezentanții CSM pentru a solicita informații suplimentare despre posibilitatea obținerii unei situații centralizate (extrasă din ECRIS sau din altă bază de date) cu privire la numărul zilnic al ședințelor de judecată și numărul mediu al dosarelor din cadrul unei ședințe de judecată;
- În data de 22 iunie 2011, Consultantul a avut o întrevedere cu reprezentanți ai Beneficiarului din cadrul Direcției Tehnologiei Informației, cu scopul de a clarifica o serie de aspecte privind realizarea unei analize a întregului sistem IT din cadrul sistemului judiciar. La discuție au participat și reprezentanți ai Consultantului cu experiență vastă în consultanță IT. Concluzia întâlnirii a fost că rezolvarea problemei interconectării sistemelor IT nu face obiectul prezentului contract;
- În data de 17 iunie 2011, Consultantul și-a exprimat disponibilitatea de a participa la o întâlnire cu reprezentanții Parchetului General, pentru a clarifica o parte din informațiile de natură cantitativă obținute anterior și pentru a obține date suplimentare. Din cauza unei indisponibilități de ultim moment a reprezentanților PÎCCJ, datorată unor circumstanțe care nu au fost aduse la cunoștința Consultantului, întâlnirea stabilită nu a mai avut loc;
- În data de 22 iunie 2011, a mai fost organizată o întâlnire cu un reprezentant al Beneficiarului din cadrul Direcției de Probațiune, în vederea clarificării câtorva aspecte legate de necesarul de dotări speciale asociate activității de probațiune, în condițiile extinderii rolului serviciilor de probațiune ca urmare a prevederilor Noilor Coduri;
- Consultantul a participat în data de 5 septembrie la o întâlnire organizată la sediul Beneficiarului, la care au participat atât reprezentanți ai CSM, PICCJ, ICCJ, cât și persoane-cheie din cadrul diverselor departamente din interiorul Ministerului Justiției. În cadrul întâlnirii au fost aduse în discuție , printre altele, și rezultatele obținute în urma analizei impactului

financiar-bugetar al intrării în vigoare a Noilor Coduri, surprinse în varianta preliminară a Raportului Interimar III, urmărindu-se stabilirea unor linii directoare în vederea actualizării acestui raport;

- Pe data de 13 septembrie 2011 a avut loc o întâlnire cu reprezentanții ÎCCJ în vederea discutării rezultatelor preliminare obținute de către Consultant cu privire la analiza impactului financiar-bugetar și de resurse umane asupra acestei instanțe de judecată. În cadrul întâlnirii, s-a agreat că este absolut necesar ca ÎCCJ să sprijine Consultantul în determinarea impactului elementelor necuantificabile, cele mai multe dintre elementele de impact identificate pentru ÎCCJ fiind de acest tip;
- Tot în data de 13 septembrie a fost organizată o întâlnire la sediul CSM, pentru a discuta și clarifica anumite aspecte ale estimărilor realizate de către Consultant privind necesarul de resurse umane, infrastructura fizică și cheltuielile de personal. În cadrul acestei întâlniri s-a discutat și necesitatea verificării datelor obținute de Consultant din baza de date ABAC, lucru care s-a realizat în săptămânile următoare, întrucât s-a constatat că, în funcție de modalitatea de interogare a bazei de date, rezultatele obținute pentru aceeași instituție/tip de cauză puteau fi diferite, situație care nu fusese adusă la cunoștința Consultantului. Pe baza instrucțiunilor primite, s-au verificat, corectat și completat datele, acestea fiind utilizate ulterior în revizuirea analizelor cuprinse în Raportul Interimar III;
- Consultantul a participat, în data de 19 septembrie 2011, la o întâlnire cu reprezentantul Direcției Financiar Contabile a Ministerului Justiției, pentru a stabili posibilitățile de determinare a salariilor lunare brute (salarii brute de bază, sporuri permanente și contribuții ale angajatorului) și a altor tipuri de cheltuieli de personal (alocații pentru transport la și de la locul de muncă, alocații pentru locuințe, indemnizații de detașare, indemnizații de delegare etc.).

Întâlnirile organizate între Consultant, Beneficiar și alte părți interesate au pus bazele validării datelor de referință, au contribuit la analiza datelor preliminare și au ajutat la identificarea altor aspecte importante pentru evaluarea impactului financiar/bugetar al introducerii Noilor Coduri.

II. SINTEZA METODOLOGIILOR ȘI METODELOR APLICATE

Înainte de a prezenta observațiile și recomandările cu privire la impactul Noilor Coduri asupra resurselor umane, Consultantul a efectuat o sinteză a metodologiilor aplicate la calcularea rezultatelor analizate în prezentul Raport.

Tabelul de mai jos conturează etapele principale ale Proiectului, metodele cheie aplicate în fiecare etapă, și subliniază ipotezele cheie care stau la baza metodei alese, incluzând, după caz, și alte comentarii. Sinteza face trimitere la toate analizele efectuate la nivelul instanțelor, parchetelor și serviciilor de probațiune. Etapele împărțite în sub-etape (de exemplu 2.1. și 2.3.) se referă la acele activități și metode care nu au rezultat în urma unui proces (finalizarea activității 1 face posibilă lansarea activității 2); acestea cuprind activități efectuate fie în paralel, fie independent unele de altele.

Etape	Rezultate	Metode	Ipoteze care stau la baza metodelor selectate	Observații
1. Analiză aprofundată a prevederilor NCC, NCPC, NCP și NCPP	Identificarea așa-numitelor „elemente de impact”: elemente ale Noilor Coduri care au o anumită influență, ce poate fi definită la nivel individual, asupra necesarului de resurse umane. Elemente de impact definite separat pentru instanțe, parchete și servicii de probațiune.	Aplicarea cunoștințelor și experienței juridice în vederea definirii elementelor individuale de impact la fiecare nivel al instanțelor, parchetelor și serviciilor de probațiune. Clasificarea elementelor de impact în elemente care influențează numărul de dosare al instanțelor, volumul de activitate și durata de soluționare a dosarelor. Clasificarea elementelor de impact în raport de cuantificabilitatea, aplicabilitatea în timp, orientarea și intensitatea acestora.	Lucrări efectuate și metode selectate, menite a explica fiecare aspect al Noilor Coduri care se estimează a avea un impact asupra tipurilor de personal din instituțiile judiciare române analizate în cadrul Proiectului. În plus, elementele individuale de impact au reprezentat principii directoare pentru modul în care datele urmau a fi procesate în etapele ulterioare.	-

Etape	Rezultate	Metode	Ipoteze care stau la baza metodelor selectate	Observații
2.1. Identificarea datelor cuantificabile ce urmează a fi utilizate în cadrul Proiectului	Identificarea surselor de date cu potențial de aplicabilitate în analiza volumului de activitate și a tipurilor de personal, a căror sferă de aplicabilitate a fost impusă de natura elementelor de impact identificate. Evaluarea calității, aplicabilității și a caracterului complet al datelor.	Cercetare pagini internet. Date furnizate de Beneficiar. Interogare bază de date ABAC. Studiu Gallup.	Principala premisă de la care a plecat Consultantul a fost aceea că datele trebuie obținute la nivelul fiecărei instanțe, parchet și serviciu de probațiune, urmând să se facă analize și estimări separate asupra impactului pe care Noile Coduri îl vor avea asupra profesioniștilor implicați în cauze civile (non-penale) și penale (soluționare și deservire). S-a considerat că numai acest nivel de detaliu al datelor ar putea asigura îndeplinirea angajamentului Consultantului de a pune la dispoziția Beneficiarului rapoarte viabile în cadrul Proiectului.	Așa cum s-a menționat în Rapoartele Interimare II și III, s-a constatat că datele erau incomplete și nu prezentau gradul de detaliere așteptat potrivit premisei de lucru, ceea ce a pus Consultantul în poziția de a completa lipsa de informații certe cu date estimative și de a căuta metode alternative și suplimentare pentru realizarea estimărilor cu privire la efectivele de personal (indicate mai jos în tabel). În urma întâlnirilor din septembrie 2011 cu reprezentanții CSM, analiza a fost completată cu date suplimentare privind numărul total general de dosare în instanțe.
2.2. Identificarea factorilor care influențează necesarul de personal în instanțe, parchete și servicii de probațiune	Serii de factori care influențează necesarul de personal, prezentate sub forma unor tabele corelative (indicând intensitatea interdependenței fiecărui element cu efectivele de personal). Tabele întocmite separat pentru fiecare nivel al instanțelor și parchetelor și pentru	Analiză corelativă realizată pe bază de efective individuale de personal, număr de dosare și date demografice externe pentru fiecare instanță, parchet și serviciu de probațiune. Unitatea de calcul dosare/judecător. Gruparea personalului auxiliar în funcție de natura activității	În momentul în care există o serie de observații (în cazul de față – o serie de date privind instanțele, parchetele și serviciile de probațiune), corelarea și alte metode statistice permit verificarea ipotezelor inițiale cu privire la elementul care influențează numărul de personal angajat într-o anumită organizație, și permit, ulterior, realizarea unor modele care explică în detaliu modul în care variabilele se influențează	Având în vedere că tipurile de personal din instituțiile judiciare române nu sunt reglementate prin normative separate și, în plus, nu există un sistem de planificare a forței de muncă, Consultantul a efectuat analiza în baza practicii curente, fără a evalua eficiența practicii respective. Sarcina Consultantului nu a constatat în evaluarea eficienței judecătorilor și

Etape	Rezultate	Metode	Ipoteze care stau la baza metodelor selectate	Observații
	serviciile de probațiune.	acestui.	reciproc. Unitatea de calcul dosare/judecător a permis cunoașterea, în cadrul analizei, atât a numărului de dosare, cât și a efectivelor de personal necesare în vederea soluționării dosarelor la fiecare fază procesuală. Gruparea personalului auxiliar pe funcții a permis realizarea unor analize eficiente cu privire la efectivele de personal, excluzând nivelurile ierarhice irelevante din punctul de vedere al obiectului Proiectului.	procurorilor, sau identificarea randamentului lor țintă și aplicarea acestuia în cadrul analizelor ca o condiție prealabilă implementării Noilor Coduri. Cu toate acestea, Consultantul a prezentat și unele măsuri menite să egalizeze diferențele de randament între instituții (în etapa calculării rezultatelor, prezentată mai jos în acest tabel).
3. Definirea modelelor estimative de efective	Serii de ecuații de regresie pentru fiecare tip de funcție din instituțiile analizate.	Modele de regresie.	Metoda statistică a modelelor de regresie permite cea mai bună descriere a modului în care variabilele se influențează reciproc (intensitatea impactului, „comportamentul” interdependenței în funcție de valoarea variabilelor etc.).	Idem sus.
4. Estimarea necesarului de efective în perioada de tranziție, după implementarea Noilor Coduri	Valori estimative ale necesarului de efective din instanțe, parchete și servicii de probațiune pentru funcțiile principale și auxiliare în primii doi ani de la implementarea Noilor Coduri.	Prezentarea elementelor cuantificabile de impact, acolo unde au fost disponibile date statistice. Conceptul de serii de „variații” în numărul de dosare (transferuri de competență).	Consultantul a urmărit să includă în analiză faptul că implementarea Noilor Coduri are consecințe distincte, în funcție de materie (non-penal/penal), în ceea ce privește dosarele aflate în curs de soluționare la momentul intrării în vigoare. S-a pornit de la prezumția că dosarele în curs de soluționare la data intrării în	Consultantul a considerat celeritatea, presupusă sau prevăzută expres în Noile Coduri, un imperativ de o importanță crucială pentru Beneficiar, din moment ce unul dintre obiectivele noilor reglementări este acela de a spori randamentul sistemului judiciar român, din perspectiva cetățenilor
5.	Valori estimative ale necesarului de	Conceptul	soluționare la data intrării în	

Etape	Rezultate	Metode	Ipoteze care stau la baza metodelor selectate	Observații
Estimarea necesarului de efective după perioada de tranziție – așa-numitul „Efect Net”	efective din instanțe, parchete și servicii de probațiune pentru funcțiile principale și auxiliare în cel de-al treilea an de la implementarea Noilor Coduri	dosare/judecător. Conceptul de medie ponderată a persoanelor aflate sub supraveghere (servicii de probațiune). Conversia elementelor necuantificabile de impact în puncte (în ceea ce privește numărul de dosare din instanțe și parchete). Rata mediană de calcul a tipurilor de dosare. Modele de regresie. Comparații de tip benchmarking cu alte state din UE. Egalizarea numărului de dosare per judecător / procuror / consilier de probațiune (în funcție de schema numărului de funcții).	vigoare vor fi soluționate în termen de 2 ani de la implementare. Abia după această perioadă se va putea observa „efectul net”, a cărui valoare va fi calculată în al treilea an de la implementarea Noilor Coduri. De asemenea, s-a pornit de la prezumția că durata de soluționare a dosarelor se va reduce. S-a aplicat o analiză de tip benchmarking în ceea ce privește procentul de soluționare a dosarelor, în absența oricăror estimări cu un grad de acuratețe acceptabil cu privire la procentul anual de soluționare a dosarelor sub imperiul Noilor Coduri. Necuantificabilitatea altor segmente de impact (serviciile de probațiune) a determinat utilizarea altor standarde, dar care au avut o natură subsidiară. Egalizarea numărului de dosare per judecător / per procuror a fost menită să niveleze diferențele curente ale acestui indicator între diferite unități și alocarea de ENI suplimentare, conform volumului de activitate estimat.	deserviți de acest sistem. În același timp, însă, impactul acestui aspect este necuantificabil. În consecință, Consultantul trebuia să identifice o metodă obiectivă de includere a reducerii duratei procedurilor și a procentului ridicat de dosare soluționate într-o perioadă relevantă în calculul efectuat. În absența altor surse, analiza de tip benchmarking a fost aleasă ca fiind cea mai obiectivă metodă (țările selectate sunt state membre ale UE pentru care erau disponibile date solide cu privire la numărul de dosare înregistrate față de numărul de dosare soluționate). Având în vedere că analiza de tip benchmarking a relevat că procentul de soluționare a dosarelor în România este deja ridicat (egal sau mai mare decât mediana), Consultantul a ales percentila de 75 ca valoare de referință, această percentilă fiind cel mai des folosită de instituțiile care urmăresc să depășească randamentul unor instituții omoloage.

Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul infrastructurii fizice și de IT, la nivelul cheltuielilor cu resursele umane și al altor tipuri de cheltuieli aferente sistemului judiciar din România, se bazează pe rezultatele analizelor privind:

- identificarea și evaluarea modificărilor aduse de Noile Coduri care au impact asupra sistemului judiciar;
- identificarea și cuantificarea impactului asupra resurselor umane din cadrul sistemului judiciar din România, respectiv a necesarului suplimentar de resurse umane în urma implementării Noilor Coduri.

În paralel, s-au solicitat și au fost prelucrate date și informații în vederea evaluării impactului noilor reglementări asupra diferitelor componente din cadrul sistemului judiciar.

Pe baza datelor primite și în funcție de calitatea și relevanța acestora, s-au cuantificat elemente de impact la nivelul fiecărei instanțe, utilizându-se metodologii adecvate fiecărui element în parte și ținându-se cont de două etape principale identificate în procesul de implementare a Noilor Coduri: etapa de tranziție și etapa ulterioară, în care noul sistem devine efectiv funcțional. Subliniem faptul că întreaga analiză a Consultantului a avut în vedere intrarea în vigoare simultană a Noilor Coduri, ipoteză ce reieșea atât din dispozițiile Contractului, cât și din necesitatea calculării unui efect net al noilor reglementări. Așa cum a fost explicat și în cuprinsul Raportului III, calculele efectuate de către Consultant au avut ca referință datele corespunzătoare anului 2010, impactul noilor prevederi fiind calculat prin raportare la aceste date.

1. Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul infrastructurii fizice

1.1.(a). Săli de judecată/camere de consiliu

Pe parcursul derulării Proiectului, Consultantul a fost nevoit să modifice de mai multe ori metoda de estimare a numărului necesar de săli de judecată în funcție de disponibilitatea datelor. Din acest motiv, metoda utilizată în final diferă de metodele prezentate în Raportul Inițial și în Raportul Interimar II. În cele ce urmează, prezentăm opțiunile avute în vedere pentru determinarea numărului estimat al sălilor de judecată:

(i). Opțiunea 1 – Estimarea numărului de săli de judecată pe baza numărului de termene acordate într-o cauză

Această abordare tindea la determinarea numărului anual de „întrări” de cauze în sălile de judecată, pornindu-se de la numărul mediu de termene într-un dosar civil (non-penal) și, respectiv, penal. În acest sens, prin Studiul Gallup s-au solicitat informații despre numărul de termene, precum și despre durata medie actuală și cea viitoare dintre două termene consecutive. Procesând răspunsurile primite, s-a constatat că rezultatele raportate variază semnificativ de la o instanță la alta, ceea ce pune sub semnul întrebării acuratețea informațiilor obținute. Astfel, din totalul celor 179 de judecătoriai, doar aproximativ 120 au răspuns la aceste întrebări, datele raportate înregistrând variații semnificative. Cu titlu de exemplu, 10% dintre judecătoriale care au oferit un răspuns la întrebarea referitoare la numărul curent de termene într-o cauză civilă în primă instanță au raportat un număr mediu de 3 astfel de termene, în timp ce 20% au raportat un număr de peste 10 termene într-o cauză civilă în primă instanță. Având în vedere că un număr considerabil de instanțe nu au furnizat răspunsuri la aceste

întrebări, și ținând cont de variațiile constatate între datele furnizate, această opțiune de estimare a necesarului de săli de judecată a fost abandonată.

(ii). Opțiunea 2 – Estimarea numărului de săli de judecată pe baza numărului anual de ședințe de judecată și a numărului mediu de cauze din cadrul unei ședințe de judecată

Această abordare a presupus estimarea numărului necesar de săli de judecată pornindu-se de la numărul dosarelor „intrate” în sălile de judecată pe durata unui an calendaristic, determinat pe baza informațiilor din calendarul ședințelor de judecată ECRIS. Această metodă de estimare a numărului total al „trecherilor” dosarelor prin sălile de judecată presupunea extrapolarea rezultatelor obținute privind numărul mediu al dosarelor „intrate” în sălile de judecată/ camerele de consiliu pe durata unei zile, acest ultim indicator fiind determinat prin monitorizarea în calendarul ședințelor de judecată ECRIS, pe durata unei luni calendaristice, a numărului dosarelor care „trec” zilnic prin fiecare instanță. Numărându-se efectiv cauzele care pe durata unei zile, „intră” în sălile de judecată ale unor instanțe selectate experimental, s-a constatat că numărul zilnic al ședințelor de judecată și numărul cauzelor de pe lista tuturor ședințelor de judecată organizate pe durata unei zile variază semnificativ de la o zi la alta. Cu titlu de exemplu, la nivelul Curții de Apel București, s-a constatat că numărul cauzelor „intrate” pe durata unei zile în sălile de judecată ale acestei instanțe variază puternic de la o zi la alta, diferențele observate fiind de ordinul sutelor de cauze. Situații similare s-au constatat și în cazul următoarelor tribunale cu un volum de activitate ridicat: București, Teleorman, Dolj, Gorj și Olt.

Având în vedere situația de mai sus, s-a conchis că extrapolarea la nivelul unui an a rezultatelor obținute pe durata unei luni calendaristice ar putea conduce la rezultate eronate, cu impact negativ asupra concluziilor privind necesarul de săli de judecată. De exemplu, extrapolând rezultatele în cazul Tribunalului București, s-a constatat că, în medie, cauzele soluționate și nesoluționate „trec” de aproximativ două ori prin sălile de judecată pe durata unui an. Comparând datele obținute în urma extrapolării informațiilor din ECRIS cu numărul termenelor raportate de această instanță în cadrul Studiului Gallup (în medie, 5 termene pentru soluționarea cauzelor, indiferent de tipul acestora și stadiul procesual), s-au constatat diferențe semnificative, care ar fi putut distorsiona rezultatele analizei.

În aceste condiții, pentru a se evita numărarea efectivă, din ECRIS, a cauzelor „intrate” în sălile de judecată, Consultantul a solicitat Beneficiarului date centralizate privind numărul mediu de ședințe necesar pentru finalizarea unei cauze și numărul mediu de dosare pe ședință. S-a constatat însă că ambii indicatori urmează a fi disponibili în cadrul modulului ECRIS Statistică, care la data elaborării prezentului Raport nu este operațional. Având în vedere absența acestor informații, precum și discrepanțele constatate între datele obținute prin Studiul Gallup și cele obținute din numărarea cauzelor din ECRIS, Consultantul a trebuit să abandoneze și această a doua opțiune pentru determinarea necesarului de săli de judecată.

(iii). Opțiunea 3 – Estimarea numărului de săli de judecată/ camere de consiliu pe baza volumului anual de cauze intrate cu ajutorul regresiei liniare simple

Având în vedere dificultățile menționate de mai sus, Consultantul a recurs în cele din urmă la o metodă matematică pentru a estima necesarul de săli de judecată: regresia liniară simplă. Regresia liniară explică modificările variabilei dependente în funcție de variația variabilei independente. Legătura liniară dintre cele două variabile este descrisă de o ecuație liniară, numită ecuație de regresie, căreia din punct de vedere geometric îi corespunde dreapta de regresie: $Y = a + b \cdot X$, unde a este constant, iar b este coeficientul de regresie, care reprezintă, de fapt, panta dreptei de regresie.

Pentru estimarea necesarului de săli de judecată s-a ales ca variabilă dependentă numărul cumulat al sălilor de judecată și camerelor de consiliu, iar ca variabilă independentă, volumul cumulat al cauzelor civile și penale. Această alegere a rezultat din corelația dintre cele două variabile, testată în prealabil, precum și din următoarele considerente:

- în cazul celor mai multe instanțe nu există un spațiu special dedicat desfășurării procedurii de cameră de consiliu, aceasta realizându-se, în prezent, în cadrul sălilor de judecată;
- în cazul multor instanțe nu există săli de judecată special dedicate soluționării cauzelor civile, respectiv penale.

Modelul regresiei liniare a fost aplicat în cazul tuturor instanțelor, indiferent de tipul acestora (ÎCCJ, curți de apel, tribunale și judecătoria). Pentru testarea corelației dintre numărul cauzelor de soluționat și numărul sălilor de judecată/ camerelor de consiliu de la nivelul tuturor instanțelor s-a utilizat coeficientul Pearson (r), care surprinde gradul legăturii monotone dintre cele două variabile. Coeficientul de corelație Pearson este de 0,7129, ceea ce arată o legătură relativ puternică între cele două variabile.

Modelul liniar rezultat pe baza datelor din anul de referință este următorul:

*Numărul sălilor de judecată/camerelor de consiliu = 1,8321 + 0,000102 * Numărul cauzelor civile și penale*

Interpretarea ecuației de regresie arată că indiferent de tipul instanței, o creștere cu 10.000 a variabilei independente (numărul cauzelor de soluționat) va determina o creștere a variabilei dependente (numărul de săli de judecată/ camere de consiliu) cu 1,02.

În același timp, s-a analizat semnificația statistică a relației estimate, mai precis gradul de siguranță că relația reală este similară cu cea estimată în modelul de regresie. În cadrul analizei s-a efectuat testul cu ipoteză nulă, conform căruia panta dreptei este egală cu zero, ceea ce ar presupune că nu există corelație între variabila dependentă (numărul de săli de judecată) și cea independentă (numărul de cauze de soluționat). În acest sens, s-a determinat Sig F1, valoarea obținută fiind mai mică decât pragul de semnificație fixat ($p < 0,05$). Aceasta înseamnă că s-a respins ipoteza nulă (nu există corelație între variabila dependentă și cea independentă) în favoarea ipotezei alternative (există corelație între variabila dependentă și cea independentă)

Pornind de la ecuația de regresie, în vederea estimării necesarului de săli de judecată, s-a avut în vedere volumul estimat de activitate la nivelul fiecărei instanțe rezultat în urma punerii în aplicare a

¹ În cadrul testului pentru semnificație statistică Fisher.

Noilor Coduri. În plus, pentru a estima cheltuielile generate de numărul suplimentar de săli de judecată/camere de consiliu, au fost luate în considerare următoarele ipoteze:

- în scopul realizării unei analize realiste a impactului Noilor Coduri asupra infrastructurii fizice, s-a optat pentru estimarea impactului financiar la momentul în care efectul actualelor coduri nu mai este resimțit, singurele reglementări în vigoare fiind cele aferente Noilor Coduri. Migrația de personal în cadrul sistemului are loc pe parcursul unei perioade de acomodare cu noile reglementări, efectele codurilor curente diminuându-se treptat pe parcursul acestei perioade de tranziție.
- în absența unor standarde oficial aprobate privind suprafețele sălilor de judecată, valorile utilizate pentru estimarea cheltuielilor generate de suplimentarea numărului de săli de judecată/camere de consiliu s-au obținut prin raportare la media suprafețelor aferente actualelor săli de judecată la nivelul fiecărui tip de instanță. Suprafața medie a unei săli de judecată la nivelul judecătoriilor este de 74,17 mp, la nivelul tribunalelor este de 78,50 mp, în timp ce în cazul curților de apel și ÎCCJ este de 85,86 mp, respectiv 64,40 m.
- costul mediu pe metru pătrat construit în cadrul sistemului judiciar a fost obținut pe baza mediei aritmetice a costurilor utilizate la data elaborării acestui Raport pentru construirea unor obiective de investiții (sedii/spații de instanțe) la Fălticeni, Câmpeni și Zărnești. Datele au fost furnizate de Beneficiar, costul mediu pe metru pătrat rezultat fiind de aproximativ 4.435,58 RON/mp.

1.1.(b). Birourile judecătorilor/procurorilor și personalului auxiliar aferent

Estimarea suprafețelor necesare aferente infrastructurii fizice a birourilor judecătorilor, respectiv procurorilor și a personalului auxiliar aferent fiecărei categorii, s-a făcut pornind de la nivelul întregului sistem judiciar și detaliat, pe fiecare tip de instanță:

- la nivelul ÎCCJ;
- la nivelul curților de apel – aparat propriu, la nivelul tuturor tribunalelor arondate curților de apel și la nivelul tuturor judecătoriilor din subordinea curților de apel;
- la nivelul parchetelor de pe lângă curți de apel – aparat propriu, la nivelul tuturor parchetelor de pe lângă tribunale arondate parchetelor de pe lângă curțile de apel și la nivelul tuturor parchetelor de pe lângă judecătorii din subordinea parchetelor de pe lângă curțile de apel.

Pentru a estima cheltuielile generate de infrastructura suplimentară necesară pentru implementarea Noilor Coduri, s-au luat în considerare următoarele:

- neexistând un standard la nivel național privind infrastructura fizică aferentă birourilor judecătorilor/procurorilor/personalului auxiliar, în urma analizei situației curente s-a determinat o medie națională la nivelul fiecărui tip de instanță și pe fiecare categorie de personal;
- necesarul de personal pe fiecare categorie, la nivelul fiecărui tip de instanță, determinat pe baza metodologiei prezentate anterior;
- costul mediu pe metru pătrat construit în cadrul sistemului judiciar s-a obținut pe baza mediei aritmetice a costurilor utilizate în prezent pentru construirea unor obiective de investiții (sedii/spații de instanțe), datele fiind furnizate de Beneficiar.

2. Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul sistemului de penitenciare

În ceea ce privește sistemul penitenciarelor din România, în baza datelor furnizate de Beneficiar și prelucrate de Consultant, a fost prezentată situația curentă referitoare la suprafața medie a unei celule, precum și numărul mediu de deținuți în cadrul unei celule în cadrul acestui sistem.

În vederea completării analizei la acest nivel, Consultantul a revenit cu solicitări de clarificare referitoare la datele furnizate de Beneficiar cu privire la numărul de deținuți în executarea pedepselor privative de libertate la nivelul anului 2010. Până la data elaborării acestui Raport nu s-a primit răspuns la aceste cereri de clarificări. Pe cale de consecință, Consultantul a luat în calcul situația rezultată din datele puse la dispoziție până în prezent.

Similar cu demersurile metodologice efectuate de Consultant cu privire la identificarea și calificarea tipurilor de impact pe care Noile Coduri îl vor avea asupra instituțiilor din sistemul judiciar, s-au identificat principalele prevederi ale Noilor Coduri care pot influența numărului condamnaților la pedepse privative de libertate în cadrul sistemului penitenciarelor din România. În cazul acestor entități din cadrul sistemului judiciar, numărul deținuților reprezintă principalul factor susceptibil de a avea un impact asupra gradului de ocupare și, în consecință, de a impune necesitatea redimensionării corespunzătoare a necesităților bugetare, de infrastructură fizică și de personal la nivelul sistemului execuțional din România.

În cadrul analizei de impact al Noilor Coduri asupra sistemului penitenciarelor, s-au identificat și calificat mai jos principalele elemente cu impact asupra acestui sistem. În analiza elementelor de impact s-a ținut cont de următoarele criterii:

(i). Posibilitatea cuantificării impactului

În funcție de posibilitatea cuantificării impactului, elementele de impact identificate pot fi clasificate în cuantificabile (în cazul în care impactul poate fi tradus în date valorice) sau necuantificabile (în cazul în care, fie din lipsa datelor, fie datorită caracterului de noutate al prevederilor introduse de Noile Coduri, este imposibilă cuantificarea impactului).

(ii). Orientarea impactului

În funcție de efectul elementelor de impact asupra gradului de ocupare a sistemului penitenciarelor din România, impactul acestora poate fi:

- susceptibil a antrena creșterea gradului de ocupare a sistemului penitenciarelor;
- susceptibil a antrena scăderea gradului de ocupare a sistemului penitenciarelor;
- dificil de determinat – această calificare a fost atribuită acelor elemente de impact care sunt susceptibile a genera o modificare a gradului de încărcare a sistemului penitenciarelor, orientarea acestei modificări fiind însă imposibil de anticipat la data analizei.

(iii). Aplicabilitatea în timp

În funcție de criteriul aplicabilității în timp, impactul asupra sistemului execuțional a fost calificat ca fiind imediat (în cazul elementelor care sunt susceptibile a fi utilizate de îndată de către justițiabili) sau întârziat (în cazul elementelor de impact care au un caracter de noutate prin raportare la sistemul

existent și, prin urmare, implică trecerea unei perioade de timp pentru a produce efecte asupra sistemului).

3. Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul infrastructurii de IT

Având în vedere dotarea integrală a instanțelor cu echipamente IT, impactul adoptării Noilor Coduri asupra infrastructurii IT este indirect, acesta fiind generat de creșterea necesarului de resurse umane. Pentru estimarea costurilor aferente dotării cu echipamente IT suplimentare, s-a avut în vedere un pachet standard pentru fiecare utilizator. Costurile unitare aferente dotării cu echipamente IT la nivelul instanțelor au fost obținute pe baza datelor puse la dispoziție de Beneficiar.

Având în vedere fluctuațiile de personal înregistrate în perioada de „tranziție” (primii doi ani de la intrarea în vigoare, în care efectele codurilor actuale vor dispărea treptat), analiza dotării cu echipamente IT s-a realizat cumulativ la nivelul celui de-al treilea an de la intrarea în vigoare a Noilor Coduri (acesta s-ar putea numi primul an de aplicare a Noilor Coduri în mod exclusiv).

Pentru estimarea costurilor aferente dotărilor cu echipamente IT la nivelul unei curți de apel, inclusiv instanțele arondate acesteia, nu s-a avut în vedere variația totală a personalului la nivelul tuturor instanțelor aflate în subordinea respectivei curți de apel (efectul net total de personal), ci s-a luat în calcul variația personalului la nivelul fiecărei instituții (variația netă a personalului la nivelul fiecărei instanțe). Aceasta deoarece, în opinia Consultantului, trebuie avută în vedere improbabilitatea transferului de echipamente de tehnică de calcul de la instanțele în care numărul judecătorilor urmează a se reduce la acele instanțe care vor înregistra o creștere de personal.

În cadrul analizei a fost luat în considerare și faptul că echipamentele IT se uzează moral într-un timp relativ scurt (3 ani), urmând ca personalul nou angajat să beneficieze de echipamente noi din punct de vedere tehnologic.

4. Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul cheltuielilor cu resursele umane

Pentru a identifica impactul financiar al Noilor Coduri asupra cheltuielilor de personal, s-au avut în vedere următoarele prezumții și raționamente:

- estimarea cheltuielilor de personal presupune determinarea cheltuielilor salariale (salariul brut lunar de bază plus sporuri permanente), inclusiv a contribuțiilor angajatorului aferente fiecărei categorii de personal (judecători, personal auxiliar din cadrul instanțelor, procurori și personal auxiliar din cadrul parchetelor), ca urmare a adoptării Noilor Coduri;
- pentru estimarea contribuțiilor angajatorului s-a pornit de la salariul brut lunar de bază plus sporuri permanente, la care au fost aplicate următoarele procentaje:
 - o Contribuția de asigurări sociale (CAS) pentru condiții normale de muncă: 20,8%;
 - o Contribuția de asigurări sociale de sănătate (CASS): 5,2%;
 - o Contribuția pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate (CCI): 0,85%;
 - o Contribuția la bugetul asigurărilor de șomaj (CFS): 0,5%;

- o Contribuția de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (AMBP): 0,178%.
- perioada de analiză este de 3 ani (primii doi ani reprezintă perioada de tranziție, iar cel de-al treilea an reprezintă primul an în care efectul actualelor coduri nu mai este resimțit, iar sistemul începe să funcționeze exclusiv în conformitate cu prevederile Noilor Coduri, influența prevederilor din vechile coduri dispărând), rezultatele analizei raportându-se la perioada curentă, stabilită ca perioadă de referință;
- pe baza numărului actual (în schemă) și a numărului estimat de persoane (în schemă) aparținând fiecărei categorii de personal pentru fiecare an de analiză, s-a determinat variația personalului la nivelul fiecărei instanțe judecătorești, precum și la nivelul parchetelor organizate pe lângă acestea;
- pentru fiecare categorie de personal s-a luat în calcul un salariu de bază lunar mediu, inclusiv sporurile permanente. Acest salariu mediu a fost determinat pe baza datelor primite de la Beneficiar, ca răspuns la solicitarea de informații a Consultantului;

Salariul mediu brut lunar (inclusiv sporuri permanente) plus contribuțiile angajatorului								
Instanțe/ parchete	Judecatori	Personal auxiliar din cadrul instantelor	Personal conex din cadrul instantelor	Procurori	Personal auxiliar din cadrul parchetelor	Sistemul de probațiune	Consilieri de probațiune	Personal auxiliar
ICCJ	18.482,63	3.759,08	1.243,14	14.962,54	3.759,08	Servicii de probațiune	5.369,89	2.030,88
Curți de apel	13.228,48	3.656,12	1.243,14	13.228,48	3.656,12			
Tribunale	11.297,96	3.588,45	1.243,14	11.297,96	3.588,45			
Judecatorii	10.168,57	3.417,83	1.243,14	10.168,57	3.417,83			

- impactul financiar asupra cheltuielilor de personal lunare la nivelul fiecărei instanțe și al fiecărui parchet organizat pe lângă acestea s-a determinat avându-se în vedere salariul mediu și variațiile înregistrate la nivelul schemelor de personal generate de adoptarea Noilor Coduri;
- pentru estimarea impactului asupra cheltuielilor salariale anuale s-a considerat că reducerea/creșterea numărului de posturi prevăzute pe schemele de personal are loc la începutul anului de analiză.

Evaluarea impactului financiar asupra cheltuielilor salariale la nivelul fiecărei instituții s-a efectuat pentru fiecare categorie de personal (judecatori, grefieri, procurori, personal auxiliar, consilieri de probațiune) la nivelul fiecărui tip de instanță (judecătoria, tribunale, curți de apel, ÎCCJ și parchetele organizate pe lângă instanțele judecătorești).

Modificarea schemelor de personal în sensul creșterii numărului de posturi față de numărul curent de posturi ocupate va avea un impact financiar în sensul creșterii cheltuielilor de personal, în timp ce

reducerea numărului de posturi prevăzute pe scheme se interpretează ca o economie de costuri la nivelul instanței analizate.

În cadrul analizei se prezintă impactul financiar asupra cheltuielilor salariale atât la nivelul fiecărui an, ceea ce poate constitui o bază de pornire în estimarea necesarului suplimentar de resurse bugetare, cât și la nivelul întregii perioade de analiză, pentru a avea o imagine globală asupra impactului produs de implementarea Noilor Coduri

Impactul financiar la nivelul fiecărei instanțe în Anul 1 de tranziție este generat de creșterile și reducerile de personal (în schemă) față de perioada de bază.

În Anul 2 de tranziție, impactul financiar cuprinde creșterile/reducerile numărului de personal (în schemă) față de Anul 1, la care se adaugă impactul financiar calculat în Anul 1. Această abordare ia în calcul faptul că posturile prevăzute pe schema de personal în primul an sunt menținute și remunerate și în anii următori. Similar, pentru personalul care părăsește instituția în acel an, se înregistrează o economie de costuri față de perioada de referință, care se păstrează și în anii următori.

S-a folosit același raționament și pentru determinarea impactului financiar asupra cheltuielilor salariale în Anul 3 de analiză, astfel încât, în final, impactul total să oglindească efectul net generat de creșterile și economiile de cheltuieli de personal.

5. Identificarea și evaluarea implicațiilor bugetare ale implementării Noilor Coduri la nivelul altor tipuri de cheltuieli

5.1.(a). Costurile cu citarea și comunicarea actelor procedurale

În vederea asigurării celerității procedurilor judiciare, Noile Coduri reglementează actele procesuale și procedurale comune în sensul simplificării procedurilor de citare și comunicare, permițând realizarea acestora prin intermediul mijloacelor de comunicare moderne. În plus, Noile Coduri de procedură au introdus posibilitatea ca părțile corect citate la un anumit termen să nu mai fie citate la termenele ulterioare. În acest sens, Consultantul a încercat să cuantifice reducerea costurilor aferente comunicării ca urmare a reglementării posibilității utilizării poștei electronice și a noilor reguli privind acordarea termenului în cunoștință, care elimină obligativitatea citării pentru fiecare termen a părților care nu s-au prezentat la proces. Menționăm că, de altfel, această regulă a fost deja introdusă prin Legea nr.202/2010.

Raționamentul avut în vedere a presupus parcurgerea următoarelor etape:

- (a) determinarea cheltuielilor curente cu citarea, pornindu-se fie de la costul mediu al unei citații și numărul total de citații expediate la nivelul anului 2010, fie de la numărul mediu de citații expediate într-un dosar, numărul curent de cauze și costul mediu al unei citații;
- (b) estimarea cheltuielilor cu citarea după implementarea Noilor Coduri, având în vedere următorul raționament:
 - estimarea volumului de activitate în urma implementării Noilor Coduri (*realizat*);
 - estimarea numărului de cauze civile în urma implementării Noilor Coduri (*realizat*);

- determinarea numărului estimat de litigii comerciale din volumul total estimat al cauzelor civile și excluderea acestora din analiza aferentă costurilor cu citarea întrucât sunt susceptibile a fi realizate prin mijloace electronice (*realizat*);
- ponderarea numărului mediu de citații din prezent cu procentajul declarat de practicieni cu privire la modificarea numărului mediu de citații expediate într-un dosar ca urmare a introducerii termenului în cunoștință (*imposibil de realizat pe baza datelor primite, în special cele referitoare la numărul mediu de citații*);
- estimarea cheltuielilor cu citarea, pornindu-se fie de la costul mediu al unei citații și numărul total de citații expediate în urma implementării Noilor Coduri, fie de la numărul mediu estimat de citații expediate într-un dosar, numărul estimat de cauze și costul mediu al unei citații.

Informațiile cheie pentru estimarea costurilor cu citarea sunt numărul mediu de citații din prezent și variația acestuia în urma implementării Noilor Coduri.

- (c) estimarea impactului Noilor Coduri asupra costurilor cu citarea prin deducerea actualelor costuri din cele viitoare.

Prin intermediul Studiului Gallup s-au solicitat de la Beneficiar date, atât despre numărul mediu de citații expediate într-un dosar în materie civilă/ penală, cât și despre numărul total de citații expediate în cauzele civile/ penale pe parcursul anului 2010. Cei doi indicatori se află într-o strânsă legătură, numărul total de citații putând fi dedus pe baza numărului mediu de citații dintr-un dosar și a volumului de activitate. Astfel, pe baza oricăruia dintre cei doi indicatori, Consultantul ar fi putut estima impactul.

Eforturile Consultantului de a extrage concluzii pertinente din informațiile referitoare la numărul total de citații obținute prin Studiul Gallup realizat s-au dovedit inutile, datele puse la dispoziție fiind contradictorii și inutilizabile.

5.1.(b). Dotări speciale la nivelul sistemului de probațiune

În procesul de culegere a datelor necesare analizei impactului financiar al Noilor Coduri asupra sistemului de probațiune, Consultantul a transmis cereri de informații și a organizat o serie de interviuri cu Beneficiarul, pentru a surprinde necesitățile punctuale anticipate de acesta la nivelul sistemului de probațiune.

În urma procesării informațiilor primite de la Beneficiar a rezultat un necesar de dotări adecvate pentru care s-a realizat estimarea financiară, luându-se în considerare prețuri medii curente la nivelul pieței, exprimate în moneda națională. Aceste tipuri de dotări au fost luate în considerare plecând de la premisa că ele reprezintă soluții oportune pentru asigurarea desfășurării în bune condiții a activității consilierilor de probațiune în lumina modificărilor aduse de Noile Coduri.

În estimarea financiară a costurilor implicate de facilitarea funcționării corespunzătoare a sistemului de probațiune au fost prevăzute mai multe modalități de dotare la nivelul fiecărui serviciu de probațiune.

O parte din aceste dotări specifice a fost prevăzută pentru fiecare sediu de probațiune (atât sediu principal, cât și sediu secundar), în timp ce altă parte a fost prevăzută doar la nivelul sediilor

principale. Anumite facilități sau tipuri de echipamente considerate strict necesare la nivel individual au fost prevăzute pentru fiecare consilier de probațiune.

III. SINTEZĂ PRIVIND VOLUMUL DE LUCRU

1. Introducere

Scopul acestui capitol este acela de a oferi o imagine sintetică și ilustrativă asupra intensității volumului de activitate la nivelul fiecărui tip de instituție din sistemul judiciar român. Prezenta sinteză se bazează pe analizele efectuate asupra datelor aferente anului 2010 în etapele anterioare ale Proiectului, prin urmare, are o structură similară cu cea a rapoartelor precedente, și anume:

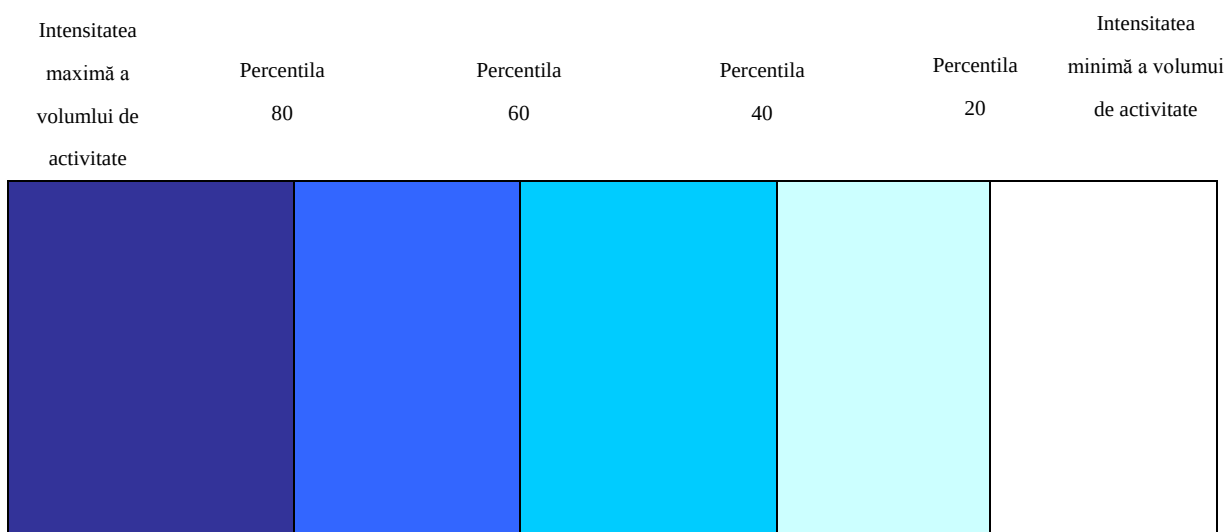
- Instanțe;
- Parchete;
- Servicii de probațiune.

Pentru a oferi o imagine de ansamblu, Consultantul a urmărit să grupeze instituțiile susmenționate în funcție de intensitatea volumului de activitate ce a fost identificată în cazul fiecăreia. S-a efectuat o analiză a volumului de activitate per judecător sau parchet pentru fiecare tip de funcții, pentru a se determina numărul efectiv de dosare alocate unei persoane și pentru a se stabili astfel ce instituții au cea mai mare nevoie de personal suplimentar. Precizăm faptul că o alocare detaliată, în funcție de specializarea judecătorilor, nu a putut fi totuși efectuată. Dată fiind organizarea diferită la nivelul fiecărei instanțe (spre exemplu, la unele instanțe există secții specializate în materia contenciosului administrativ și fiscal, secții comerciale, ori de dreptul muncii, etc., în timp ce la alte instanțe funcționează secții mixte de contencios administrativ și de comercial, ori secții civile și de contencios administrativ, etc.), o alocare exactă a numărului total de dosare de un anumit tip la numărul de judecători specializați într-o anumită materie nu a putut fi efectuată. Mai mult, chiar dacă a fost identificat un potențial impact datorat intrării în vigoare a Noilor Coduri asupra unui anumit tip de cauze, nu au putut fi identificate și date complete cu privire la acestea, astfel încât nu s-a putut determina cu exactitate ce număr de cauze de un anumit tip soluționează un judecător specializat în materia respectivă

Toate instituțiile, la toate cele trei grade de jurisdicție acoperite de această prezentare, au fost abordate într-un mod similar. Mai întâi, s-a identificat intensitatea volumului de activitate în fiecare dintre instituții, și aceasta a fost individualizată în funcție de tipul de instituție, utilizând criteriul adecvat (de exemplu numărul de dosare per judecător, în cazul instanțelor).

Apoi, fiecare instituție a fost clasificată într-una din următoarele categorii, determinate în funcție de percentila 20, percentila 40, percentila 60 și percentila 80, reprezentând intensități ale volumului de lucru, expres definite. Aceasta înseamnă că toate instituțiile de un anumit tip (de exemplu toate judecătoriile din România) sunt încadrate într-una din grupe în funcție de intensitatea volumului lor de lucru (de la intensitatea cea mai mică la intensitatea cea mai mare a volumului de lucru). Pentru ilustrarea intensității volumului de lucru, în graficele următoare au fost alocate, pentru departajarea instanțelor, anumite culori - de la alb (reprezentând cel mai scăzut volum de lucru) la albastru închis (reprezentând cel mai mare volum de lucru) – fiecare culoare fiind corespunzătoare unui pas de 20% din numărul de dosare per judecător luate în calcul pentru determinarea intensității volumului de lucru.

Prezentăm mai jos legenda clasificării efectuate:

Fiecare tip de instituție inclusă în această prezentare (instanțe, parchete și servicii de probațiune) a fost împărțită în 15 regiuni:

- București
- Târgu Mureș
- Oradea
- Brașov
- Galați
- Cluj
- Alba Iulia
- Suceava
- Constanța
- Craiova
- Bacău
- Pitești
- Iași
- Timișoara
- Ploiești

2. Instanțe

În cazul instanțelor, criteriul de bază pentru analizarea intensității volumului de lucru a fost **numărul de dosare per judecător**. În scopul acestei clasificări, s-a utilizat conceptul de dosare/judecător.

Prezentăm în continuare baza de la care am pornit în vederea identificării clusterelor. Intensitatea numărului de dosare la nivelul instanțelor a fost individualizată în funcție de gradul de jurisdicție:

Judecătorii

Numărul de dosare per judecător este mai mare sau egal cu 1104	Numărul de dosare per judecător este sub 1104 și mai mare sau egal cu 918	Numărul de dosare per judecător este sub 918 și mai mare sau egal cu 777	Numărul de dosare per judecător este sub 777 și mai mare sau egal cu 623	Numărul de dosare per judecător este sub 623
--	---	--	--	--

Tribunale

Numărul de dosare per judecător este mai mare sau egal cu 735	Numărul de dosare per judecător este sub 735 și mai mare sau egal cu 639	Numărul de dosare per judecător este sub 639 și mai mare sau egal cu 545	Numărul de dosare per judecător este sub 545 și mai mare sau egal cu 485	Numărul de dosare per judecător este sub 485
---	--	--	--	--

Curți de apel

Numărul de dosare per judecător este mai mare sau egal cu 306	Numărul de dosare per judecător este sub 306 și mai mare sau egal cu 285	Numărul de dosare per judecător este sub 285 și mai mare sau egal cu 227	Numărul de dosare per judecător este sub 227 și mai mare sau egal cu 210	Numărul de dosare per judecător este sub 210
---	--	--	--	--

Judecătorii

Număr de dosare per judecător	Curtea de Apel BUCUREȘTI	Curtea de Apel TÂRGU MUREȘ	Curtea de Apel ORADEA	Curtea de Apel BRAȘOV	Curtea de Apel GALAȚI	Curtea de Apel CLUJ	Curtea de Apel ALBA IULIA	Curtea de Apel SUCEAVA	Curtea de Apel CONSTANȚA	Curtea de Apel CRAIOVA	Curtea de Apel BACĂU	Curtea de Apel PITEȘTI	Curtea de Apel IAȘI	Curtea de Apel TIMIȘOARA	Curtea de Apel PLOIEȘTI
Numărul de dosare per judecător este mai mare sau egal cu 1104	CORNETU SECTORUL 1 BUCUREȘTI GIURGIU SECTORUL 2 BUCUREȘTI SECTORUL 3 BUCUREȘTI BUFTEA SECTORUL 6 BUCUREȘTI SECTORUL 4 BUCUREȘTI	TÂRNAVENI	ORADEA SALONTA MARGHITA	BRAȘOV RUPEA	LIEȘTI GALAȚI TÂRGU BUJOR FOCȘANI BRĂILA	TÂRGU LAPUȘ ȘIMLEUL SILVANIEI CLUJ-NAPOCA BECLEAN	ORAȘTIE ALBA IULIA AIUD		CONSTANȚA	CRAIOVA	TÂRGU NEAMȚ PODU TURCULUI	PITEȘTI	MURGENI	SĂNNICOLAUL MARE REȘITA TIMIȘOARA	
Numărul de dosare per judecător este sub 1104 și mai mare sau egal cu 918	SLOBOZIA SECTORUL 5 BUCUREȘTI VIDELE, ZIMNICEA	TÂRGU MUREȘ MIERCUREA CIUC GHEORGHENI ODORHEIUL SECUIESC	ALES SATU MARE	SFÂNTU GHEORGHE ZĂRNEȘTI	TECUCI	ZALĂU DEJ TURDA BAIA MARE BISTRIȚA SIGHETU MARMAȚIEI	HUNEDOARA DEVA SIBIU PETROȘANI	BOTOȘANI DOROHOI SUCEAVA	MEDGIDIA	SLATINA VÂNJU MARE BĂILEȘTI MOTRU	MOINEȘTI	BĂLCEȘTI RÂMNICU VALCEA	IAȘI	CARANSEBEȘ	
Numărul de dosare per judecător este sub 918 și mai mare sau egal cu 623	BOLINTIN VALE ALEXANDRIA CĂLĂRAȘI	SIGHIȘOARA REGHIN TOPLIȚA		TÂRGU SECUIESC	PANCIU ÎNSURĂȚEI	VIȘEU DE SUS NĂSĂUD	BRAD HAȚEG BLAJ SEBEȘ	VATRA DORNEI RĂDĂUȚI CÂMPULUNG MOLDOVENESC FĂLTICENI	MANGALIA TULCEA	DROBETA- TURNU SEVERIN SEGARCEA CORABIA TÂRGU JIU NOVACI	BACĂU BICAZ PIATRA- NEAMȚ	BREZOI		LUGOJ ORAVIȚA	BUZĂU MORENI TÂRGOVIȘTE
Numărul de dosare per judecător este sub 777 și mai mare sau egal cu 623	OLTENIȚA ROȘIORI DE VEDE FETEȘTI LEHLIU-GARA		CAREI NEGREȘTI- OAȘ BEIUȘ	FĂGĂRAȘ	FĂUREI ADJUD	GHERLA	CÂMPENI	GURA HUMORULUI Dărbani SĂVENI	BABADAG HÂRȘOVA	CALAFAT TÂRGU- CĂRBUNEȘTI	ONEȘTI ROMAN	CÂMPULUNG CURTEA DE ARGEȘ TOPOLOVENI DRĂGĂȘANI	PAȘCANI BĂRLAD	BOZOVICI DETA INEU	CÂMPINA MIZIL RĂCARI PĂTĂRLAGELE PUCIOASA VĂLENII DE MUNTE
Numărul de dosare per judecător este sub 623	URZICENI TURNU MĂGURELE	LUDUȘ		ÎNȚORSURA BUZĂULUI		JIBOU ȘOMCUTA MARE HUEDIN DRAGOMIREȘTI	MEDIAȘ AGNITA AVRIG SALIȘTE		MACIN	CARACAL BAIA DE ARAMĂ ORȘOVA BALȘ STREHAIA FILIAȘI	BUHUȘI	HOREZU COSTEȘTI	HARLAU VASLUI HUȘI RĂDUCĂNENI	LIPOVA ARAD CHIȘINEU CRIȘ MOLDOVA- NOUĂ GURA HONT FĂGET	GĂEȘTI SINAIA POGOANELE RÂMNICU SARAT

Tribunale

Număr de dosare per judecător	Curtea de Apel BUCUREȘTI	Curtea de Apel TÂRGU MUREȘ	Curtea de Apel ORADEA	Curtea de Apel BRAȘOV	Curtea de Apel GALAȚI	Curtea de Apel CLUJ	Curtea de Apel ALBA IULIA	Curtea de Apel SUCEAVA	Curtea de Apel CONSTANȚA	Curtea de Apel CRAIOVA	Curtea de Apel BACĂU	Curtea de Apel PITEȘTI	Curtea de Apel IAȘI	Curtea de Apel TIMIȘOARA	Curtea de Apel PLOIEȘTI
Numărul de dosare per judecător este mai mare sau egal cu 735	GIURGIU					CLUJ				GORJ					
Numărul de dosare per judecător este sub 735 și mai mare sau egal cu 639	BUCUREȘTI					MARAMUREȘ	ALBA	SUCEAVA BOTOȘANI					VASLUI	TIMIȘ	PRAHOVA
Numărul de dosare per judecător este sub 639 și mai mare sau egal cu 545	TELEORMAN	MUREȘ		BRAȘOV			HUNEDOARA				BACĂU			ARAD	
Numărul de dosare per judecător este sub 545 și mai mare sau egal cu 485	CĂLĂRAȘI IALOMIȚA			COVASNA	BRĂILA					DOLJ MEHEDINȚI		Tribunalul ARGEȘ Tribunalul Comercial ARGEȘ		CARAȘ SEVERIN	
Numărul de dosare per judecător este sub 485				Tribunalul pentru minori și familie BRAȘOV	VRANCEA		SIBIU			OLT	NEAMȚ	VÂLCEA	IAȘI		DÂMBOVIȚA BUZĂU

Curți de apel

Număr de dosare per judecător	Curți de apel
Numărul de dosare per judecător este mai mare sau egal cu 306	Curtea de Apel GALAȚI Curtea de Apel ORADEA Curtea de Apel CONSTANȚA
Numărul de dosare per judecător este sub 306 și mai mare sau egal cu 285	Curtea de Apel CLUJ Curtea de Apel ALBA IULIA Curtea de Apel TIMIȘOARA
Numărul de dosare per judecător este sub 285 și mai mare sau egal cu 227	Curtea de Apel BUCUREȘTI Curtea de Apel CRAIOVA Curtea de Apel SUCEAVA
Numărul de dosare per judecător este sub 227 și mai mare sau egal cu 210	Curtea de Apel PITEȘTI Curtea de Apel TÂRGU MUREȘ Curtea de Apel BACĂU
Numărul de dosare per judecător este sub 210	Curtea de Apel BRAȘOV Curtea de Apel PLOIEȘTI Curtea de Apel IAȘI

3. Parchete

În cazul Parchetelor, intensitatea volumului de lucru a fost analizată în funcție de **numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror**.

Într-un mod similar instanțelor, baza de la care am pornit pentru identificarea clusterelor a fost stabilită prin adaptarea la parametrul corespunzător – intensitatea numărului total de lucrări efectuate de fiecare procuror la nivelul parchetelor.

Parchetele de pe lângă judecătorii

Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 5686 și mai mare sau egal cu 2735	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 2735 și mai mare sau egal cu 2099	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 2099 și mai mare sau egal cu 1766	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1766 și mai mare sau egal cu 1276	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1276
---	---	---	---	--

Parchetele de pe lângă tribunale

Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 4823 și mai mare sau egal cu 1520	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1520 și mai mare sau egal cu 1218	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1218 și mai mare sau egal cu 914	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 914 și mai mare sau egal cu 725	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 725
---	---	--	---	---

Parchetele de pe lângă curțile de apel

Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1210 și mai mare sau egal cu 813	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 813 și mai mare sau egal cu 762	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 762 și mai mare sau egal cu 682	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 682 și mai mare sau egal cu 500	Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 500
--	---	---	---	---

Parchetele de pe lângă judecătorii

Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror	Curtea de Apel BUCUREȘTI	Curtea de Apel TÂRGU MUREȘ	Curtea de Apel ORADEA	Curtea de Apel BRAȘOV	Curtea de Apel GALAȚI	Curtea de Apel CLUJ	Curtea de Apel ALBA IULIA	Curtea de Apel SUCEAVA	Curtea de Apel CONSTANȚA	Curtea de Apel CRAIOVA	Curtea de Apel BACĂU	Curtea de Apel PITEȘTI	Curtea de Apel IAȘI	Curtea de Apel TIMIȘOARA	Curtea de Apel PLOIEȘTI
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 5686 și mai mare sau egal cu 2735	Judecătoria GIURGIU Judecătoria TURNU MĂGURELE Judecătoria BOLINTIN VALE	Judecătoria TÂRGU MUREȘ	Judecătoria SATU MARE Judecătoria CAREI	Judecătoria BRAȘOV	Judecătoria GALAȚI Judecătoria FOCȘANI Judecătoria ADJUD Judecătoria BRĂILA	Judecătoria NĂSĂUD Judecătoria GHERLA Judecătoria TURDA	Judecătoria AIUD ALBA IULIA Judecătoria CÂMPENI Judecătoria SEBEȘ	Judecătoria BOTOȘANI	Judecătoria MEDGIDIA Judecătoria TULCEA Judecătoria CONSTANȚA	Judecătoria CALAFAT Judecătoria TÂRGU JIU Judecătoria NOVACI Judecătoria CRAIOVA Judecătoria DROBETA-TURNU SEVERIN Judecătoria VÂNJU MARE	Judecătoria BACĂU	Judecătoria HOREZU Judecătoria CURTEA DE ARGEȘ Judecătoria PITEȘTI		Judecătoria TIMIȘOARA	Judecătoria PLOIEȘTI Judecătoria TÂRGOVIȘTE Judecătoria BUZĂU
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 2735 și mai mare sau egal cu 2099	Judecătoria LEHLIU-GARA Judecătoria URZICENI Judecătoria SECTORUL 1 BUCUREȘTI Judecătoria SECTORUL 4 BUCUREȘTI Judecătoria CĂLĂRAȘI Judecătoria OLTENIȚA Judecătoria SECTORUL 2 BUCUREȘTI	Judecătoria MIERCUREA CIUC Judecătoria REGHIN	Judecătoria ORADEA	Judecătoria SFÂNTU GHEORGHE	Judecătoria TÂRGU BUJOR Judecătoria TECUCI	Judecătoria CLUJ-NAPOCA Judecătoria BISTRIȚA Judecătoria BECLEAN Judecătoria VIȘEU DE SUS		Judecătoria Darabani Judecătoria FĂLTICENI Judecătoria DOROHOI Judecătoria SĂVENI Judecătoria RĂDĂUȚI		Judecătoria STREHAIA Judecătoria MOTRU	Judecătoria TÂRGU NEAMȚ Judecătoria PIATRA-NEAMȚ	Judecătoria COSTEȘTI Judecătoria BĂLCEȘTI Judecătoria TOPOLOVENI	Judecătoria IAȘI Judecătoria VASLUI	Judecătoria SĂNNICOLAU L. MARE	Judecătoria RĂCĂRI Judecătoria VĂLENII DE MUNTE Judecătoria PUCIOASA Judecătoria MORENI
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 2099 și mai mare sau egal cu 1766	Judecătoria SECTORUL 5 BUCUREȘTI Judecătoria FETEȘTI Judecătoria CORNETU SLOBOZIA Judecătoria SECTORUL 3 BUCUREȘTI Judecătoria ALEXANDRIA	Judecătoria ODORHEIUL SECUIESC	Judecătoria ALESD	Judecătoria ZĂRNEȘTI Judecătoria FĂGĂRAȘ	Judecătoria PANCIU	Judecătoria ȘIMLEUL SILVANIEI Judecătoria HUEDIN Judecătoria BAIA MARE Judecătoria SIGHETU MARMĂȚIEI Judecătoria ZALĂU	Judecătoria DEVA Judecătoria SIBIU Judecătoria HAȚEG Judecătoria BLAJ Judecătoria HUNEDOARA Judecătoria PETROȘANI	Judecătoria VATRA DORNEI	Judecătoria MANGALIA	Judecătoria TÂRGU-CĂRBUNEȘTI Judecătoria CARACAL Judecătoria CORABIA	Judecătoria MOINEȘTI	Judecătoria CÂMPULUNG	Judecătoria RĂDUCĂNE NI Judecătoria PAȘCANI Judecătoria REȘITA Judecătoria BĂRLAD Judecătoria HUȘI	Judecătoria ARAD Judecătoria ORAVIȚA Judecătoria REȘITA Judecătoria DETA	Judecătoria GĂEȘTI
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1766 și mai mare sau egal cu 1276	Judecătoria SECTORUL 6 BUCUREȘTI Judecătoria BUFTEA	Judecătoria SIGHIȘOARA Judecătoria LUDUȘ Judecătoria GHEORGHENI Judecătoria TÂRNAVENI	Judecătoria MARGHITA Judecătoria BEIUȘ	Judecătoria RUPEA	Judecătoria ÎNSURĂȚEI Judecătoria FĂUREI	Judecătoria DEJ	Judecătoria DEVA Judecătoria SIBIU Judecătoria HAȚEG Judecătoria BLAJ Judecătoria HUNEDOARA Judecătoria PETROȘANI	Judecătoria SUCEAVA Judecătoria CÂMPULUNG MOLDOVENESC	Judecătoria HÂRȘOVA Judecătoria BABADAG	Judecătoria SLATINA Judecătoria SEGARCEA Judecătoria BALȘ	Judecătoria ROMAN Judecătoria ONEȘTI	Judecătoria RĂMNICU VALCEA Judecătoria DRĂGĂȘANI		Judecătoria CARANSEBEȘ Judecătoria LIPOVA	Judecătoria CÂMPINA Judecătoria SINAIA Judecătoria PĂTÂRLAGELE Judecătoria RĂMNICU SARAT Judecătoria POGOANELE

Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1276	Judecătoria VIDELE Judecătoria ROȘIORI DE VEDE Judecătoria ZIMNICEA	Judecătoria TOPLIȚA	Judecătoria NEGREȘTI-OAȘ Judecătoria SALONTA	Judecătoria TÂRGU SECUIESC Judecătoria ÎNTORSURA BUZĂULUI	Judecătoria LIEȘTI	Judecătoria DRAGOMIREȘTI Judecătoria JIBOU Judecătoria ȘOMCUTA MARE Judecătoria TÂRGU LAPUȘ	Judecătoria AGNITA Judecătoria AVRIG Judecătoria SALIȘTE	Judecătoria GURA HUMORULUI	Judecătoria MACIN	Judecătoria BĂILEȘTI Judecătoria ORȘOVA Judecătoria FILIAȘI Judecătoria BAIA DE ARAMĂ	Judecătoria BICAZ Judecătoria PODU TURCULUI Judecătoria BUHUȘI	Judecătoria BREZOI	Judecătoria HÂRLĂU Judecătoria MURGENI	Judecătoria LUGOJ Judecătoria MOLDOVA-NOUĂ Judecătoria BOZOVICI Judecătoria FĂGET Judecătoria CHIȘINEU CRIȘ Judecătoria INEU Judecătoria GURA HONȚ	Judecătoria MIZIL
--	---	---------------------	---	--	--------------------	---	--	----------------------------	-------------------	--	--	--------------------	---	---	-------------------

Parchetele de pe lângă tribunale

Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror	Curtea de Apel BUCUREȘTI	Curtea de Apel TÂRGU MUREȘ	Curtea de Apel ORADEA	Curtea de Apel BRAȘOV	Curtea de Apel GALAȚI	Curtea de Apel CLUJ	Curtea de Apel ALBA IULIA	Curtea de Apel SUCEAVA	Curtea de Apel CONSTANȚA	Curtea de Apel CRAIOVA	Curtea de Apel BACĂU	Curtea de Apel PITEȘTI	Curtea de Apel IAȘI	Curtea de Apel TIMIȘOARA	Curtea de Apel PLOIEȘTI
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 4823 și mai mare sau egal cu 1520	Tribunalul GIURGIU	Tribunalul HARGHITA	Tribunalul SATU MARE		Tribunalul GALAȚI		Tribunalul ALBA		Tribunalul CONSTANȚA		Tribunalul BACĂU			Tribunalul CARAȘ SEVERIN	Tribunalul DÂMBOVIȚA
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1520 și mai mare sau egal cu 1218			Tribunalul BIHOR		Tribunalul VRANCEA		Tribunalul HUNEDOARA	Tribunalul SUCEAVA		Tribunalul DOLJ	Tribunalul NEAMȚ		Tribunalul IAȘI	Tribunalul TIMIȘ	Tribunalul PRAHOVA
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1218 și mai mare sau egal cu 914	Tribunalul BUCUREȘTI Tribunalul CĂLĂRAȘI			Tribunalul pentru minori și familie BRAȘOV Tribunalul BRAȘOV	Tribunalul BRĂILA	Tribunalul CLUJ			Tribunalul TULCEA			Tribunalul ARGEȘ Tribunalul VÂLCEA			
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 914 și mai mare sau egal cu 725	Tribunalul IALOMIȚA	Tribunalul MUREȘ				Tribunalul MARAMUREȘ	Tribunalul SIBIU	Tribunalul BOTOȘANI		Tribunalul GORJ Tribunalul OLT			Tribunalul VASLUI	Tribunalul ARAD	
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 725	Tribunalul TELEORMAN			Tribunalul COVASNA		Tribunalul BISTRITA NĂȘAUD Tribunalul SĂLAJ				Tribunalul MEHEDINȚI					Tribunalul BUZĂU

Parchetele de pe lângă curțile de apel

Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror	Parchete de pe lângă curțile de apel
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 1210 și mai mare sau egal cu 813	Curtea de Apel ALBA IULIA Curtea de Apel PLOIEȘTI Curtea de Apel CONSTANȚA
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 813 și mai mare sau egal cu 762	Curtea de Apel CRAIOVA Curtea de Apel GALAȚI Curtea de Apel PITEȘTI
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 762 și mai mare sau egal cu 682	Curtea de Apel IAȘI Curtea de Apel TIMIȘOARA Curtea de Apel BUCUREȘTI
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 682 și mai mare sau egal cu 500	Curtea de Apel SUCEAVA Curtea de Apel ORADEA Curtea de Apel CLUJ
Numărul total de lucrări efectuate de fiecare procuror este sub 500	Curtea de Apel BACĂU Curtea de Apel BRAȘOV Curtea de Apel TÂRGU MUREȘ

4. Serviciul de probațiune

În scopul de a realiza o sinteză cu privire la serviciul de probațiune, intensitatea volumului de lucru a fost analizată în funcție de **numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune**.

S-au identificat următoarele clustere, ce ilustrează intensitatea numărului de dosare, înțeles ca număr de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune:

Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 78 și mai mare sau egal cu 43	Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 43 și mai mare sau egal cu 32	Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 32 și mai mare sau egal cu 25	Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 25 și mai mare sau egal cu 18	Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 18
--	--	--	--	---

Număr de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune	Curtea de Apel BUCUREȘTI	Curtea de Apel TÂRGU MUREȘ	Curtea de Apel ORADEA	Curtea de Apel BRAȘOV	Curtea de Apel GALAȚI	Curtea de Apel CLUJ	Curtea de Apel ALBA IULIA	Curtea de Apel SUCEAVA	Curtea de Apel CONSTANȚA	Curtea de Apel CRAIOVA	Curtea de Apel BACĂU	Curtea de Apel PITEȘTI	Curtea de Apel IAȘI	Curtea de Apel TIMIȘOARA	Curtea de Apel PLOIEȘTI
Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 78 și mai mare sau egal cu 43	Tribunalul BUCUREȘTI Tribunalul IALOMIȚA		Tribunalul BIHOR	Tribunalul BRAȘOV		Tribunalul CLUJ	Tribunalul SIBIU					Tribunalul ARGHEȘ			Tribunalul PRAHOVA
Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 43 și mai mare sau egal cu 32	Tribunalul GIURGIU				Tribunalul BRĂILA	Tribunalul SĂLAJ	Tribunalul HUNEDOARA		Tribunalul CONSTANȚA	Tribunalul OLT		Tribunalul VÂLCEA			Tribunalul BUZĂU
Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 32 și mai mare sau egal cu 25	Tribunalul CĂLĂRAȘI Tribunalul TELEORMAN			Tribunalul COVASNA			Tribunalul ALBA				Tribunalul BACĂU		Tribunalul IAȘI	Tribunalul TIMIȘ Tribunalul ARAD	
Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 25 și mai mare sau egal cu 18			Tribunalul SATU MARE		Tribunalul GALAȚI Tribunalul VRANCEA	Tribunalul MARAMUREȘ		Tribunalul BOTOȘANI	Tribunalul TULCEA	Tribunalul DOLJ Tribunalul GORJ				Tribunalul CARAȘ SEVERIN	
Numărul de persoane aflate sub supravegherea fiecărui consilier de probațiune este sub 18		Tribunalul MUREȘ Tribunalul HARGHITA				Tribunalul BISTRIȚA NĂSAUD			Tribunalul SUCEAVA	Tribunalul MEHEDINȚI	Tribunalul NEAMȚ		Tribunalul VASLUI		Tribunalul DÂMBOVIȚA

5. Observații

Analiza a arătat că există mari discrepanțe între instituțiile judiciare din România cu privire la intensitatea volumului de activitate. În consecință, toate instituțiile marcate cu nuanța cea mai închisă de albastru ar trebui să constituie o prioritate în momentul în care se planifică suplimentarea schemei de personal în urma implementării Noilor Coduri.

În ceea ce privește judecătoriile, s-a estimat în Raportul Interimar III că instituțiile de acest tip cu încărcarea cea mai mare necesită o suplimentare a schemei de personal cu un număr total de 264 de posturi de judecător, față de schemele de personal existente. Numărul de posturi de judecător din tribunale trebuie majorat cu 85, dar în același timp majoritatea tribunalelor supraîncărcate în anul 2010 aveau un total de 25 de posturi vacante. Pentru curțile de apel având în prezent încărcarea cea mai mare, sunt necesare 54 de ENI suplimentare pentru posturi de judecători.

În ceea ce privește necesarul de personal la nivelul parchetelor în perioada de după implementarea Noilor Coduri, se previzionează că acestea vor avea necesități mai moderate de suplimentare a personalului, chiar dacă se iau în considerare diferențele de intensitate în volumul de activitate. Pentru parchetele de pe lângă judecătorii, necesarul total de posturi suplimentare de procuror este de 80, pentru parchetele de pe lângă tribunale este de 6, iar pentru parchetele de pe lângă curțile de apel este de 5. Trebuie menționat că instanțele cu cel mai mare grad de încărcare nu corespund cu parchetele aflate în aceeași situație.

Deoarece s-a estimat că, în urma implementării Noilor Coduri, cel mai mare procent de creștere a necesarului de personal se va înregistra la nivelul serviciului de probațiune, diferențele actuale în volumul de activitate trebuie interpretate numai în contextul recrutărilor de personal care prezintă gradul I de prioritate.

IV. CONCLUZII PRIVIND NECESARUL DE RESURSE UMANE ÎN URMA IMPLEMENTĂRII NOILOR CODURI

A. NECESARUL DE RESURSE UMANE LA NIVELUL INSTANTELOR ȘI PARCHETELOR

Scopul acestui capitol este acela de a comunica Beneficiarului observațiile și recomandările Consultantului, în urma analizelor efectuate până în prezent și a rezultatelor acestora, respectiv necesarul crescut de resurse umane, identificat în baza analizei diverselor elemente de impact aferente implementării Noilor Coduri asupra numărului de dosare, volumului de activitate și duratei de soluționare a dosarelor. De asemenea, unele concluzii au fost obținute în temeiul observațiilor făcute de Consultant cu ocazia elaborării diverselor documente aferente Proiectului, mai precis a dificultăților întâmpinate în efortul de a strânge informațiile necesare analizelor. Acest capitol prezintă pe scurt observațiile Consultantului privind instanțele și parchetele, care sunt strâns corelate din perspectiva impactului Noilor Coduri. Serviciul de probațiune, având caracteristici aparte și suportând o altă gamă de modificări, va fi tratat separat în capitolul următor.

Pentru a furniza Beneficiarului concluzii privind evaluarea făcută de Consultant asupra resurselor umane, respectiv evaluarea impactului Noilor Coduri asupra necesarului de personal la nivelul sistemului judiciar, Consultantul a analizat ce aspecte ale gestionării resurselor umane sunt mai pregnant afectate de implementarea Noilor Coduri. Din varietatea largă a proceselor de resurse umane, analiza Consultantului asupra sistemului juridic, asupra numărului de dosare și a volumului de activitate, precum și calculele în legătură cu necesarul de personal au condus la două mari concluzii privind resursele umane:

- observații și concluzii privind planificarea necesarului de resurse umane și recrutarea personalului;
- observații și concluzii privind monitorizarea și managementul performanței.

Observațiile incluse în prezentul Raport sunt o consecință a constatărilor prezentate în rapoartele interimare anterioare, motiv pentru care nu reluăm explicarea fundamentului acestora în prezentul Raport Final.

1. Necesitățile de personal în comparație cu standardele europene

Evaluând situația actuală și creșterea necesarului de personal previzionată, Consultantul evidențiază faptul că, în timp ce numărul de judecători și procurori la 100.000 de locuitori în cadrul sistemului judiciar românesc (care este în prezent de 18,3 în cazul judecătorilor și 8,4 în cazul procurorilor) este în prezent apropiat de media la nivel european, așa cum a fost comunicată de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (datele pe anul 2008), numărul personalului auxiliar fără atribuții de judecată (grefieri și alți membri ai personalului auxiliar) din instanțele românești este mult mai mic. La nivelul instanțelor există 41,1 angajați fără atribuții de judecată la 100.000 locuitori și 2,3 salariați fără atribuții de judecată la 1 judecător, în timp ce media pe Europa este de 55,6 salariați la 100.000 locuitori, și, în majoritatea statelor, între 3 și 5 membri ai personalului fără atribuții de judecată la 1 judecător.

Această observație ne conduce la concluzia că, **indiferent ce nivel de eficiență se anticipează că vor avea instanțele în viitor, este foarte probabil ca atingerea acestui nivel să fie parțial condiționată de creșterea numărului de posturi auxiliare și de degrevarea judecătorilor de atribuții**

administrative, pentru a le permite acestora să se concentreze asupra atribuțiilor care nu sunt de natură administrativă.

Deși, în cadrul analizei efectuate în Raportul Interimar III, Consultantul nu a majorat numărul estimat de personal auxiliar în instanțe pe baza standardului european, recomandăm Beneficiarului să ia în calcul investiții suplimentare în ENI auxiliare. Această recomandare nu rezultă doar din faptul că majoritatea statelor angajează mai mulți salariați fără atribuții de judecată, ci și din atribuțiile nou introduse (și care deci nu sunt cuantificabile încă) ale grefierilor, cum este atribuția de a asigura, la cererea părților în cauze civile, transcrierea ședințelor de judecată. Luând în calcul o simulare bazată pe ipoteza că 10% din ședințele de judecată în cauzele civile (non-penale) vor necesita transcriere, și având în vedere faptul că durează aproximativ 1 oră să se realizeze o transcriere completă a unei singure ședințe, impactul total s-ar putea ridica până la un necesar de aproximativ 1.500 ENI suplimentare.

2. Planificarea necesarului de resurse umane

Se anticipează că implementarea Noilor Coduri va aduce modificări semnificative ale necesarului de resurse umane la nivelul instanțelor și parchetelor. Constatarea este valabilă pentru toate tipurile de instanțe și parchete, însă tribunalele vor fi afectate în mod special, deoarece vor prelua competențele „instanțelor de drept comun” în procedura civilă, la fel ca și curțile de apel, care vor prelua competența de a soluționa apelurile, precum și recursurile, în cazurile prevăzute de lege.

Având în vedere efectul net al Noilor Coduri, precum și faptul că, în ultimii ani, numărul de dosare civile de pe rolul instanțelor a crescut în mod constant, **un sistem corespunzător de planificare a necesarului de resurse umane este de mare importanță pentru sistemul judiciar românesc.**

Planificarea necesarului de resurse umane trebuie înțeleasă ca o metodă complexă de măsurare, având rolul de a determina necesarul de salariați în baza ipotezelor realizate de organizație în ceea ce privește activitățile viitoare ale acesteia. Aceasta ar fi strategia adoptată în cazul societăților comerciale, în timp ce, într-o organizație judiciară, strategia s-ar raporta la așteptările legiuitorului în legătură cu modul în care trebuie să se realizeze accesul cetățenilor la justiție, respectiv actul de justiție de către magistrații din România.

Planificarea necesarului de resurse umane trebuie să aibă în vedere două aspecte:

- definirea structurii dorite a efectivelor de personal, în baza eficienței țintă a magistraților;
- analiza surselor de recrutare și a capacității acestora de a acoperi necesarul de personal.

3. Dezvoltarea sistemului de planificare a necesarului de resurse umane

Cifrele actuale, analizate de Consultant în vederea redactării rapoartelor, au indicat mari discrepanțe între numărul de dosare per judecător sau numărul de lucrări per procuror. După cum s-a precizat în capitolul II al prezentului Raport, rolul Consultantului nu a fost acela de a stabili un sistem de măsură și nivelul de eficiență pentru fiecare tip de instituție, acesta fiind un proces complex care ar necesita investigații suplimentare, precum și analize și discuții cu practicienii și organismele de supraveghere ale sistemului judiciar din România. Acest sistem de măsurare poate include, spre exemplu, numărul de dosare per judecător, procentul de dosare soluționate în termen de un an, intervalul de timp între termenele consecutive acordate într-un dosar etc.

După un efort de mai multe luni pentru a obține cât mai multe informații cuantificabile, **Consultantul consideră că amploarea noutăților introduse de Noile Coduri sub aspectul structurii cauzelor și redistribuirii competenței de soluționare a acestora, corelat cu modificările de procedură, impune precauție în definirea nivelurilor țintă de eficiență pentru sistemul judiciar.**

Definirea unui sistem de planificare a necesarului de resurse umane trebuie să se bazeze pe ipoteze solide, iar acestea necesită dovezi solide. Astfel de dovezi pot fi obținute prin intermediul unui exercițiu de benchmarking. Cu toate acestea, fiecare sistem judiciar are propriul specific și propriul istoric, astfel că orice criterii de referință folosite sunt mai degrabă de natură complementară, și nu primară.

Având în vedere cele de mai sus, în opinia Consultantului, **conceperea și implementarea sistemului de planificare a necesarului de resurse umane, fiind prin natura sa strâns corelat cu monitorizarea performanțelor, necesită aplicarea și funcționarea noilor reglementări pentru o anumită perioadă de timp, care să permită colectarea unor date și obținerea unor exemple reale privind modul în care noile prevederi afectează funcționarea instanțelor și parchetelor din România.** Această perioadă ar trebui să fie de aproximativ 2 ani, având în vedere că în România 99% din dosare se soluționează de obicei în 2 ani. De asemenea, pentru a strânge date corecte și a le utiliza într-un mod corect în scopul identificării unui sistem de evaluare a eficienței așteptate de la instanțe și parchete, o astfel de analiză trebuie realizată într-un mediu nedistorsionat de efectele perioadei de tranziție. Prin urmare, Beneficiarul ar putea lua în considerare selectarea mai multor instanțe „pilot” unde toate dosarele de apel și recurs în materie civilă (non-penală) înregistrate după implementarea Noilor Coduri, dar care vor fi judecate tot pe baza vechilor coduri, să fie atribuite altor judecători decât dosarele ce vor fi judecate pe baza Noilor Coduri. În acest mod, se vor putea verifica în termen scurt atât celeritatea desfășurării procedurilor conform Noilor Coduri, evoluția numărului de dosare înregistrate pe rolul acestor instanțe și supuse noilor reglementări, cât și evoluția gradului de încărcare (volumul de activitate) a judecătorilor.

Procesul de dezvoltare a sistemului de planificare a necesarului de resurse umane ar putea, în acest caz, să constea în următoarele activități:

- definirea tipului de date privind performanțele, necesare ca date primare în vederea dezvoltării sistemului (informații de bază privind eficiența);
- colectarea de date la nivelul instanțelor și parchetelor din România;
- selectarea instanțelor și parchetelor folosite cu titlu exemplificativ, pentru a ilustra instituțiile cu eficiență ridicată, redusă sau medie;
- realizarea unei analize cantitative detaliate a performanțelor asupra eșantioanelor selectate (măsurarea de tip „rezultat”, referindu-se spre exemplu la numărul total de dosare și numărul de dosare soluționate, precum și măsurarea de tip „proces”, cum ar fi intervalul de timp dintre termene);
- efectuarea unei analize calitative detaliate asupra modului în care aceste instituții își îndeplinesc sarcinile (spre exemplu, monitorizarea procesului de muncă, interviuri cu reprezentanții acestor instituții, sondaje de opinie la nivelul cetățenilor, analiza proceselor organizaționale etc.);

- în baza celor de mai sus, definirea diversilor factori care au impact asupra eficienței organizațiilor judiciare, spre exemplu competența personalului, accesul la tehnologie, frecvența sesiunilor de formare profesională, alte elemente de infrastructură etc.;
- transpunerea acestor factori în „indicatori cheie de performanță”, și anume modul cel mai adecvat de măsurare a eficienței în funcționarea instanțelor și parchetelor, sub diverse aspecte;
- analizarea mai multor scenarii, constând în calcularea mai multor variante ale nivelurilor de eficiență urmărite (valorile țintă ale indicatorilor cheie de performanță), având drept scop definirea valorilor țintă pentru măsurarea performanțelor dezirabile din perspectiva legiutorului, care trebuie totodată să fie realizabile (se încadrează în bugetele alocate sistemului judiciar, corespund practicilor din alte state etc.);
- dezvoltarea unui model de planificare a necesarului de resurse umane, în baza valorilor țintă ale indicatorilor cheie de performanță, rezultatul acestuia fiind numărul de salariați necesar pentru a obține nivelul dorit de eficiență;
- aplicarea acestui model pentru a indica instanțelor și parchetelor modul în care își pot distribui personalul în mod corespunzător, din punct de vedere al posturilor și al momentului de ocupare a acestora.

Procesul descris mai sus cu titlu de exemplu necesită asigurarea mai multor elemente de importanță maximă pentru reușita acestor inițiative. Acestea sunt:

- numirea unor reprezentanți ai Ministerului Justiției și/sau ai CSM, a căror unică responsabilitate ar fi aceea de a supraveghea și de a se implica în dezvoltarea sistemului;
- valorificarea experienței altor țări și organizații sub aspectul monitorizării volumului de activitate și a eficienței, precum și a planificării necesarului de resurse umane;
- asigurarea obiectivității analizelor și Țelurilor stabilite prin implicarea unor parteneri din afara sistemului judiciar în lucrările aferente unui astfel de proiect.

De asemenea, trebuie menționat că, având în vedere schimbările pe care Noile Coduri le aduc mai multor aspecte ale sistemului judiciar din România, **este necesar un interval mai mare de timp pentru ca această inițiativă să producă rezultate sustenabile**. Cu alte cuvinte, primele estimări efectuate cu ajutorul sistemului de planificare a necesarului de resurse umane nou dezvoltat trebuie să fie interpretate ca niște estimări orientative, ce trebuie să fie verificate prin monitorizarea performanțelor și prin posibile ajustări. Așadar, **recomandăm să se aibă în vedere implementarea acestei soluții pe etape, selectând anumite instanțe și parchete ca organizații pilot**. După implementarea integrală a sistemului, nivelurile țintă de eficiență trebuie să fie verificate (de exemplu odată la 3 ani) și ajustate în funcție de schimbările suferite de mediul socio-economic și de așteptările legiutorului.

4. Asigurarea necesarului de resurse umane

După cum am menționat la începutul acestei secțiuni, indiferent de nivelurile de eficiență urmărite și de consecințele acestora asupra efectivelor de personal, analizele efectuate de Consultant indică o creștere a necesarului de resurse umane la nivelul instanțelor (+10%) și parchetelor (+1,8%). Așadar, al doilea element de planificare a personalului, și anume sursele de recrutare și capacitatea acestora de

a acoperi necesarul de resurse umane, devine de importanță crucială. Deși acest element este corelat cu eficiența organizațională dezirabilă, el trebuie să fie avut în vedere cât mai curând posibil, mai cu seamă la nivelul tribunalelor și curților de apel care se confruntă cu o necesitate sporită de personal judiciar.

Având în vedere că recrutarea de personal la nivelul instanțelor poate fi unul din domeniile de interes după implementarea Noilor Coduri, în timpul Studiului Gallup efectuat cu scopul de a colecta date de la instanțe, Consultantul a urmărit doi indicatori specifici pentru a putea evalua capacitatea actuală de recrutare internă la nivelul instanțelor. Aceștia au fost următorii: vârsta medie a judecătorilor și vechimea medie în profesie a acestora la nivelul fiecărei instanțe. Este demn de menționat că răspunsurile la aceste întrebări au fost printre cele mai detaliate răspunsuri primite din partea persoanelor intervievate.

Primul indicator are rolul de a oferi informații despre grupele de vârstă predilecte pentru judecătorii de la nivelul instanțelor de grad inferior; aceștia pot constitui o sursă de personal pentru ocuparea noilor posturi create la nivelul instanțelor superioare, sursă ce ar deveni inaccesibilă însă în cazul pensionării lor în viitorul apropiat. Studiul Gallup a indicat că nu există un astfel de risc, întrucât, în majoritatea instanțelor, vârsta medie a judecătorilor este de 50 de ani sau mai mică; o singură instanță a raportat vârsta medie de 51 de ani, iar o altă instanță a raportat vârsta medie de 56 de ani, aceasta din urmă fiind o curte de apel.

Al doilea indicator (vechimea medie în profesie a judecătorilor la nivelul fiecărei instanțe) s-a bazat strict pe statutul legal actual al judecătorilor. Având în vedere că:

- se așteaptă crearea unui mare număr de posturi noi de judecători la nivelul tribunalelor și curților de apel;
- statutul actual al profesiei indică faptul că un judecător trebuie să aibă o vechime în funcție de cel puțin 5 ani în funcția de judecător pentru a promova la nivel de tribunal;
- statutul actual al profesiei indică faptul că un judecător trebuie să aibă o vechime de cel puțin 6 ani în funcția de judecător pentru a promova la nivel de curte de apel,

Consultantul a utilizat datele dobândite în urma Studiului Gallup pentru a verifica dacă instanțele de grad inferior pot reprezenta o sursă de personal care să acopere necesarul de resurse umane la nivelul tribunalelor și curților de apel.

Premisele de la care s-a pornit în realizarea acestor verificări s-au bazat pe experiența minimă cerută de lege judecătorilor de la fiecare nivel al instanțelor, după cum am precizat mai sus, precum și pe faptul că, în cazul judecătoriilor, doar instanțele în care lucrează în prezent cel puțin 5 judecători pot reprezenta o posibilă sursă de recrutare internă (instanțele cu 4 sau mai puțini judecători trebuind să-și mențină efectivul pentru a putea respecta dispozițiile legale privind incompatibilitatea).

Analiza a indicat că 52% dintre judecătorii pot constitui o posibilă sursă de promovare a judecătorilor la nivelul tribunalelor. Regiunile cu cele mai sărace surse potențiale de recrutare sunt Covasna și Alba, unde nici o judecătorie nu întrunește criteriile de mai sus.

În tabelul de mai jos, Consultantul prezintă lista instanțelor care întrunesc criteriile susmenționate. De asemenea, dintre aceste instanțe, Consultantul a indicat instituțiile unde, în urma analizării efectului net al Noilor Coduri, a rezultat că schema preconizată de personal va cuprinde, în ceea ce privește

judecătorii, un număr mai mic de posturi decât cel actual. Am calculat și valoarea aceluși surplus pentru instanțele respective.

Jurisdicție	Numărul de judecătorii aflate în raza tribunalului	Instanțe cu 5 sau mai mulți judecători angajați, a căror experiență medie este de 5 ani sau mai mult		Dintre acestea – instanțe unde schema de personal preconizată prevede mai puține posturi de judecător decât numărul actual de personal, existând deci un surplus de personal	
a	b	c	d	f	g
Tribunalul ALBA	5	0	-		
Tribunalul ARAD	5	2	Judecătoria INEU Judecătoria ARAD	Judecătoria INEU Judecătoria ARAD	1 7
Tribunalul ARGEȘ	5	3	Judecătoria TOPOLOVENI Judecătoria COSTEȘTI Judecătoria CURTEA DE ARGEȘ	Judecătoria TOPOLOVENI Judecătoria COSTEȘTI Judecătoria CURTEA DE ARGEȘ	1 2 2
Tribunalul BACĂU	5	3	Judecătoria MOINEȘTI Judecătoria ONEȘTI Judecătoria BACĂU	Judecătoria ONEȘTI Judecătoria BACĂU	2 1
Tribunalul BIHOR	5	2	Judecătoria ALESD Judecătoria BEIUȘ	Judecătoria BEIUȘ	1
Tribunalul BISTRIȚA NĂSĂUD	3	2	Judecătoria NĂSĂUD Judecătoria BISTRIȚA	Judecătoria NĂSĂUD Judecătoria BISTRIȚA	1 1
Tribunalul BOTOȘANI	4	2	Judecătoria DOROHOI Judecătoria BOTOȘANI	-	-
Tribunalul BRĂILA	3	1	Judecătoria BRĂILA	-	-
Tribunalul BRAȘOV	4	1	Judecătoria FĂGĂRAȘ	Judecătoria FĂGĂRAȘ	3
Tribunalul BUCUREȘTI	8	6	Judecătoria CORNETU Judecătoria S. 6 BUCUREȘTI Judecătoria S. 4	-	

			BUCUREȘTI Judecătoria S. 5 BUCUREȘTI Judecătoria S. 3 BUCUREȘTI Judecătoria S. 1 BUCUREȘTI		
Tribunalul BUZĂU	4	2	Judecătoria RÂMNICU SARAT Judecătoria BUZĂU	Judecătoria RÂMNICU SARAT	1
Tribunalul CĂLĂRAȘI	3	2	Judecătoria OLTENIȚA Judecătoria CĂLĂRAȘI	Judecătoria OLTENIȚA	1
Tribunalul CARAȘ SEVERIN	5	2	Judecătoria REȘITA Judecătoria CARANSEBEȘ	-	
Tribunalul CLUJ	5	3	Judecătoria DEJ Judecătoria GHERLA Judecătoria TURDA	Judecătoria GHERLA	2
Tribunalul CONSTANȚA	4	2	Judecătoria MANGALIA Judecătoria MEDGIDIA	-	
Tribunalul COVASNA	3	0	-	-	
Tribunalul DÂMBOVIȚA	5	1	Judecătoria RĂCARI	Judecătoria RĂCARI	2
Tribunalul DOLJ	5	4	Judecătoria BĂILEȘTI Judecătoria CALAFAT Judecătoria FILIAȘI Judecătoria CRAIOVA	Judecătoria FILIAȘI	1
Tribunalul GALAȚI	4	2	Judecătoria TECUCI Judecătoria GALAȚI	-	
Tribunalul	2	1	Judecătoria GIURGIU	-	

GIURGIU					
Tribunalul GORJ	4	3	Judecătoria MOTRU Judecătoria TÂRGU-CĂRBUNEȘTI Judecătoria TÂRGU JIU	Judecătoria TÂRGU-CĂRBUNEȘTI	2
Tribunalul HARGHITA	4	2	Judecătoria ODORHEIUL SECUIESC Judecătoria MIERCUREA CIUC	Judecătoria ODORHEIUL SECUIESC	1
Tribunalul HUNEDOARA	6	3	Judecătoria HUNEDOARA Judecătoria DEVA Judecătoria PETROȘANI	-	
Tribunalul IALOMIȚA	3	1	Judecătoria URZICENI	Judecătoria URZICENI	3
Tribunalul IAȘI	4	3	Judecătoria HÂRLĂU Judecătoria PAȘCANI Judecătoria IAȘI	Judecătoria HÂRLĂU Judecătoria PAȘCANI	1 2
Tribunalul MARAMUREȘ	6	3	Judecătoria VIȘEU DE SUS Judecătoria SIGHETU MARMAȚIEI Judecătoria BAIA MARE		
Tribunalul MEHEDINȚI	5	2	Judecătoria VÂNJU MARE Judecătoria DROBETA-TURNU SEVERIN	-	
Tribunalul MUREȘ	5	3	Judecătoria LUDUȘ Judecătoria SIGHIȘOARA Judecătoria REGHIN	Judecătoria LUDUȘ Judecătoria SIGHIȘOARA	1 1

Tribunalul NEAMŢ	4	4	Judecătoria BICAZ Judecătoria TÂRGU NEAMŢ Judecătoria ROMAN Judecătoria PIATRA-NEAMT	Judecătoria BICAZ Judecătoria ROMAN Judecătoria PIATRA-NEAMT	1 2 7
Tribunalul OLT	4	3	Judecătoria BALŞ Judecătoria CARACAL Judecătoria SLATINA	Judecătoria BALŞ Judecătoria CARACAL Judecătoria SLATINA	3 4 1
Tribunalul PRAHOVA	5	3	Judecătoria SINAIA Judecătoria VĂLENII DE MUNTE Judecătoria CÂMPINA	Judecătoria SINAIA Judecătoria VĂLENII DE MUNTE Judecătoria CÂMPINA	2 3 3
Tribunalul SĂLAJ	3	1	Judecătoria ZALĂU	-	
Tribunalul SATU MARE	3	2	Judecătoria CAREI Judecătoria SATU MARE	Judecătoria CAREI	1
Tribunalul SIBIU	5	3	Judecătoria AVRIG Judecătoria MEDIAŞ Judecătoria SIBIU	Judecătoria AVRIG Judecătoria MEDIAŞ	1 6
Tribunalul SUCEAVA	6	5	Judecătoria GURA HUMORULUI Judecătoria CÂMPULUNG MOLDOVENESC Judecătoria FĂLTICENI Judecătoria RĂDĂUŢI Judecătoria SUCEAVA	Judecătoria GURA HUMORULUI Judecătoria CÂMPULUNG MOLDOVENESC Judecătoria FĂLTICENI Judecătoria RĂDĂUŢI	1 1 1 1
Tribunalul TELEORMAN	5	3	Judecătoria ZIMNICEA Judecătoria ROŞIORI DE VEDE	Judecătoria ROŞIORI DE VEDE Judecătoria	1 1

			Judecătoria ALEXANDRIA	ALEXANDRIA	
Tribunalul TIMIȘ	5	1	Judecătoria LUGOJ	Judecătoria LUGOJ	1
Tribunalul TULCEA	3	1	Judecătoria TULCEA	-	
Tribunalul VÂLCEA	5	2	Judecătoria HOREZU	Judecătoria HOREZU	3
			Judecătoria DRĂGĂȘANI	Judecătoria DRĂGĂȘANI	3
Tribunalul VASLUI	4	2	Judecătoria HUȘI	Judecătoria HUȘI	2
			Judecătoria VASLUI	Judecătoria VASLUI	6
Tribunalul VRANCEA	3	2	Judecătoria ADJUD	Judecătoria ADJUD	1
			Judecătoria FOCȘANI		
Total general	179	93*	93*	47	96

** rezultatul a fost calculat luându-se în considerare doar instanțele care au oferit informații privind vârsta medie și vechimea judecătorilor (139 din 179 judecătorii)*

Dacă se corelează analiza de mai sus cu rezultatul calculelor privind efectul net total, așa cum a fost prezentat acest rezultat în cuprinsul Raportului Interimar III, se poate observa că efectul net înseamnă, în cazul judecătorilor, necesitatea de a suplimenta cu un total de 39 de posturi de judecător schema de personal la nivelul tuturor judecătoriilor. Surplusul de 96 de judecători ar putea fi apoi valorificat și chiar absorbit, având în vedere necesitatea suplimentării personalului la nivelul altor judecătorii decât cele prevăzute în coloana F de mai sus. Funcția de judecător de tribunal presupune însă exigențe mai mari decât funcția de judecător la nivel de judecătorie. **Prin urmare, în loc să se transfere judecătorii de la o judecătorie la alta, este recomandabil să se recurgă la candidați din afara sistemului pentru a acoperi necesarul de personal de la nivelul instanței inferioare, în timp ce judecătorii care au deja o anumită experiență trebuie considerați o sursă de candidați pentru acoperirea necesarului mare de personal la nivelul tribunalelor.**

În ceea ce privește curțile de apel, utilizându-se aceeași metodă explicată mai sus, au fost identificate potențiale surse de mobilitate la 100% din tribunale, având în vedere că, la nivelul tuturor acestora, vechimea medie este de peste 6 ani (și anume între 10 și 25 ani). **Recomandarea de a promova judecătorii de tribunal la curțile de apel se referă doar la judecătorii care activează în secțiile penale – se preconizează că secțiile penale ale curților de apel își vor suplimenta schema de personal cu aproape 100%.**

În ciuda acestei concluzii îmbucurătoare privind tribunalele, Consultantul dorește să sublinieze că nu se va putea acoperi întregul necesar de personal suplimentar doar prin recrutare la nivel intern, deoarece o parte a necesarului de personal suplimentar va fi influențată de tipurile de cereri, infracțiuni, reclamanți, etc. nou reglementate de Noile Coduri, precum și de faptul că se intenționează soluționarea dosarelor într-un timp mai scurt. Prin urmare, politica de identificare a forței de muncă

trebuie să prevadă și elemente care să crească interesul potențialilor candidați din afara sistemului judiciar pentru ocuparea unor funcții în cadrul acestuia. Mai mult, **înscrierea judecătorilor la concursurile de promovare reprezintă o opțiune personală a acestora, astfel încât este posibil ca, deși necesarul de judecători la o instanță superioară să poată fi acoperit prin promovări ale judecătorilor de la instanțe inferioare în grad, numărul celor care se vor înscrie la examenele de promovare să fie insuficient.**

Conform evidențelor Institutului Național al Magistraturii, în anul 2011 s-au înscris la admitere în Institut 1.451 absolvenți de universitate, din care 100 au fost admiși (sursă: <http://www.inm-lex.ro>). În același timp, în întreaga țară, conform ultimelor date publicate de Institutul Național de Statistică (la sfârșitul anului academic 2008-2009), existau 14.458 absolvenți de învățământ terțiar de drept. În anul 2009 se înregistrau 2.616 candidați la Institutul Național al Magistraturii, iar în 2010 erau 2.245. Prin urmare, chiar dacă numărul absolvenților de drept din universitățile românești a crescut față de anul 2009, numărul celor interesați să devină judecători, procurori sau asistenți judicari este de doar câteva procente. În cazul grefierilor, ultimele statistici ale Școlii Naționale de Grefieri arată că au fost admiși 388 din 429 candidați eligibili potrivit legii - din nou, un număr relativ mic, având în vedere că efectivele crescute de judecători și procurori vor necesita recrutarea unui număr suplimentar de personal auxiliar.

Având în vedere statisticile actuale privind recrutarea și considerațiile de mai sus legate de nivelul redus al personalului auxiliar la nivelul instanțelor, Consultantul recomandă Beneficiarului să aibă în vedere următoarele activități, menite să crească interesul potențialilor candidați față de o carieră de magistrat sau grefier:

- **dezvoltarea unui plan de comunicare a viitoarelor oportunități de carieră în cadrul sistemului judiciar** (acest plan de comunicare constituind o continuare firească a actualelor comunicări cu privire la Noile Coduri în sine);
- **angajarea unor reprezentanți ai Institutului Național al Magistraturii și a unor persoane care să lucreze în cadrul birourilor de informații și relații cu publicul de la nivelul instanțelor și parchetelor și care să fie responsabili de comunicarea cu publicul** (în special studenți) **pe probleme legate de natura și specificul carierei judiciare** (de exemplu, prin intermediul unor interviuri cu judecătorii, efectuarea unor sondaje de opinie etc.);
- **angajarea unor reprezentanți ai Institutului Național al Magistraturii și a unor persoane care să lucreze în cadrul birourilor de informații și relații cu publicul la nivelul instanțelor și parchetelor, în cadrul unor activități specifice desfășurate în universitățile din România** (târguri de locuri de muncă, birouri de carieră).

5. Asigurarea unei monitorizări eficiente a performanței

După cum am menționat în secțiunea anterioară, Consultantul s-a confruntat cu anumite dificultăți în obținerea de informații cantitative în scopul calculării rezultatului net al aplicării Noilor Coduri. Aceste dificultăți pot fi împărțite în cinci categorii principale:

- în cazul multor categorii de dosare (anumite tipuri de cereri sau infracțiuni), Consultantul s-a confruntat cu inexistența, în baza de date ABAC, a unor evidențe privind numărul de dosare de

la nivelul anumitor instanțe, ceea ce duce la concluzia că unele instituții nu au completat baza de date cu statistici;

- modul de introducere a datelor în baza de date ABAC permite apariția unor seturi concurente de date cu valori diferite pentru aceleași tipuri de cauze, la nivelul aceleiași instituții; Consultantul a fost confruntat cu faptul că, în funcție de cheia de căutare utilizată pentru a obține date din sistem, rezultatele erau diferite;
- formatul datelor introduse în baza de date ABAC a fost aplicabil în multe cazuri la specificul Noilor Coduri, dar au fost date referitoare la anumite tipuri de cereri sau infracțiuni imposibil de extras din baza de date în formatul presupus de Noile Coduri (de exemplu, infracțiunile de fraudă nu sunt diferențiate în funcție de valoarea daunei); această problemă pare să rezulte din faptul că modul în care baza de date ABAC clasifică dosarele este aproape identic cu cel în care a fost calculat anterior numărul de dosare de către CSM, conform codurilor actuale, și deci nu este 100% adaptat la noua legislație; menționăm în acest context că, încercând să obțină date referitoare la efectele anumitor prevederi din Legea nr.202/2010 (pentru a efectua o analiză solicitată în mod expres de Beneficiar, și despre ale cărei limite am discutat pe larg în Raportul Interimar III), Consultantul s-a confruntat cu faptul că, până la data prezentului Raport, baza de date ABAC nu a fost adaptată pentru a reflecta modificările aduse de această lege, deși ea este în vigoare din luna noiembrie 2010 (actul a intrat în vigoare la data de 29 octombrie 2010);
- cantitatea insuficientă de informații introduse în sistem nu a permis filtrarea numărului de dosare, de exemplu prin determinarea numărului litigiilor civile cu o valoare cuprinsă între 100.000 – 500.000 RON din numărul total al cauzelor cu o valoare de până la 500.000 RON;
- ÎCCJ nu face raportări către baza de date ABAC.

În plus, așa cum am arătat, Consultantul s-a confruntat cu dificultăți în estimarea necesarului de resurse umane, determinate de structura organizatorică distinctă la nivelul fiecărei instanțe și de lipsa unor statistici referitoare la specializarea judecătorilor și la numărul de cauze alocate acestora, în funcție de obiectul și specializarea cauzelor respective. Spre exemplu, așa cum am menționat în cuprinsul Raportului III, nu există date statistice referitoare la numărul judecătorilor care, la nivelul judecătoriilor, gestionează dosarele referitoare la protecția minorilor și familie; la nivelul tribunalelor și al curților de apel există numeroase secții mixte, ai căror judecători soluționează, spre exemplu, atât dosare ce au ca obiect cereri de natură comercială, cât și de contencios administrativ și fiscal, etc. **Este deosebit de important, pentru a se asigura o planificare care să răspundă nevoilor reale ale sistemului, ca Beneficiarul și alte organisme interesate să conlucreze pentru a ține evidența numărului de dosare gestionate de fiecare judecător, în funcție de specificul obiectului cererilor și de specializarea judecătorilor respectivi.**

În strânsă legătură cu recomandarea de a se dezvolta un sistem de planificare a necesarului de resurse umane la nivelul sistemului judiciar din România, Consultantul dorește să sublinieze că definirea unui astfel de sistem oferă oportunitatea unică, și de o necesitate vitală, de ajustare a bazelor de date conținând evidențe de la nivelul instanțelor și parchetelor în funcție de indicatorii cheie de performanță ce vor fi măsurați. **Această măsură este necesară și pentru a se asigura monitorizarea și compararea eficienței măsurate cu nivelul așteptat, precum și pentru ca definirea în viitor a acestor nivele așteptate să se întemeieze pe dovezi solide.**

Având în vedere analizele prezentate până acum, în special elementele de impact privind numărul de dosare și termenul de soluționare a acestora, pentru o funcționalitate minimă recomandată, o bază de date care să monitorizeze parametrii cheie ai sistemului judiciar ar trebui să conțină o caracterizare a fiecărei intrări în baza de date (*i.e.*, a fiecărui dosar) în funcție de următoarele atribute:

- valoarea obiectului în dosarele civile sau valoarea daunei în dosarele penale (acolo unde este posibil);
- numărul de termene și data stabilită pentru acestea;
- numărul de părți citate;
- data înregistrării dosarului și data soluționării acestuia (calcularea duratei de soluționare a dosarului);
- utilizarea mijloacelor de comunicare nou introduse (e-mail, fax etc.).

Atributele respective trebuie să permită ulterior filtrarea informațiilor cu privire la dosare și întocmirea a diverse rapoarte sintetice.

Mai mult decât atât, deși urmărirea datelor statistice și înaintarea lor la Ministerul Justiției sau la CSM constituie una dintre atribuțiile grefierilor, menționată în Hotărârea CSM nr.387/2005, instanțele nu par să introducă date complete în baza de date ABAC. Pe lângă multele situații în care instanțele nu raportează cifre privind anumite tipuri de cauze, Consultantul s-a confruntat și cu un caz în care cifrele introduse de instanță în baza de date ABAC nu erau corecte: Consultantului i s-a solicitat, în luna septembrie 2011, să refacă anumite calcule privitoare la Judecătoria Oradea, care observase, cu ocazia studiului versiunii preliminare a Raportului Interimar III, că datele introduse în baza de date ABAC de către cei responsabili în cadrul instituției cu această raportare erau eronate. Faptul că baza de date ABAC a fost creată de puțin timp poate constitui una din cauzele acestei probleme. Cu toate acestea, Beneficiarul ar trebui să aibă în vedere instituirea unor instrucțiuni detaliate pentru personalul responsabil, termenul și modul de asigurare a calității procesului de introducere a datelor în baza de date ABAC, instrucțiuni care să fie incluse în actele normative ce reglementează activitatea instanțelor. De asemenea, Beneficiarul ar trebui să se asigure că toate instanțele din România, inclusiv ÎCCJ, au obligația de raportare către baza de date ABAC.

În cazul datelor provenite de la parchete, Consultantul nu a întâlnit dificultăți de natura celor descrise mai sus (lipsa datelor), deoarece Ministerul Public a pus la dispoziție date cu privire la toate parchetele. Cu toate acestea, **formatul datelor, care oglindește, într-o mare măsură, formatul utilizat și în cazul bazei de date ABAC, trebuie revizuit în același scop ca și în cazul instanțelor, și anume acela de a reflecta mai bine prevederile Noilor Coduri și a permite o monitorizare corespunzătoare a metodelor cheie de măsurare a performanțelor înregistrate la nivelul acestor instituții.**

6. Necesarul de resurse umane la nivelul ÎCCJ și al PÎCCJ

Analiza impactului estimat al Noilor Coduri asupra ÎCCJ a arătat că această instituție are probleme specifice în ceea ce privește acoperirea necesarului de personal. Caracteristicile cheie ale impactului preconizat sunt următoarele:

- există o pondere mare a elementelor de impact cu o întindere și un volum necunoscut (necuantificabil), care este posibil să aibă un efect major de creștere a numărului de dosare la nivelul ÎCCJ;
- un impact semnificativ al elementelor de noutate, în special al procedurii de filtrare și al hotărârii prealabile pentru dezlegarea unei probleme de drept, impact ce nu a putut fi estimat decât în mod orientativ pe parcursul derulării acestui Proiect;
- aplicabilitatea imediată în timp (Anul 1) a elementelor de impact, în special pentru Secția Penală, și aplicabilitatea pe termen mediu (Anul 2) a elementelor de impact pentru materia civilă (non-penală).

Simularea prevăzută în Raportul Interimar III indică faptul că o evaluare conservatoare a numărului de dosare nou înregistrate ar putea genera necesitatea de a suplimenta ENI pentru posturile de judecător cu peste 60% din posturile prevăzute în schemă în Anul de Bază. Analiza cu privire la aplicabilitatea imediată în timp a prevederilor Noilor Coduri relevă că va fi nevoie de noi judecători la ÎCCJ încă din Anul 1.

Estimările cu privire la numărul suplimentar de dosare și volumul mai mare de activitate în ceea ce privește procedura de filtrare în Anul 2 indică faptul că, din cauza creșterii încărcării, Anul 2 după implementarea Noilor Coduri va constitui anul de vârf al întregii „perioade de tranziție”. În Anul 3 pare să se tindă spre stabilizare, în principal din următoarele motive:

- o mai bună educare a publicului și o utilizare mai realistă de către justițiabili a posibilităților de exercitare a căilor de atac oferite de noile dispoziții legale;
- creșterea competenței și experienței judecătorilor în legătură cu noua legislație (în general, se preconizează că se va înregistra un progres semnificativ în acest sens în termen de câteva luni de la implementarea Noilor Coduri).

În cazul PÎCCJ, majoritatea elementelor de impact ale Noilor Coduri presupun ajustări ale activităților procedurale ale procurorilor, care nu implică necesitatea de a angaja personal suplimentar. Bineînțeles, este posibil să apară necesitatea de a suplimenta numărul de procurori în urma creșterii numărului de dosare de urmărire penală și de participări ale procurorilor la ședințele de judecată. Simularea prevăzută în Raportul Interimar III conține o estimare destul de sigură în sensul că necesarul de ENI pentru posturile de procuror va crește cu puțin peste 5% în primul an după implementarea Noilor Coduri.

În urma consultărilor cu reprezentanții ambelor instituții, pare să se confirme faptul că o anumită parte a noii încărcări ar putea fi absorbită de numărul actual al personalului de specialitate și al personalului auxiliar aferent, fără nicio suplimentare de personal. Deși în prezent nu poate fi determinată, capacitatea PÎCCJ de a absorbi o anumită parte a creșterii intensității participării la ședințele de judecată și a numărului de dosare de urmărire penală ar putea fi mai mare în primul an de la implementarea Noilor Coduri. Estimările disponibile pentru Anul 1 nu par să confirme o creștere semnificativă a acestor activități; este însă posibil ca această situație să se modifice în Anul 2, în care se preconizează că se va înregistra maximul de încărcare din „perioada de tranziție” la nivelul ÎCCJ, ceea ce va contribui la creșterea volumului de activitate al PÎCCJ. Necunoscând structura viitoarelor

dosare, putem doar presupune că activitățile de urmărire penală ale PÎCCJ vor crește în mod semnificativ în comparație cu nivelul din Anul 1.

Având în vedere cele menționate mai sus, **ar fi mai practic să fie luate în considerare de către PÎCCJ evoluțiile efective din Anul 1, ce vor prefigura „efectul întârziat” din Anii 2 și 3 de după implementare.**

B. NECESARUL DE RESURSE UMANE LA NIVELUL SERVICIULUI DE PROBAȚIUNE

Scopul acestei secțiuni este acela de a pune la dispoziția Beneficiarului setul de concluzii privitoare la serviciul de probațiune din România la care s-a ajuns în cursul derulării Proiectului. Concluziile prezentate mai jos se întemeiază pe o serie de analize și cuprind următoarele trei elemente:

(a) Studiul și interpretarea noilor dispoziții legale, realizată în cadrul Raportului Interimar I

Analiza juridică realizată și prezentată în Raportul Interimar I a relevat în mod incontestabil că, în urma implementării Noilor Coduri, sistemul de probațiune dobândește un rol semnificativ mai mare în cadrul sistemului judiciar din România decât cel care îi revine în baza actualelor coduri. Rolul serviciului de probațiune va fi unul crucial pentru implementarea integrală și cu succes a mai multor măsuri prevăzute în Noile Coduri, precum și pentru implementarea efectivă a noilor dispoziții privind individualizarea pedepselor (suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, amânarea aplicării pedepsei, liberarea condiționată).

În același timp, trebuie subliniat că **rolul principal al serviciului de probațiune a fost întărit, astfel încât acesta să poată oferi un sprijin activ persoanelor aflate sub supraveghere, pentru a facilita reintegrarea lor în societate.** Atunci când se discută rolul și noua misiune atribuită serviciului de probațiune, trebuie să se țină cont și de implicarea sa considerabilă și clar prevăzută în noile reglementări în procesul de reabilitare a minorilor, ce se va derula în conformitate cu un set de măsuri educative nou introduse, sub supravegherea serviciului de probațiune.

Acestea fiind spuse, menționăm că rolul și misiunea vastă a serviciului de probațiune în legătură cu infractorii adulți și minori se reflectă într-un set de noi obligații ale consilierilor de probațiune, pe care aceștia trebuie să le îndeplinească în cursul implementării măsurilor dispuse de instanțe. Am făcut referire la aceste obligații în cuprinsul rapoartelor depuse până la acest moment – începând cu Raportul Interimar I, dar și în Raportul Interimar II, unde s-a identificat impactul implementării Noilor Coduri asupra rolului și atribuțiilor consilierilor de probațiune, și, în fine, în Raportul Interimar III, unde se enumeră atribuțiile cheie ale serviciului de probațiune, în comparație cu cele pe care le au serviciile de probațiune din alte state relevante.

Analiza aspectelor sus-menționate duce la concluzia că, **pentru a-și îndeplini noua misiune, serviciul de probațiune, prin personalul său de specialitate, va trebui să crească semnificativ volumul de activitate în ceea ce privește supravegherea persoanelor – indiferent dacă acestea sunt adulți sau minori - ceea ce înseamnă o interacțiune efectivă cu persoanele aflate sub supraveghere, precum și coordonarea metodelor de reabilitare și reintegrare a acestora:** munca neremunerată în folosul comunității în cazul adulților, asistarea zilnică în cazul minorilor, derularea programelor specializate pentru reintegrarea socială, toate cele patru măsuri educative neprivative de libertate etc. Această observație a fost reconfirmată în Raportul Interimar II, când am analizat elementele de impact, după cum se menționează în sub-secțiunea următoare.

(b) Identificarea și clasificarea elementelor de impact asupra organizării serviciului de probațiune, realizate în cadrul Raportului Interimar II

În ceea ce privește impactul Noilor Coduri asupra numărului de dosare ale serviciului de probațiune, **toate elementele de impact identificate au fost clasificate ca având o intensitate mare și o tendință consecventă de creștere.** Acest impact privește noile reglementări privind instituția

amânării executării pedepsei, implicarea consilierilor de probațiune în punerea în aplicare a liberării condiționate și amendamentele introduse cu privire la suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, precum și noile reglementări privind măsurile educative neprivative de libertate.

Se poate face o observație similară și cu privire la impactul Noilor Coduri asupra viitorului volum de lucru al serviciului de probațiune, deoarece **toate cele patru elemente de impact identificate au fost clasificate ca având o intensitate mare și o tendință consecventă de creștere**. Mărirea volumului de lucru cu minorii rezultă, într-o mare măsură, din faptul că se va renunța la pedepsele aplicabile infractorilor minori în favoarea măsurilor educative. Aceasta, la rândul său, antrenează necesitatea de a activa și implica personalul serviciului de probațiune în procesul de executare a măsurilor dispuse în cazul delincvențelor juvenili. Într-un mod similar, implicarea activă a consilierilor de probațiune va fi inerentă în cazul infractorilor adulți pentru care s-au dispus pedepse neprivative de libertate.

(c) Evaluarea impactului pe care îl vor avea Noile Coduri asupra resurselor umane la nivelul serviciului de probațiune, realizată în cadrul Raportului Interimar III

Având în vedere natura modificărilor ce vor avea loc la nivelul serviciului de probațiune, și care, practic, echivalează cu o redefinire a rolului și modului său de funcționare, Consultantul a urmărit să găsească metode de estimare a necesarului de resurse umane în acest sector al sistemului judiciar din România. A fost aplicat atât un exercițiu de benchmarking, cât și – în urma observațiilor primite de la Beneficiar, care a furnizat informații suplimentare și a dat dovadă de o bună intuiție, facilitând adunarea de informații de la sistemele de probațiune din UE - un model care a urmărit estimarea necesarului de resurse umane. Observațiile primite de la Beneficiar i-au permis Consultantului să revizuiască metoda de abordare de tip benchmarking care se baza pe comparația cu sistemele altor state (de exemplu prin aplicarea datelor mai exacte indicate de Beneficiar) și să dezvolte o metodă de cuantificare care să ofere posibilitatea de a estima necesarul de resurse umane la nivelul sistemului de probațiune.

Concluzia generală ce rezultă în urma eforturilor analitice făcute este aceea că, **în scopul de a asigura implementarea efectivă a Noilor Coduri în ceea ce privește serviciul de probațiune, este necesară angajarea, integrarea cu succes, formarea și menținerea unui număr suplimentar de profesioniști**.

Rezultatele analizelor efectuate au relevat că proporțiile creșterii efectivelor de personal avute în vedere sunt de o asemenea intensitate încât acest lucru va presupune un efort considerabil din partea Beneficiarului pentru a identifica și integra noul flux de specialiști în cadrul serviciului de probațiune. Având acest lucru în vedere, trebuie subliniat și faptul că numărul actual de persoane aflate sub supraveghere per consilier de probațiune în România se situează deja la un nivel similar nivelului mediu identificat în grupul comparativ de la nivelul țărilor din UE. Acest lucru întărește nevoia de a identifica resurse externe suplimentare de specialiști, având în vedere că volumul de activitate din prezent permite posibilități foarte restrânse de îndeplinire a sarcinilor de probațiune, așa cum sunt definite în Noile Coduri, și de a asigura standarde corespunzătoare în ceea ce privește îndeplinirea acestora cu forța de muncă disponibilă în prezent în cadrul serviciului român de probațiune.

În consecință, Consultantul recomandă **luarea de măsuri imediate, precum și identificarea unor soluții sistemice pe termen lung care să fie implementate consecvent în viitor, asigurându-se**

astfel o forță de muncă corespunzătoare în ceea ce privește organizarea serviciului român de probațiune.

O serie de posibile orientări pe care Consultantul le recomandă având în vedere dezvoltările viitoare din cadrul serviciului de probațiune în România au fost prezentate în ultima parte a acestei secțiuni.

1. Perspectivă generală asupra cunoștințelor și calificărilor necesare

În urma analizei atribuțiilor pe care le va avea serviciul de probațiune, reflectate într-un mod foarte detaliat în textul Proiectul de Lege privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune, este demn de menționat că, per ansamblu, aceste atribuții au un spectru mult mai larg decât cele existente. Principalele atribuții sunt următoarele:

- (i). Activitatea de evaluare – atât a adulților, cât și a minorilor, în diferite etape ale procedurii judiciare, și anume în faza de urmărire penală, în faza de judecată și în faza de punere în executare

Această funcție, ce va fi îndeplinită în conformitate cu standarde și proceduri predefinite, necesită cunoașterea cerințelor legale și procedurale relevante, cunoștințe esențiale de sociologie și psihologie, în scopul redactării de concluzii și recomandări, precum și capacitatea de a coopera și obține informații de la terții implicați în procesul de evaluare, de exemplu psihologi, consilieri sau medici externi.

- (ii). Activitatea de coordonare a procesului de supraveghere a minorilor și adulților

În ceea ce privește această funcție, menționăm că este obligatorie cunoașterea dispozițiilor legale privind măsurile specifice dispuse în cazul persoanelor aflate sub supraveghere, precum și a aspectelor procedurale legate de corecta executare a acestora. Este absolut indispensabilă o anumită diligență în gestionarea dosarelor și în întocmirea documentației relevante, în vederea respectării etapelor obligatorii predefinite în Proiectul de Lege privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune și în scopul de a asigura transparența, accesibilitatea și acuratețea documentației pregătite. Cu toate acestea, dată fiind modalitatea specifică a exercitării controlului conformității, care implică interacțiunea directă și contactul cu persoanele aflate sub supraveghere – atât minori, cât și adulți – nu trebuie subestimată necesitatea unor cunoștințe bine organizate de psihologie a minorului, cu accent pe aspectele legate de minorii din mediile predispuse la delincvență, precum și cunoștințe psiho-sociale solide pentru personalul care se ocupă de delincvenții adulți. Fiecare dintre aceste două domenii (procesul de supraveghere a adulților, respectiv minorilor) este suficient de important pentru a deveni o specializare distinctă în cadrul sistemului.

În această etapă, este recomandabil ca procesul de reintegrare socială a persoanelor aflate sub supraveghere să fie sprijinit, iar personalul care intră în contact cu cele două grupuri cheie de persoane aflate sub supraveghere – adulți și minori – să dețină cunoștințele specializate corespunzătoare pentru a se putea ocupa de ambele grupuri. Pentru ca acest proces să fie implementat în mod corespunzător pe termen lung, recomandăm o abordare ce presupune specializarea în relațiile cu minorii sau cu adulții. Acest lucru este demn de luat în seamă, având în vedere că este o practică deja implementată în alte state, cum ar fi Spania, unde infractorii minori sunt tratați în mod distinct și separat față de cei majori, la nivelul întregului sistem judiciar, iar specializarea în administrarea dosarelor legate de minori se menține la nivelul tuturor organelor instituționale și a funcțiilor din cadrul sistemului (judecătoria, parchete, poliție, servicii de probațiune).

(iii). Activitatea privind personale condamnate aflate în detenție

În raport de această responsabilitate, s-au definit o serie de atribuții ale consilierului de probațiune, care privesc în principal participarea la pregătirile pentru liberare, în cadrul comisiilor de liberare condiționată, precum și la lucrările consiliilor educative.

De asemenea, pentru a putea avea o contribuție importantă, credibilă și corectă, în cazul acestor activități, consilierului de probațiune îi este necesară o experiență substanțială și specializată, precum și cunoașterea dispozițiilor legale imperative privind măsurile și instituțiile juridice implicate.

Având în vedere observațiile de mai sus, Consultantul recomandă elaborarea unor cerințe specifice pentru rolul pe care se preconizează că îl va avea consilierul de probațiune – respectiv, acesta să fie specializat, dacă se decide astfel, în lucrul cu delincvenții adulți sau cu cei minori – cerințe în care să se indice în mod expres gradul necesar de calificare în următoarele domenii:

- cunoștințe juridice;
- proceduri interne și respectarea reglementărilor interne obligatorii pentru serviciul de probațiune;
- domeniile relevante din psihologie și sociologie, precum și din pedagogie sau asistență socială, adecvate pentru specializarea respectivă;
- cunoștințe privind mediul general și rețeaua de părți interesate care ar putea fi implicate în procesul de reabilitare și reintegrare socială, de exemplu instituțiile comunitare relevante;
- atitudine și competențe personale (tendențe comportamentale dorite) necesare pentru executarea corespunzătoare a atribuțiilor și activităților stabilite în sarcina serviciului de probațiune.

De asemenea, vor trebui specificate studiile pe care este necesar să le aibă candidații, menționând preferințele sau opțiunile aferente, în funcție de specializare.

2. Recomandări pentru dezvoltarea unei metode sistemice pe termen lung a managementului resurselor umane în cadrul serviciului român de probațiune.

Mai jos este prezentată o serie de recomandări privind procesele de management al resurselor umane, pentru a fi avute în vedere de Beneficiar la implementarea în sistemul viitor de organizare a serviciului de probațiune

2.1. Gestionarea fluxului de forță de muncă pentru organizarea serviciului de probațiune

Deși este un proces ce se va desfășura pe termen lung, Consultantul recomandă ca reorganizarea serviciului de probațiune să fie inițiată cât mai curând posibil, pentru a asigura existența unui personal calificat, capabil să facă față responsabilităților stabilite.

Elementele cheie ale acestui proces sunt următoarele:

(i). Planificarea necesarului de resurse umane

Recomandăm Beneficiarului să ia în considerare definirea parametrilor privind necesarul de resurse umane pentru anumite perioade de timp (spre exemplu, pentru o perioadă de 3 ani), din punct de vedere calitativ și cantitativ, și să îl implementeze în mod continuu și pe termen lung. În baza factorilor care

influențează necesarul de personal identificați - spre exemplu, nivelul criminalității pe grupuri demografice specifice - se pot face proiecții privind necesitatea unor noi angajări (creștere, reducere, transferuri). La nivel general, aceste proiecții vor constitui fundamentul planificării organizaționale și bugetare semestriale. În cadrul acestui proces se recomandă, de asemenea, monitorizarea gradului de încărcare al serviciilor de probațiune la nivel național, astfel încât procedurile ulterioare de recrutare să ia în calcul nu numai sursele externe, ci și piața internă de muncă, din interiorul serviciului, permițând luarea deciziilor de transfer al cadrelor.

(ii). Surse de personal și recrutare

Un alt aspect care trebuie să fie luat în considerare este identificarea surselor potențiale de personal pentru serviciul de probațiune; în mod evident, acestea ar putea corespunde unor facultăți specifice în cadrul universităților și colegiilor, relevante pentru cerințele viitoare ale postului unui consilier de probațiune. Odată identificate aceste cerințe, Consultantul recomandă începerea unei colaborări cu aceste instituții de învățământ, pentru a asigura lansarea unor campanii eficiente de comunicare și informare, pentru a face cunoscută această profesie și pentru a comunica oferta angajatorului și expectațiile acestuia (așa-numita „*employer value proposition* sau *EVP*”) care trebuie să fie definită de serviciul de probațiune cu scopul de a atrage posibili angajați. *EVP* pentru viitorii angajați ai serviciului de probațiune trebuie să fie elaborată cu multă atenție, astfel încât să se adreseze candidaților cu profilul dorit, și să comunice totodată beneficiile și provocările acestei profesii. Scopul este acela de a minimiza riscul ca noii angajați să demisioneze din cauza discrepanței dintre realitate și așteptările avute înainte de recrutare.

Datorită complexității și particularității activităților profesionale aferente acestei ocupații, Consultantul recomandă, de asemenea, ca Beneficiarul să ia în calcul, în afară de evaluarea conformității candidaților cu cerințele oficiale, implementarea unor teste și evaluări psihologice care să aibă loc înainte de angajare, pentru a evita neadaptarea ulterioară ce poate fi cauzată de predispoziția psihologică nepotrivită a candidatului.

2.2. Dezvoltarea și promovarea competențelor cheie ale personalului din cadrul serviciului de probațiune

După identificarea și definirea cerințelor cheie aferente postului de consilier de probațiune, defalcate pe categoriile menționate mai sus în această secțiune, Consultantul recomandă ca Beneficiarul să asigure implementarea și operarea eficientă a unui sistem de formare și dezvoltare a acestor salariați, în funcție de nivelul de evoluție în carieră al acestora.

Se recomandă conexarea necesităților reale de formare profesională pentru o anumită perioadă cu evaluarea sistematică a acestor necesități, în funcție de datele strânse prin intermediul șefilor serviciilor de probațiune, care ar putea totodată să corespundă rezultatelor obținute în baza sistemului de evaluare a salariaților pe care Beneficiarul îl poate lua în calcul.

Întrucât responsabilitățile aferente salariaților din cadrul serviciului de probațiune sunt solicitante din punct de vedere psihologic și emoțional, trebuie să se ia în calcul, de asemenea, și posibilitatea supravegherii psihologice a consilierilor de probațiune, mai cu seamă a celor cu mai puțină experiență în sistem. Această opțiune ar reprezenta un sprijin suplimentar pentru salariații mai puțin experimentați, și ar spori totodată calitatea performanțelor obținute în cadrul serviciului de probațiune. O altă opțiune ce poate fi luată în calcul pentru a asigura sprijinul corespunzător al salariaților fără

experiență, care își încep formarea profesională, este lansarea unui program de mentorat, în cadrul căruia colegii cu vechime și experiență, care au performanțe bune, își pot asuma rolul de mentor față de angajații juniori.

2.3. Managementul performanței

Managementul performanței este un alt proces care stă la baza unei gestionări eficiente a resurselor umane.

Având în vedere specificul muncii în cadrul serviciului de probațiune, scopul principal al acestui proces ar fi acela de a monitoriza conformarea cu așteptările și cerințele definite în sarcina consilierilor de probațiune, la fiecare nivel de carieră, pentru a identifica provocările individuale și nevoile de dezvoltare, precum și pentru a conveni etapele necesare pentru umplerea golurilor identificate. Aceasta presupune implicarea activă a șefilor serviciilor de probațiune, care ar trebui să își asume un rol activ în cadrul acestui proces, asigurând asistență, identificând riscurile potențiale și asumându-și totodată răspunderea pentru asigurarea conformității și a unor înalte performanțe în cadrul instituției pe care o coordonează. Dacă Beneficiarul va lua în calcul implementarea acestui proces la nivelul organizației, Consultantul recomandă, de asemenea, o procedură de evaluare anuală, cu o sesiune semestrială de examinare.

2.4. Monitorizarea la nivel intern a opiniilor și atitudinilor angajaților

Pe termen lung, trebuie să se ia în calcul implementarea unui proces de monitorizare a opiniilor și atitudinilor personalului din serviciile de probațiune. Acest lucru se poate realiza în baza unui sondaj sub formă de chestionar, care se poate administra periodic, spre exemplu odată pe an sau din doi în doi ani. Această abordare oferă oportunitatea de a dobândi cunoștințe cu privire la aspectele funcționale cheie ale organizației, așa cum sunt percepute de salariați. Este un instrument credibil și eficient de obținere a informațiilor, care se poate folosi pentru a elabora planul de acțiune în ceea ce privește resursele umane și pentru a gestiona riscurile în acest domeniu.

2.5. Administrare eficientă și suport resurse umane

Având în vedere amploarea schimbărilor ce se preconizează că vor avea loc în domeniul probațiunii, unde prioritatea maximă va fi acordată implicării active a personalului specializat din cadrul serviciilor de probațiune în procesul de reintegrare socială a persoanelor aflate sub supraveghere, considerăm oportun ca serviciile de probațiune să beneficieze de personal auxiliar administrativ corespunzător și dedicat. Acest aspect a fost dezbătut în Raportul Interimar III și trebuie să fie subliniat din nou în această etapă, întrucât este evidentă necesitatea de a orienta salariații specializați ai serviciilor de probațiune spre munca recompensată în funcție de performanțe.

Pe de altă parte, având în vedere spectrul modificărilor ce vor fi introduse în ceea ce privește managementul resurselor umane, mai cu seamă necesitatea de a gestiona în mod sistemic personalul serviciilor de probațiune, Consultantul recomandă ca Beneficiarul să ia în considerare introducerea unui post de resurse umane în organigrama serviciului de probațiune, care să răspundă de proiectarea, implementarea și gestionarea proceselor și sistemelor cheie de resurse umane, sprijinind funcționarea eficientă a serviciului de probațiune în conformitate cu misiunea acestuia, așa cum este definită în Noile Coduri.

În ceea ce privește procesele de resurse umane detaliate mai sus, și anume:

- Gestionarea fluxului de forță de muncă pentru organizarea serviciului de probațiune (1),
- Dezvoltarea și promovarea competențelor cheie ale personalului din cadrul serviciilor de probațiune (2),
- Monitorizarea la nivel intern a opiniilor și atitudinilor angajaților (3),
- Administrare eficientă și suport resurse umane (4),

Consultantul dorește să sublinieze faptul că, în scopul de a construi și susține o organizare eficientă a resurselor umane la nivelul serviciului de probațiune, proceselor nr.1 și nr.2 trebuie să li se acorde prioritate maximă; recomandăm să se ia în considerare dezvoltarea și implementarea acestora imediat ce este posibil, precum și poziționarea lor, pe termen lung, ca procese strategice de resurse umane în cadrul serviciului de probațiune. Se poate considera că procesul nr.4 are o funcție de facilitare, fiind menit să susțină realizarea efectivă a primelor două procese ce sunt fundamentale pentru organizație.

Odată implementat cadrul esențial al proceselor de resurse umane, Beneficiarul poate trece la dezvoltarea și implementarea procesului nr.3, în scopul descris mai sus în prezenta secțiune.

V. CONCLUZII PRIVIND IMPLICAȚIILE FINANCIARE ȘI BUGETARE ALE INTRĂRII ÎN VIGOARE A NOILOR CODURI

Procese de colectare și analiză a datelor, finalizate prin elaborarea Rapoartelor Interimare II și III, au condus la o serie de constatări, concluzii și recomandări privind impactul bugetar/ financiar al implementării Noilor Coduri, acestea fiind prezentate în cadrul secțiunii următoare. Concluziile și recomandările rezultate au fost împărțite în două categorii principale:

- **Concluzii și recomandări generale**, adică acele care se referă la întregul sistem judiciar; și
- **Concluzii și recomandări specifice**, adică acele care vizează impactul Noilor Coduri asupra infrastructurii fizice (săli de judecată, spații cu destinație de birouri, alte spații din cadrul instanțelor, spații de detenție la nivelul sistemului penitenciarelor), infrastructurii de IT, sistemului de asistență judiciară, veniturilor colectate și costului procesual.

A. CONCLUZII GENERALE

1. Necesitatea redimensionării bugetului

În urma analizei efectuate, **s-a constatat că nivelul curent al bugetului de stat alocat Ministerului Justiției este insuficient pentru implementarea Noilor Coduri, iar structura cheltuielilor bugetare este dezechilibrată:** bugetul instanțelor este, în proporție covârșitoare (între 80% și 90%), destinat finanțării cheltuielilor de personal (salarii, contribuții și alte drepturi salariale), iar sumele alocate investițiilor și funcționării instanțelor dețin un rol secundar, aproape nesemnificativ, în actuala structură a bugetului. **Având în vedere personalul și infrastructura necesare punerii în aplicare a Noilor Coduri, se recomandă redimensionarea bugetelor ÎCCJ, Ministerului Justiției și Ministerului Public, atât în sensul suplimentării sumelor puse la dispoziția instanțelor pentru finanțarea cheltuielilor de personal și a investițiilor, cât și în vederea asigurării unui echilibru între principalele componente bugetare (salarii și investiții).**

Impactul financiar estimat al aplicarii Noilor Coduri pe durata de trei ani supusa analizei (RON)							
ICCJ							
Institutii	Tipuri de cheltuieli	Infrastructura fizica	Infrastructura IT	Cheltuieli salariale (sporuri permanente, inclusiv contributii angajator)	Alte cheltuieli de personal	Dotari speciale	TOTAL
ICCJ		5.014.989,26	443.417,97	56.528.542,11	8.236.244,53	0,00	70.223.193,87
TOTAL		5.014.989,26	443.417,97	56.528.542,11	8.236.244,53	0,00	70.223.193,87
Ministerul Justitiei							
Institutii	Tipuri de cheltuieli	Infrastructura fizica	Infrastructura IT	Cheltuieli salariale (sporuri permanente, inclusiv contributii angajator)	Alte cheltuieli de personal	Dotari speciale	TOTAL
Curti de Apel		20.346.962,89	1.351.296,18	120.727.304,68	35.353.619,12	0,00	142.425.563,76
Tribunale		41.940.637,14	1.579.225,66	108.610.824,39		0,00	152.130.687,19
Judecatorii		25.757.990,36	1.325.247,10	10.229.832,38		0,00	37.313.069,84
Servicii de probatiune		38.231.662,86	2.910.985,03	108.565.693,34		10.435.906,91	160.144.248,16
TOTAL		126.277.253,25	7.166.753,98	348.133.654,80	35.353.619,12	10.435.906,91	527.367.188,06
Ministerul Public							
Institutii	Tipuri de cheltuieli	Infrastructura fizica	Infrastructura IT	Cheltuieli salariale (sporuri permanente, inclusiv contributii angajator)	Alte cheltuieli de personal	Dotari speciale	TOTAL
PICJ		2.679.996,99	77.202,25	7.949.756,37	5.222.214,20	0,00	10.706.955,61
Parchete de pe langa Curti de Apel		2.274.533,35	93.985,34	-13.971.668,36		0,00	-11.603.149,67
Parchete de pe langa Tribunale		16.883.546,43	829.084,99	22.288.552,66		0,00	40.001.184,08
Parchete de pe langa Judecatorii		33.748.871,98	1.537.331,68	30.171.992,05		0,00	65.458.195,72
TOTAL		55.586.948,76	2.537.604,26	46.438.632,71	5.222.214,20	0,00	109.785.399,93
TOTAL GENERAL							707.375.781,87

2. Necesitatea dezvoltării și menținerii unor baze de date omogene

Evaluarea impactului punerii în aplicare a Noilor Coduri a fost îngreunată de tipul și disponibilitatea datelor, mai precis de lipsa unor seturi de date suficient de detaliate, centralizate și actualizate. Informațiile disponibile au provenit din mai multe surse: Ministerul Justiției, Ministerul Public, instanțele și parchetele individuale, CSM etc., structura, conținutul, formatul, gradul de detaliere și modalitățile de raportare diferind substanțial de la o instituție la alta. Așa cum s-a precizat în cadrul rapoartelor interimare anterioare, insuficiența datelor s-a datorat în special faptului că datele colectate până în prezent la nivelul diferitelor instituții nu au avut gradul de detaliere necesar unei evaluări exhaustive a modificărilor aduse de Noile Coduri. Printre exemplele de indicatori importanți pentru care datele sunt insuficiente putem menționa: durata medie a unei cauze civile/ penale, numărul mediu de termene necesare soluționării unei cauze civile/ penale, numărul anual al citațiilor, cuantumul sumelor acordate în cadrul sistemului de asistență juridică, evidențe clare cu privire la numărul dosarelor în care a fost acordată asistență juridică, cuantumul sumelor colectate în cadrul sistemului judiciar cu titlul de taxe judiciare de timbru și virate bugetelor locale, impozitul pe onorariile executorilor judecătorești virat la bugetul de stat etc. **În vederea eliminării constrângerilor referitoare la disponibilitatea datelor este recomandabilă dezvoltarea și actualizarea permanentă a unor baze de date omogene la nivelul tuturor instituțiilor implicate, avându-se în vedere necesitatea ajustării structurii, conținutului, formatului și modalităților de raportare a datelor, motivarea utilizatorilor pentru introducerea/ actualizarea informațiilor și în același timp, asigurarea unei monitorizări continue, la nivel central, a integralității informațiilor existente în cadrul acestor baze de date.**

3. Necesitatea adaptării soluțiilor de construire/ extindere a spațiilor-cheie în funcție de condițiile specifice

Întrucât planurile clădirilor în care funcționează judecătoriile, tribunalele, curțile de apel și parchetele de pe lângă acestea diferă semnificativ de la o instituție la alta, este recomandabil ca decizia de construire/ extindere a spațiilor-cheie să țină cont de condițiile concrete existente la nivelul fiecărei instituții pentru care s-a estimat suplimentarea spațiilor existente, mai precis de: dimensiunile, compartimentarea și dispunerea spațială a actualelor încăperi, existența unor eventuale spații disponibile, posibilitățile de extindere a clădirilor pe verticală și/ sau orizontală, caracteristicile mișcării seismice a terenului, proprietățile geomorfologice ale terenului de amplasament, actuala structură de rezistență a clădirilor, conceptul global privind siguranța în utilizare etc. În mod evident, în estimarea numărului de spații-cheie s-a ținut cont de modificările generate de intrarea în vigoare a Noilor Coduri (în special de dinamica volumului de activitate și a personalului necesar), **însă decizia de suplimentare a spațiului nu poate fi adoptată în absența unei analize riguroase la nivelul fiecărei instanțe/ parchet/ serviciu de probațiune, ceea ce presupune întocmirea unor proiecte tehnice/ detalii de execuție care să respecte toate exigențele proiectării unei clădiri (exigențe estetice, funcționale, structurale, ecologice etc.).** Prin urmare, scopul prezentului exercițiu a constat în realizarea unei estimări generale/ orientative a spațiilor-cheie necesare implementării în condiții optime a Noilor Coduri, determinarea cu exactitate a necesarului de spațiu suplimentar la nivelul fiecărei instituții neputând face, din motive obiective (numărul mare al instanțelor/ parchetelor de analizat, constrângeri temporale și de natură financiară etc.), obiectul prezentului Proiect.

B. CONCLUZII SPECIFICE

1. Infrastructură fizică

1.1.(a). Săli de judecată

Analiza efectuată a evidențiat faptul că o mare parte a instanțelor nu deține un număr suficient de săli de judecată, comparativ cu numărul anual de cauze pe care acestea trebuie să le soluționeze pe durata unui an calendaristic. În plus, s-a constatat că un număr semnificativ de instanțe nu dețin în prezent săli de judecată dedicate exclusiv soluționării cauzelor civile, respectiv celor penale. În ceea ce privește spațiile destinate desfășurării procedurii de cameră de consiliu, numărul acestora este limitat, aproximativ o treime din numărul total al instanțelor nedeținând astfel de săli. În aceste condiții, ședințele care ar trebui să se desfășoare în camera de consiliu au loc, de cele mai multe ori, fie în sălile de judecată, la sfârșitul ședințelor de judecată, fie în birourile judecătorilor, fapt care conduce la încălcarea solemnității ședinței și a formalităților procedurale². De asemenea, analiza preliminară a reliefat variații semnificative între instanțe în ceea ce privește numărul și dimensiunile sălilor de judecată/ spațiile dedicate desfășurării ședințelor în cameră de consiliu.

La nivelul întregului sistem judiciar, intrarea în vigoare a Noilor Coduri va presupune suplimentarea numărului sălilor de judecată. Având în vedere însă numărul limitat al spațiilor destinate desfășurării procedurii de cameră de consiliu, precum și noile prevederi introduse de NCPC privind desfășurarea cercetării procesului în primă instanță în camera de consiliu, în opinia Consultantului, **este recomandabil a se evita construirea unui număr substanțial de spații destinate exclusiv desfășurării procedurii de cameră de consiliu, întrucât etapa cercetării procesului poate fi desfășurată în actualele spații cu destinația de săli de judecată, cu respectarea regulilor specifice acestei proceduri.**

Ținând cont de numărul curent al sălilor de judecată/ spațiilor destinate desfășurării procedurii de cameră de consiliu, precum și de numărul curent și estimat al cauzelor de soluționat, s-a previzionat necesarul de săli de judecată pentru fiecare categorie de instanță.

Principalele concluzii și recomandări rezultate în urma analizei sunt următoarele:

Impactul financiar estimat al aplicării Noilor Coduri asupra infrastructurii dedicate sălilor de judecată (RON)		
ICCJ		
Institutii	Tipuri de cheltuieli	Sali de judecata
ICCJ		285.651,29
TOTAL		285.651,29
Ministerul Justiției		
Institutii	Tipuri de cheltuieli	Sali de judecata
Curti de Apel		1.142.505,50
Tribunale		17.061.642,66
Judecatorii		318.223,18
TOTAL		18.522.371,34
TOTAL GENERAL		18.808.022,63

- Se estimează că punerea în aplicare a Noilor Coduri va avea ca efect necesitatea suplimentării numărului de săli de judecată din cadrul instanțelor cu 54 de astfel de spații. Impactul generat de

² Consultantul are în vedere situația întâlnită în practica unor instanțe de a soluționa la sfârșitul ședinței cauzele care se judecă în camera de consiliu, deși citațiile sunt emise pentru prima oră, precum și situația în care sunt emise citații în dosare ce se soluționează în camera de consiliu, fără a indica numărul camerei sau cu indicarea sălii de judecată, deși judecătorul a hotărât soluționarea în biroul său. Soluționarea unei cauze în biroul de lucru al judecătorului nu asigură solemnitatea ședinței, având în vedere că, de regulă, în același birou se mai află cel puțin un judecător.

punerea în aplicare a Noilor Coduri asupra sălilor de judecată diferă în funcție de tipul de instanță. Este de așteptat ca necesarul de săli de judecată să fie semnificativ mai mare în cazul tribunalelor decât în cazul celorlalte tipuri de instanțe;

- La nivelul ÎCCJ, creșterea numărului de cauze de soluționat (civile, în sens larg, și penale) presupune suplimentarea infrastructurii ÎCCJ cu o sală de judecată, costurile totale aferente acestui spațiu fiind estimate la aproximativ 286 mii RON. Trebuie evidențiat însă faptul că estimarea realizată de Consultant este rezultatul exclusiv, determinat matematic, al impactului Noilor Coduri asupra infrastructurii fizice cu destinație de săli de judecată la nivelul ÎCCJ. Din informațiile furnizate de Beneficiar, Consultantul înțelege că la data elaborării acestui Raport există deja un deficit important de astfel de spații, și anume un număr de 7 săli de judecată este strict necesar funcționării corespunzătoare a acestei instituții;
- În cazul tribunalelor și curților de apel (aparate proprii), se impune suplimentarea sălilor de judecată, pentru a reflecta creșterea numărului de cauze deferite acestor instanțe. Astfel, punerea în aplicare a Noilor Coduri presupune sporirea cu trei săli de judecată a infrastructurii existente la nivelul tuturor curților de apel (aparate proprii), respectiv cu 49 de astfel de spații la nivelul tribunalelor. Costurile estimate la nivelul acestor instanțe sunt de 1,1 MRON, respectiv 17,1 MRON;
- Ca urmare a transferului de competențe către instanțele superioare, modificarea numărului de cauze de soluționat la nivelul judecătoriilor este nesemnificativă, fapt care se transpune în menținerea numărului curent de săli de judecată la nivelul acestui tip de instanțe. Excepția o constituie Judecătoria Sectorului 2 din București, pentru care a fost previzionată suplimentarea infrastructurii existente cu o sală de judecată, costul estimativ al acestei investiții fiind de aproximativ 318 mii RON;
- Impactul Noilor Coduri asupra necesarului de săli de judecată variază semnificativ de la o curte de apel la alta (inclusiv instanțele aflate în subordinea acestora). Există curți de apel (Bacău, Brașov, Constanța, Oradea, Pitești, Suceava și Târgu Mureș) pentru care este de așteptat o intensitate relativ redusă a impactului Noilor Coduri asupra numărului sălilor de judecată, ceea ce presupune suplimentarea numărului de săli de judecată cu 1-2 astfel de spații la nivelul tuturor instanțelor din cadrul respectivelor curți de apel. La polul opus, în situația curților de apel București, Cluj sau Timișoara se anticipează o intensitate mai mare a impactului punerii în aplicare a Noilor Coduri asupra necesarului de săli de judecată, ceea ce presupune o creștere a numărului de săli de judecată cu peste 5 astfel de spații la nivelul tuturor instanțelor din jurisdicția respectivelor curți de apel. În aceste condiții, se recomandă reconfigurarea sumelor distribuite de la bugetul de stat către curțile de apel, pentru a se aloca resurse suficiente acelor instanțe pentru care impactul așteptat al adoptării Noilor Coduri are o intensitate sporită;
- În cazul în care se decide construirea unor săli de judecată noi (în detrimentul adoptării unor soluții ce vizează reorganizarea spațială/ reconfigurarea încăperilor existente), este de preferat elaborarea și utilizarea unor standarde uniforme de proiectare în vederea amenajării unor săli de judecată similare atât din punctul de vedere al costurilor, cât și al funcționalităților disponibile. De asemenea, ar trebui avută în vedere delimitarea clară a sălilor de judecată în funcție de tipul cauzelor judecate în cadrul acestora (civile, penale);

- Având în vedere dispozițiile NCPC referitoare la desfășurarea etapei de cercetare a procesului în cameră de consiliu, se recomandă planificarea judicioasă a termenelor de judecată pentru fiecare cauză ce urmează a fi cercetată/soluționată pe durata unei zile. Numai printr-o programare riguroasă a ședințelor de judecată pe durata unei zile se pot evita perioadele lungi de așteptare în afara sălii de judecată;
- Se poate avea în vedere utilizarea partajată a spațiilor (săli de judecată, săli de consiliu) deținute de judecătorii între acestea și tribunale. O estimare în acest sens nu poate fi făcută însă în cadrul acestui Raport, întrucât o astfel de soluție va trebui analizată și stabilită în funcție de condițiile intrinseci și specifice ale fiecărei instanțe, decizia locală în acest sens rămânând strict a Beneficiarului.

1.1.(b). Spații cu destinație de birouri

Pornind de la efectul net anticipat al implementării Noilor Coduri asupra resurselor umane, s-a estimat necesarul de spații cu destinație de birouri pentru judecători, procurori, personalul auxiliar din cadrul instanțelor și parchetelor, precum și personalul de probațiune.

În urma analizei efectuate s-au constatat discrepanțe substanțiale între instanțe/ parchete, atât în ceea ce privește dimensiunea spațiilor cu destinație de birouri pentru diferitele categorii de personal, cât și cu privire la suprafața medie deținută de fiecare categorie de personal. În plus, evaluarea situației curente a identificat diferențe semnificative în cadrul aceleiași instanțe/ aceluiași parchet cu privire la dimensiunea birourilor și suprafața alocată unui judecător/ procuror/ personal auxiliar din cadrul instanțelor/ parchetelor.

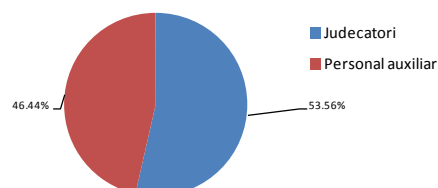
Potrivit analizei preliminare, s-a constatat că, în cea mai mare parte, birourile existente au destinație mixtă, specializarea judecătorilor și personalului auxiliar din cadrul instanțelor în cauze civile/ penale nereprezentând un criteriu pentru dispunerea spațială a acestora în cadrul actualelor birouri. În plus, au fost identificate și situații, deși puține la număr, în care spațiile cu destinație de birouri sunt ocupate de categorii diferite de personal (judecători și personal auxiliar).

Pentru estimarea necesarului de spații cu destinație de birouri, ținând cont de absența unor standarde acceptate și utilizabile în proiectarea acestor spații, dar și de diversitatea situațiilor întâlnite în cadrul instanțelor, parchetelor și serviciilor de probațiune, Consultantul a optat pentru utilizarea unor suprafețe medii deținute de fiecare categorie de personal (judecători, procurori, personal auxiliar din cadrul instanțelor/ parchetelor și personal de probațiune) la nivelul fiecărui tip de instanță sau parchet de pe lângă acestea (judecătorie, tribunal, curte de apel), precum și la nivelul sistemului de probațiune.

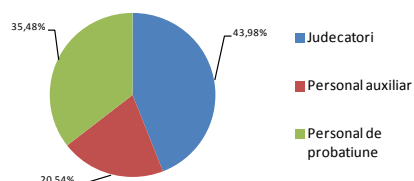
Conform datelor de mai jos, costul total al investițiilor în spațiile cu destinație de birouri estimate pentru categoriile de personal menționate anterior se estimează la valoarea de 168,1 MRON.

Impactul financiar estimat al aplicării Noilor Coduri pe durata de trei ani supusa analizei (RON)		
ICCJ		
Categorii de personal	Tipuri de cheltuieli	Infrastructura fizica aferenta birourilor
Judecatori		2.532.934,09
Personal auxiliar		2.196.403,89
TOTAL		4.729.337,97
Ministerul Justitiei		
Categorii de personal	Tipuri de cheltuieli	Infrastructura fizica aferenta birourilor
Judecatori		47.390.556,03
Personal auxiliar		22.132.663,02
Personal de probatiune		38.231.662,86
TOTAL		107.754.881,92
Ministerul Public		
Categorii de personal	Tipuri de cheltuieli	Infrastructura fizica aferenta birourilor
Procurori		39.144.225,48
Personal auxiliar		16.442.723,28
TOTAL		55.586.948,76
TOTAL GENERAL		168.071.168,65

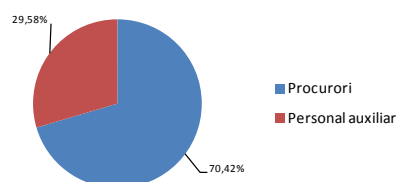
Ponderea cheltuielilor referitoare la infrastructura birouri pe categorii de personal din cadrul ICCJ in totalul acestor tipuri de cheltuieli estimate la nivelul ICCJ

Ponderea cheltuielilor referitoare la infrastructura birouri pe categorii de personal din cadrul instantelor in totalul acestor tipuri de cheltuieli estimate la nivelul Ministerului Justitiei

Ponderea cheltuielilor referitoare la infrastructura birouri pe categorii de personal din cadrul parchetelor in totalul acestor tipuri de cheltuieli estimate la nivelul Ministerului Public

La nivelul ÎCCJ, costurile totale aferente necesarului de spații cu destinație de birouri au fost estimate la aproximativ 4,7 MRON. În ceea ce privește spațiile estimate pentru fiecare categorie de personal, cea mai mare pondere din totalul costurilor estimate la nivelul ÎCCJ este deținută de spațiile alocate judecătorilor, și anume 53,56%, în timp ce spațiile alocate personalului auxiliar dețin aproximativ 46,44% din totalul costurilor.

În cuantumul de 107,75 MRON estimat în vederea suplimentării spațiilor de birouri prevăzute pentru toate instanțele la nivelul Ministerului Justiției, ponderea cheltuielilor aferente asigurării infrastructurii fizice pentru judecatori este de 43,98%, în timp ce spațiile de care poate beneficia personalul de probațiune reprezintă 35,48%. Cea mai mică pondere în totalul costurilor o dețin spațiile alocate personalului auxiliar (20,54%).

În cadrul Ministerului Public, infrastructura aferentă birourilor procurorilor reprezintă 70,42% din totalul de 55,5 MRON, costuri care au ca destinație asigurarea unor spații suplimentare. Spațiile de birouri de care poate beneficia personalul auxiliar de specialitate dețin 29,58% din totalul costurilor.

Principalele concluzii și recomandări referitoare la spațiile cu destinație de birouri sunt următoarele:

- Deși la nivelul tuturor judecătoriilor se anticipează o reducere semnificativă a numărului de posturi alocate judecătorilor (peste 300 de posturi prevăzute pe schema de personal), în cazul unora dintre acestea este de așteptat o creștere a numărului de posturi. Pentru aceste judecătorii (43 de instanțe) se impune suplimentarea spațiului cu destinația de birouri ale judecătorilor. Ca urmare a analizei realizate, se recomandă alocarea unor resurse financiare suplimentare în special în cazul judecătoriilor din București (judecătoriile din sectoarele 1, 2 și 3), Cluj-Napoca și Constanța, în vederea sporirii spațiilor pentru birouri destinate judecătorilor din cadrul acestor instanțe.
- În cazul tuturor tribunalelor, cu excepția tribunalelor Sibiu, Hunedoara, Vâlcea, Neamț, Dolj, Mehedinți, Iași, Buzău, Dâmbovița și a Tribunalului Comercial Argeș, se anticipează necesitatea suplimentării spațiilor cu destinație de birouri ale judecătorilor. În cazul tuturor curților de apel (aparate proprii), cu excepția Curții de Apel Iași, s-a constatat aceeași necesitate.
- La nivelul ÎCCJ (secțiile civile și penală), numărul de posturi aferente judecătorilor crește în al treilea an de analiză cu 72 de posturi față de perioada de referință, ceea ce presupune realizarea de investiții în spații cu destinație de birouri dedicate judecătorilor.
- Cu excepția a 30 de judecătorii din totalul de 179, evaluarea necesarului de infrastructură nu a evidențiat nevoia suplimentării spațiilor destinate birourilor dedicate personalului auxiliar din cadrul judecătoriilor. Transferul de competență de la judecătorii la instanțele superioare se va reflecta corespunzător în necesitatea suplimentării personalului auxiliar din cadrul tribunalelor și curților de apel și, implicit, în necesitatea suplimentării spațiilor destinate birourilor dedicate personalului auxiliar. Prin urmare, se recomandă direcționarea unor resurse financiare suplimentare cu precădere către toate curțile de apel (aparate proprii), precum și către toate tribunalele.
- La nivelul ÎCCJ (secțiile civile și penală) se estimează o creștere netă a numărului total de posturi aferente magistraților-asistenți la 77 și personalului auxiliar la 153 în primul an ce succede perioadei de tranziție, comparativ cu perioada de referință, ceea ce presupune suplimentarea spațiilor cu destinație de birouri.
- Chiar dacă la nivelul tuturor parchetelor de pe lângă judecătorii s-a estimat o scădere semnificativă a numărului de posturi alocate procurorilor (195 posturi), au fost identificate parchete (37 de parchete de pe lângă judecătorii) în cadrul cărora este necesară suplimentarea numărului de posturi aferente procurorilor și, implicit, a spațiilor destinate birourilor acestora. O creștere semnificativă a necesității suplimentării spațiilor cu destinație de birouri pentru procurori se anticipează în cazul parchetelor de pe lângă judecătoriile din București (sectoarele 2, 3 și 4), Constanța, Cluj Napoca și Timișoara.
- În urma analizei elaborate la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale, este de așteptat să fie necesară suplimentarea resurselor financiare alocate pentru redimensionarea spațiilor destinate procurorilor doar în cazul a 17 parchete de pe lângă tribunale. În cazul Parchetului de pe lângă Tribunalul Iași este necesară o suplimentare substanțială a spațiilor cu destinație de birouri, în vederea acomodării noii scheme de personal (se estimează 46 de posturi noi aferente procurorilor).

- Variația estimată a numărului de procurori (schema de personal) între anul de referință și cel de-al treilea an de la intrarea în vigoare a Noilor Coduri presupune, în cazul Parchetului de pe lângă ÎCCJ, realizarea unor investiții în spații cu destinație de birouri pentru un număr suplimentar de 15 procurori (în schema de personal).
- În pofida reducerii schemelor aferente personalului auxiliar la nivelul tuturor parchetelor de pe lângă judecătorii cu 56 de posturi, s-a constatat necesitatea suplimentării numărului de posturi aferente acestei categorii de personal în cadrul a 59 astfel de parchete. Un impact semnificativ asupra spațiilor destinate personalului auxiliar se anticipează în cazul parchetelor de pe lângă judecătoriile din București – Sector 2 și 4 și Constanța.
- În cazul parchetelor de pe lângă tribunale s-au înregistrat modificări substanțiale ale numărului de posturi alocate personalului auxiliar de specialitate (reducerea schemelor de personal cu 76 de posturi). Cu toate acestea, analiza efectuată a scos în evidență necesitatea alocării unor spații suplimentare cu destinație de birouri pentru personalul auxiliar din cadrul a 17 parchete. Alocări suplimentare de resurse financiare sunt așteptate cu preponderență în cazul parchetelor de pe lângă tribunalele Brăila și Iași.
- În ceea ce privește parchetele de pe lângă curțile de apel (aparate proprii), singurele parchete în cazul cărora va fi necesară asigurarea infrastructurii fizice suplimentare cu destinație de birouri sunt parchetele de pe lângă curțile de apel Bacău, Brașov, Constanța, Craiova și Timișoara. În cazul celorlalte parchete se înregistrează reduceri ale schemelor de personal, nefiind necesare investiții în asigurarea de spații suplimentare.
- Variația estimată a numărului de personal între anul de referință și cel de-al treilea an de la intrarea în vigoare a Noilor Coduri (creșterea schemei de personal de la 147 la 155 angajați) presupune, în cazul Parchetului de pe lângă ÎCCJ, realizarea unor investiții suplimentare în infrastructura fizică, în vederea asigurării spațiilor cu destinație de birouri pentru 8 persoane.
- Analiza impactului Noilor Coduri asupra resurselor umane la nivelul sistemului de probațiune a condus la estimarea unor intrări efective de personal (personal suplimentar) la nivelul sistemului și pe cale de consecință, la necesitatea asigurării de spații aferente cu destinație de birouri. În urma analizei impactului intrării în vigoare a Noilor Coduri s-a estimat un număr total de personal de probațiune (consilieri de probațiune și personal auxiliar) de 1.177. Pe cale de consecință, sunt așteptate investiții majore în cadrul serviciilor de probațiune în vederea asigurării de spații suplimentare pentru 894 de persoane (efectul net determinat de diferența dintre numărul estimat de personal de probațiune și numărul de personal curent).
- Având în vedere aspectele menționate mai sus, **se recomandă redimensionarea alocațiilor bugetare destinate instanțelor/ parchetelor/ serviciilor de probațiune în cadrul cărora au fost prevăzute spații suplimentare cu destinație de birouri.**
- **Este recomandabil ca soluția finală de amenajare a noilor birouri să țină cont de particularitățile de la nivelul fiecărei instanțe/ fiecărui parchet/ fiecărui serviciu de probațiune: eventualele spații disponibile, posibilitatea realizării unor compartimentări, dispunerea spațială a echipamentelor și materialelor necesare și frecvența utilizării lor etc.**

1.1.(c). Spații cu altă destinație la nivelul instanțelor (arhive, registraturi, spații publice, spații destinate găzduirii deținuților în cadrul instanțelor)

În general, efectul punerii în aplicare a Noilor Coduri asupra acestor spații nu poate fi cuantificat. Potrivit datelor furnizate de instanțe, gradul curent de ocupare a spațiilor de arhivare este de 100% în cazul tribunalelor și curților de apel, în timp ce același indicator este de aproximativ 93% în cazul judecătoriilor. În aceste condiții, este evidentă necesitatea suplimentării spațiilor de arhivare în perioada imediat următoare, însă decizia de construire/ extindere a arhivelor nu este rezultatul direct al intrării în vigoare a Noilor Coduri. Cu alte cuvinte, suplimentarea spațiilor destinate arhivării este necesară independent de intrarea în vigoare a Noilor Coduri. Prin urmare, nu s-a putut izola și cuantifica impactul singular al adoptării Noilor Coduri asupra spațiilor de arhivare. Pentru a oferi totuși o îndrumare în acest sens, Consultantul a prevăzut în cadrul Raportului Interimar III o estimare a costurilor pe care le-ar putea implica crearea unui spațiu de arhivare suplimentar pentru fiecare instanță.

Similar, spațiile destinate găzduirii arestaților în cadrul instanțelor și cele special amenajate pentru întrevederile dintre avocații apărării și arestați, în perioada în care persoana arestată se află în sediul instanței, deși absolut necesare unor instanțe funcționale și eficiente, nu reprezintă consecința directă a adoptării Noilor Coduri. În ceea ce privește spațiile publice, estimarea acestora este dificil de realizat în lipsa unor informații complete și detaliate despre afluența zilnică a persoanelor în cadrul fiecărei instanțe (personal care deservește instanța, părțile care se află în litigiu, arestați, inculpați, avocați, martori, însoțitori ai arestaților/ inculpaților/ părților, publicul larg etc.), numărul ședințelor de judecată pe durata unei zile și ritmicitatea succesiunii acestora (programare, durată și repartizare judicioasă pe săli de judecată).

1.1.(d). Spații de detenție în cadrul penitenciarelor

Impactul punerii în aplicare a Noilor Coduri asupra sistemului penitenciarelor din România este necuantificabil. Acest fapt se datorează următoarelor considerente:

- Inexistența unor date statistice relevante, având în vedere caracterul de noutate al elementelor de impact (introducerea unor noi instituții juridice și a unor noi fapte incriminate). Teoretic însă, includerea unor noi fapte în sfera penală poate conduce la o creștere a numărului de condamnări la pedepse privative de libertate, cu impact asupra gradului de ocupare în cadrul penitenciarelor. În acest sens, se va impune o redimensionare în mod corespunzător, atât a resurselor bugetare alocate sistemului execuțional, cât și a infrastructurii fizice și a resurselor umane, pentru a asigura funcționarea acestuia în concordanță cu noile cerințe.
- Sporirea numărului infracțiunilor sancționate cu amenda ca pedeapsă unică ori ca pedeapsă alternativă la pedeapsa închisorii, în condițiile NCP, se poate anticipa că va avea un efect pozitiv asupra sistemului execuțional din România. Totuși, individualizarea pedepsei în fiecare caz concret este și rămâne o prerogativă suverană a instanței de judecată, care este chemată să aleagă, în funcție de toate criteriile și circumstanțele faptei și ale făptuitorului, sancțiunea penală adecvată realizării scopului procesului penal. Întrucât numărul de condamnări la pedepse privative de libertate reprezintă factorul determinant pentru stabilirea gradului de ocupare a sistemului penitenciarelor, imposibilitatea estimării sale *a priori* determină caracterul

necuantificabil al impactului acestor prevederi asupra sistemului execuțional, în condițiile în care orientarea generală a impactului este de scădere.

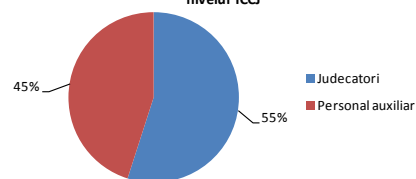
- Întrucât NCP prevede un regim sancționator în ansamblu mai blând față de actualul sistem în vigoare cu privire la un număr semnificativ de infracțiuni, intrarea în vigoare a Noilor Coduri va crea premisele formulării și soluționării de contestații la executare în temeiul aplicării obligatorii a legii penale mai favorabile. Aplicarea acestui principiu poate avea drept consecință punerea în libertate (sau punerea în libertate mai rapidă, inclusiv prin accesul mai rapid la unele mijloace de individualizare a pedepsei, cum este liberarea condiționată, ca efect al reducerii unor pedepse), a condamnaților în acele situații în care pedeapsa aplicată în temeiul actualului CP este închisoarea și fie fapta comisă a fost dezincriminată, fie pedeapsa aplicabilă în condițiile Noilor Coduri este amenda sau închisoarea a cărei limită maximă a fost diminuată față de limita maximă din reglementarea actuală. Astfel, poate avea loc o scădere a numărului de deținuți în cadrul penitenciarelor, și implicit o diminuare a gradului de ocupare a acestora, însă și în acest caz impactul este necuantificabil.

2. Infrastructura IT

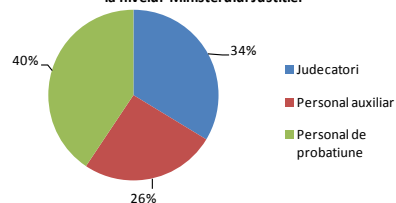
O primă constatare rezultată în urma analizei este aceea că instituțiile din cadrul sistemului judiciar sunt complet informatizate, iar personalul actual deține echipamentele IT care permit desfășurarea activităților curente. Având în vedere această constatare, impactul adoptării Noilor Coduri asupra infrastructurii IT s-a estimat pe baza efectului net anticipat al implementării noilor reglementări asupra necesarului de resurse umane. În acest sens, au fost estimate dotările necesare cu echipamente IT pentru fiecare categorie de personal: judecători, procurori, consilieri de probațiune, personalul auxiliar din cadrul instanțelor, parchetelor și la nivelul sistemului de probațiune:

Impactul financiar estimat al aplicării Noilor Coduri asupra infrastructurii de IT (RON)		
ICCJ		
Categorii de personal	Tipuri de cheltuieli	Infrastructura IT
Judecatori		243.710,64
Personal auxiliar		199.707,33
TOTAL		443.417,97
Ministerul Justitiei		
Categorii de personal	Tipuri de cheltuieli	Infrastructura IT
Judecatori		2.412.796,32
Personal auxiliar		1.842.972,63
Personal de probatiune		2.910.985,03
TOTAL		7.166.753,98
Ministerul Public		
Categorii de personal	Tipuri de cheltuieli	Infrastructura IT
Procurori		1.644.743,50
Personal auxiliar		892.860,76
TOTAL		2.537.604,26
TOTAL GENERAL		10.147.776,21

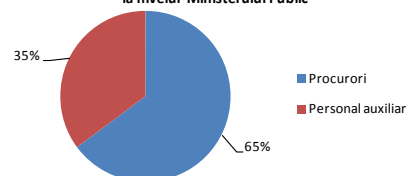
Ponderele cheltuielilor referitoare la infrastructura de IT pe categorii de personal la nivelul ICCJ în totalul cheltuielilor cu infrastructura de IT estimate la nivelul ICCJ

Ponderele cheltuielilor referitoare la infrastructura de IT pe categorii de personal la nivelul instanțelor în totalul cheltuielilor cu infrastructura de IT estimate la nivelul Ministerului Justiției

Ponderele cheltuielilor referitoare la infrastructura de IT pe categorii de personal la nivelul parchetelor în totalul cheltuielilor cu infrastructura de IT estimate la nivelul Ministerului Public

Principalele concluzii și recomandări referitoare la dotarea cu echipamente IT sunt următoarele:

- Analiza efectuată la nivelul ÎCCJ a condus la concluzia că este necesară suplimentarea echipamentelor IT destinate atât judecătorilor, cât și personalului auxiliar din cadrul acestei instanțe. Investițiile necesare suplimentării infrastructurii de IT la nivelul ÎCCJ au fost estimate la aproximativ 443 mii RON. Din totalul cheltuielilor estimate, 55% ar trebui să fie destinate achiziționării unor echipamente IT destinate judecătorilor, iar restul de 45% ar trebui să asigure dotarea cu astfel de echipamente a personalului auxiliar.
- Costurile aferente dotării instanțelor cu echipamente IT au fost estimate la aproximativ 7,2 MRON. Dacă se are în vedere destinația acestor investiții în funcție de categoriile de personal din sistemul judiciar, se poate constata o distribuție relativ echilibrată: 40% din totalul cheltuielilor estimate pentru suplimentarea infrastructurii de IT la nivelul Ministerului Justiției vizează dotarea adecvată cu echipamente de tehnică de calcul a personalului de probațiune (consilieri și personal auxiliar), în timp ce 34%, respectiv 26% din aceste cheltuieli sunt destinate achiziționării unor echipamente IT pentru judecătorii și personalul auxiliar din cadrul instanțelor. Ponderele ridicate a costurilor asociate suplimentării echipamentelor IT destinate personalului de probațiune se explică prin atribuțiile sporite pe care acesta le dobândește în

condițiile punerii în vigoare a Noilor Coduri, ceea ce presupune o redimensionare corespunzătoare a personalului din cadrul sistemului de probațiune.

- În cazul judecătoriilor, au fost identificate 43 de instanțe pentru care se impune suplimentarea dotărilor cu echipamente IT aferente judecătorilor. Prin urmare, în cazul acestor instanțe se recomandă redimensionarea alocațiilor bugetare destinate dotărilor cu echipamente IT (în special în cazul judecătoriilor arondate curților de apel București, Cluj, Galați și Constanța). Analiza efectuată a mai evidențiat necesitatea suplimentării cu echipamente IT destinate judecătorilor în cazul majorității tribunalelor, cu excepția celor din Sibiu, Hunedoara, Vâlcea, Neamț, Dolj, Mehedinți, Brăila, Vrancea, Iași, Caraș-Severin, Buzău, Dâmbovița și Tribunalului Comercial Argeș. În plus, au fost estimate ca necesare dotări suplimentare cu echipamente IT dedicate judecătorilor în cazul tuturor curților de apel (aparate proprii), cu excepția Curții de Apel Iași.
- Potrivit analizei resurselor umane, în vederea îndeplinirii noilor atribuții care revin sistemului de probațiune, este necesară suplimentarea personalului existent cu 723 de consilieri de probațiune. În plus, s-a identificat necesitatea creării a 171 de posturi ce urmează a fi ocupate de personalul auxiliar la nivelul sistemului de probațiune. Aceste creșteri de personal în cadrul sistemului de probațiune se reflectă în mod corespunzător și asupra necesarului de echipamente IT. Costurile estimate ale investițiilor în infrastructura de IT se ridică la aproximativ 2,9 MRON.
- Analiza resurselor umane a evidențiat necesitatea suplimentării personalului auxiliar din cadrul a 30 de judecătoriai, concluzie care se reflectă corespunzător și asupra dotărilor cu echipamente IT ale acestui tip de instanțe. Cele mai mari investiții sunt așteptate în cazul judecătoriilor din circumscripția curților de apel Cluj, București și Galați. Nevoia de redimensionare a efectivului de personal auxiliar identificată pentru tribunale și curți de apel implică suplimentarea corespunzătoare a dotărilor cu echipamente IT dedicate acestuia. În aceste condiții, se recomandă suplimentarea resurselor financiare cu această destinație, în special în cazul instanțelor care urmează a înregistra o creștere semnificativă a personalului auxiliar: curțile de apel Craiova și București, (aparate proprii), precum și tribunalele Cluj, Sălaj, Mehedinți, Satu Mare, Suceava, Timiș și Caraș-Severin.
- La nivelul Ministerului Public s-a conchis că suplimentarea echipamentelor IT necesare procurorilor și personalului auxiliar din cadrul parchetelor va presupune sporirea bugetului cu aproximativ 2,5 MRON. Din totalul sumei estimate, 65% vizează dotarea cu echipamente IT a procurorilor, restul de 35% fiind destinat suplimentării infrastructurii de IT aferente personalului auxiliar din cadrul parchetelor.
- Potrivit analizei efectuate, un număr de 37 de parchete de pe lângă judecătoriai vor necesita suplimentarea dotărilor cu echipamente IT destinate procurorilor. Investiții semnificative în echipamente IT pentru procurori au fost previzionate în cazul parchetelor de pe lângă judecătoriile București, Constanța, Cluj și Pitești. Se impune și suplimentarea resurselor financiare alocate dotărilor cu echipamente IT destinate procurorilor în cazul următoarelor parchete de pe lângă tribunale: Timiș, Buzău, Iași, Vrancea, Brăila, Gorj, Tulcea, Constanța, Cluj, Ialomița, Giurgiu, București, Brașov, Botoșani, Vâlcea, Alba și Parchetul de pe lângă

Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov. Doar parchetele de pe lângă curțile de apel Bacău, Brașov, Constanța, Craiova, Ploiești și Timișoara (aparate proprii) vor necesita investiții similare, un efort financiar substanțial fiind anticipat în cazul curților de apel Constanța, Bacău și Brașov.

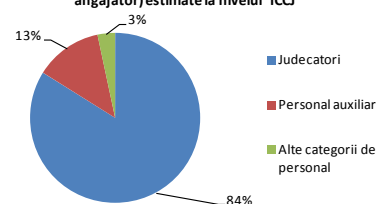
- Deși analiza resurselor umane a evidențiat o scădere generală a necesarului de personal auxiliar la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel (aparate proprii), s-au identificat totuși 5 parchete de acest tip unde va fi necesară suplimentarea acestei categorii de personal, ceea ce se reflectă asupra dotării cu echipamente IT. Este de așteptat o suplimentare a resurselor financiare cu această destinație în cazul parchetelor de pe curțile de apel Bacău, Brașov, Constanța, Craiova și Timișoara. Analiza efectuată la nivelul personalului auxiliar din cadrul parchetelor de pe lângă tribunale și judecătorii a indicat necesitatea alocării unor resurse financiare semnificative pentru dotarea personalului auxiliar suplimentar din cadrul acestor parchete. Se anticipează că 17 parchete de pe lângă tribunale vor necesita dotări suplimentare cu echipamente IT destinate personalului auxiliar, alocările bugetare trebuind să fie direcționate cu precădere către parchetele de pe lângă tribunalele Iași, Brăila, Alba, Brașov, Constanța și Parchetul de pe lângă Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov. 59 de parchete de pe lângă judecătorii vor necesita suplimentarea dotărilor cu echipamente IT destinate personalului auxiliar, investițiile cele mai semnificative fiind necesare în cadrul parchetelor de pe lângă judecătoriile Sectoarelor 1, 2, 4 și 5 din București, Constanța, Cluj Napoca și Râmnicu Vâlcea;
- În opinia Consultantului, este imperios necesară adaptarea sistemului informatic, astfel încât să permită detectarea automată a incompatibilităților, pentru a susține corespunzător efortul Ministerului Justiției din punct de vedere operațional/ funcțional, acesta nereprezentând, însă, o consecință directă a implementării Noilor Coduri. O astfel de adaptare a sistemului se poate proiecta și realiza doar în cadrul unui proiect independent, al cărui buget poate fi estimat numai printr-o analiză funcțională a sistemelor existente, urmată de dezvoltarea unui set de specificații funcționale suplimentare pentru noile funcționalități și analiza posibilității extinderii sistemului existent prin dezvoltarea și implementarea acestora (componenta financiară poate varia de la câteva sute de mii Euro la milioane sau zeci de milioane Euro). În urma unei astfel de analize se poate conchide dacă sistemul existent suportă adăugarea de noi funcționalități, atât din punct de vedere al aplicației, cât și al infrastructurii pe care funcționează sistemul.

3. Cheltuieli cu resursele umane

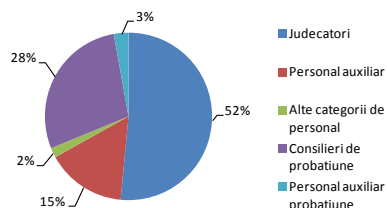
Punerea în aplicare a Noilor Coduri va avea ca efect, la nivelul cheltuielilor de personal, creșterea acestora conform tabelului de mai jos.

Impactul financiar estimat al aplicării Noilor Coduri la nivelul cheltuielilor de personal pe durata de trei ani supusa analizei (RON)				
ICCJ				
Categorii de personal	Tipuri de cheltuieli	Cheltuieli salariale (sporuri permanente, inclusiv contribuții angajator)	Alte cheltuieli de personal	Total
Judecatori		53.673.566,35	8.236.244,53	
Personal auxiliar		8.164.711,64		
Alte categorii de personal		2.133.233,29		
TOTAL		63.971.511,28	8.236.244,53	72.207.755,81
Ministerul Justiției				
Categorii de personal	Tipuri de cheltuieli	Cheltuieli salariale (sporuri permanente, inclusiv contribuții angajator)	Alte cheltuieli de personal	Total
Judecatori		179.292.053,90	35.353.619,12	
Personal auxiliar		53.712.112,81		
Alte categorii de personal		6.563.794,74		
Consilieri de probatiune		98.719.970,62		
Personal auxiliar probatiune		9.845.722,72		
TOTAL		348.133.654,80	35.353.619,12	383.487.273,91
Ministerul Public				
Categorii de personal	Tipuri de cheltuieli	Cheltuieli salariale (sporuri permanente, inclusiv contribuții angajator)	Alte cheltuieli de personal	Total
Procurori		37.213.640,38	5.222.214,20	
Personal auxiliar		9.224.992,34		
TOTAL		46.438.632,71	5.222.214,20	51.660.846,91
TOTAL GENERAL				507.355.876,64

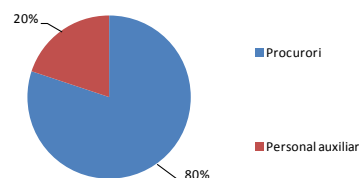
Ponderea cheltuielilor salariale (sporuri permanente, inclusiv contribuții angajator) pe categorii de personal la nivelul ICCJ în totalul cheltuielilor salariale (sporuri permanente, inclusiv contribuții angajator) estimate la nivelul ICCJ

Ponderea cheltuielilor salariale (sporuri permanente, inclusiv contribuții angajator) pe categorii de personal la nivelul instanțelor în totalul cheltuielilor salariale estimate la nivelul Ministerului Justiției

Ponderea cheltuielilor salariale (sporuri permanente, inclusiv contribuții angajator) pe categorii de personal la nivelul parchetelor în totalul cheltuielilor salariale estimate la nivelul Ministerului Public

În urma analizei efectuate, principalele concluzii și recomandări referitoare la cheltuielile cu resursele umane sunt următoarele

- În cadrul ÎCCJ este necesară suplimentarea numărului de personal. Astfel, cheltuielile de personal au fost apreciate la aproximativ 72,2 MRON. Totalul cheltuielilor cu salariile judecătorilor reprezintă cea mai importantă componentă a cheltuielilor salariale, circa 84%, restul de 16% revenind cheltuielilor cu personalul auxiliar (13%) și celor aferente altor categorii de personal (3%).
- Cheltuielile de personal aferente Ministerului Justiției au fost estimate la circa 383,5 MRON. Și în acest caz, cheltuielilor cu salariile judecătorilor reprezintă cea mai importantă componentă a cheltuielilor salariale, peste 50% din total, urmate de cheltuielile cu salariile consilierilor de probațiune, circa 28% și de cheltuielile cu personalul auxiliar (15%).
- Aceeași situație se poate observa și în cazul Ministerului Public, unde 80% din totalul cheltuielilor de personal sunt cele aferente procurorilor, restul de 20% privind cheltuielile salariale ale personalului auxiliar.
- La nivelul întregului sistem judiciar se anticipează un impact financiar în sensul creșterii cheltuielilor salariale cu judecătorii. În ceea ce privește evoluția costurilor salariale cu judecătorii estimate pentru fiecare categorie de instanță, pentru fiecare din cei trei ani ai perioadei de analiză, la nivelul curților de apel se constată o reducere a acestor costuri în cel de-

al doilea an de tranziție față de anul precedent, urmată de o ușoară creștere a nivelului costurilor salariale la nivelul celui de-al treilea an. La nivelul tribunalelor, cheltuielile salariale totale au o tendință crescătoare, pe când, în situația judecătoriilor, cheltuielile salariale prezintă o reducere ușoară în al doilea an, urmată de o creștere la nivelul celui de-al treilea an. La nivelul ÎCCJ se estimează o creștere a cheltuielilor salariale cu judecătorii în primii doi ani, iar în al treilea an se preconizează o reducere a acestora.

- Este de așteptat ca nivelul cheltuielilor salariale să sporească într-o măsură mai mare în cazul curților de apel București, Cluj, Constanța și Galați, ca urmare a creșterii semnificative a numărului de judecători din cadrul Curții de apel Cluj (aparatură proprie), din cadrul tribunalelor București, Cluj, Constanța, Galați și a judecătoriilor Sectoarelor 1, 2 și 3 București, Cluj-Napoca, Constanța și Brăila. La polul opus, în cazul curților de apel Ploiești, Iași, Bacău și Pitești se estimează o descreștere a cheltuielilor salariale, aceasta fiind generată de reducerea numărului de judecători din cadrul tribunalelor Dâmbovița, Neamț, Vâlcea și a judecătoriilor Târgoviște, Găești, Câmpina, Râmnicu Sărat, Vălenii de Munte, Bacău, Piatra Neamț, Onești, Roman, Vaslui, Pașcani, Bârlad, Câmpulung, Horezu și Curtea de Argeș.
- La nivelul întregului sistem judiciar, punerea în aplicare a Noilor Coduri va genera, ca urmare a necesității de suplimentare a efectivelor, o creștere a cheltuielilor salariale cu personalul auxiliar. Cu privire la evoluția costurilor salariale cu personalul auxiliar estimate aferente fiecărei categorii de instanță, pentru fiecare din cei trei ani ai perioadei de analiză, la nivelul curților de apel se constată o creștere a cheltuielilor salariale în primul an de tranziție, urmată de o scădere a acestora pe durata anului 2 de analiză și de o creștere semnificativă în anul 3. În cazul tribunalelor se observă o creștere a cheltuielilor salariale de la un an la altul. În situația judecătoriilor, se înregistrează economii de costuri salariale, volumul acestor economii fiind în ușoară descreștere de la un an la altul al perioadei analizate. În cazul ÎCCJ, volumul cheltuielilor salariale crește semnificativ în anul 2 de analiză față de primul an, urmând ca în anul 3 să înregistreze o ușoară reducere.

Este de așteptat ca nivelul cheltuielilor salariale să crească într-o măsură mai mare în cazul curților de apel București, Cluj și Craiova, necesitatea creșterii numărului de personal auxiliar din cadrul tribunalelor București, Cluj, Bistrița Năsăud, Sălaj, Mehedinți și Olt fiind semnificativă. În schimb, în situația curților de apel Iași și Oradea, s-a estimat o creștere moderată a cheltuielilor salariale, generată, pe de o parte, de creșterea moderată a numărului de personal auxiliar necesar în cadrul tribunalelor și pe de altă parte, de reducerea moderată a numărului de personal auxiliar necesar judecătoriilor arondate acestor curți de apel.

- În urma analizei efectuate în cadrul Raportului Interimar III, s-a conchis că punerea în aplicare a Noilor Coduri va avea un impact semnificativ și asupra cheltuielilor salariale aferente altor categorii de personal decât personalul auxiliar de specialitate, precum agenții procedurali, personalul care nu lucrează cu publicul, alt personal auxiliar și personalul contractual. La nivelul întregului sistem judiciar, pentru aceste categorii de personal se estimează un impact financiar în sensul creșterii cheltuielilor salariale pe întreaga perioadă avută în vedere. În ceea ce privește impactul Noilor Coduri la nivelul fiecărui tip de instanță, se estimează o creștere a cheltuielilor salariale pentru toate tipurile de instanțe. Cea mai mare creștere a costurilor salariale se estimează la nivelul judecătoriilor, în cadrul cărora are loc o creștere a numărului de

personal (în schemă) cu 12% față de perioada de referință. La nivelul ÎCCJ se estimează o reducere a schemei aferente acestei categorii de personal cu 20 posturi în cel de-al treilea an al perioadei analizate.

- La nivelul tuturor parchetelor din cadrul sistemului judiciar, punerea în aplicare a Noilor Codurilor va genera un impact financiar de creștere a cheltuielilor salariale cu procurorii. În ceea ce privește evoluția costurilor salariale estimate pentru fiecare categorie de parchete, pentru fiecare din cei trei ani ai perioadei de analiză, la nivelul parchetelor de pe lângă instanțele arondate curților de apel se estimează o reducere succesivă a acestor costuri în perioada analizată. La polul opus, în cazul parchetelor organizate pe lângă tribunale, costurile salariale (inclusiv sporuri permanente și contribuții ale angajatorului) aferente procurorilor cresc progresiv pe întreaga perioadă de analiză. În situația parchetelor de pe lângă judecătoria, cheltuielile salariale se diminuează în cel de-al doilea an de tranziție comparativ cu primul an, pentru ca apoi să crească semnificativ în cel de-al treilea an de analiză. Cu privire la Parchetul de pe lângă ÎCCJ, cheltuielile salariale cresc în cel de-al doilea an de tranziție comparativ cu anul precedent, pentru ca apoi să se mențină constante până la finalul perioadei analizate.
- Este de așteptat ca nivelul cheltuielilor salariale să sporească într-o măsură mai mare în cazul parchetelor de pe lângă curțile de apel București, Iași și Brașov (ca urmare a creșterii semnificative a necesarului de procurori în cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel Galați și Constanța – aparate proprii - și în cadrul parchetelor de pe lângă tribunalul București, Giurgiu, Iași și Brașov sau judecătoriile Sector 1-6, Iași, Bârlad și Brașov). La polul opus, în situația parchetelor de pe lângă curțile de apel Alba Iulia și Bacău, se estimează o descreștere a cheltuielilor salariale, generată de reducerea necesarului de procurori în cadrul parchetelor de pe lângă tribunalele Bacău și Neamț sau judecătoriile Petroșani, Deva și Hunedoara.
- Analizând cheltuielile cu personalul auxiliar în cadrul parchetelor în mod agregat, se poate conchide că punerea în aplicare a Noilor Coduri va genera un impact financiar în sensul creșterii cheltuielilor salariale. Astfel, se estimează că parchetele de pe lângă curțile de apel vor înregistra economii de cheltuieli salariale în fiecare din anii pentru care se realizează analiza, în timp ce parchetele de pe judecătoria vor înregistra creșteri anuale ale cheltuielilor salariale. Parchetele de pe lângă tribunale vor înregistra economii de costuri salariale în primul an de tranziție, pentru ca în următorii doi ani să înregistreze creșteri succesive. Pentru Parchetul de pe lângă ÎCCJ se estimează creșteri ale cheltuielilor salariale în primii doi ani ai perioadei de tranziție, pentru ca apoi, în cel de-al treilea an al perioadei analizate, costurile să se mențină la un nivel constant. De asemenea, este de așteptat ca nivelul cheltuielilor salariale să crească într-o măsură mai mare în cazul parchetelor de pe lângă curțile de apel București și Iași (corelată unei creșteri semnificative a necesarului de personal auxiliar din cadrul parchetelor de pe lângă judecătoriile Sector 2 și 4 și Tribunalul Iași). La polul opus, în cazul parchetelor de pe lângă curțile de apel Alba Iulia și Bacău, se estimează reducerea cheltuielilor salariale, corelată cu reducerea necesarului de personal auxiliar din cadrul parchetelor de pe lângă tribunalele Bacău, Neamț, judecătoriile Deva, Hunedoara, Mediaș, Petroșani, Târgu Neamț și Bicăz.
- La nivelul sistemului de probațiune, în contextul extinderii atribuțiilor acestuia prin aplicarea Noilor Coduri, se recomandă să se ia în calcul o utilizare cât mai eficientă a resurselor umane calificate existente, prin asigurarea unui personal auxiliar distinct necesar funcționării acestui

sistem. Conform necesităților concrete la data realizării analizei, consilierii de probațiune care activează în cadrul serviciilor de probațiune dețineau inclusiv atribuții administrative conexe activității specifice. **La data elaborării acestui raport, consilierii de probațiune care activează în cadrul serviciilor de probațiune dețin inclusiv atribuții administrative conexe activității specifice. În urma implementării Noilor Coduri va fi necesară angajarea unor persoane cu atribuții administrative la nivelul sistemului de probațiune, care să asigure un suport administrativ adecvat.** Scopul acestui personal administrativ va fi de a asista și de a degreva consilierii de probațiune de îndeplinirea unor atribuții care nu țin strict de specificul activității de probațiune.

- Analiza impactului financiar asupra cheltuielilor cu resursele umane a fost realizată la nivel agregat, pe ansamblul sistemului de probațiune. Impactul financiar total, generat de punerea în aplicare a Noilor Coduri asupra cheltuielilor salariale (incluzând sporurile permanente și contribuțiile angajatorului) ca urmare a creșterii necesarului de resurse umane la nivelul sistemului de probațiune, se ridică la 108,5 milioane RON. Acesta rezultat se datorează estimării unei creșteri a cheltuielilor atât la nivelul salariilor consilierilor de probațiune, cât și la nivelul personalului auxiliar.

4. Alte tipuri de cheltuieli generate de intrarea în vigoare a Noilor Coduri

4.1.(a). Costurile cu citarea și comunicarea actelor procedurale

În vederea estimării impactului Noilor Coduri asupra costurilor cu citarea și comunicarea actelor procedurale, Consultantul a solicitat următoarele date:

- Numărul mediu de citații expediate într-un dosar în materie civilă/ penală pentru fiecare etapă procesuală (prima instanță, apel și recurs);
- Numărul total de citații expediate în cauzele civile/ penale;
- Numărul mediu al persoanelor citate într-un dosar în materie civilă și penală;
- Costul mediu total al unei citații (incluzând costurile cu consumabile și costurile de expediere);
- Opinia specialiștilor referitoare la modificarea numărului de citații expediate într-un dosar în materie civilă/ penală (creștere/ scădere/ menținere) și procentul estimativ cu care se modifică numărul citațiilor expediate într-un dosar ca urmare a introducerii termenului în cunoștință.

În lipsa unei evidențe clare și a unor date comparabile și credibile privind numărul mediu de citații expediate într-un dosar în materie civilă/ penală și numărul total de citații expediate în cauzele civile/ penale, impactul punerii în aplicare a Noilor Coduri asupra costurilor cu citarea și comunicarea actelor procedurale nu a putut fi cuantificat.

4.1.(b). Dotări speciale la nivelul sistemului de probațiune

Noile Coduri vor avea un impact însemnat asupra sistemului de probațiune din România. NCP și NCPP aduc modificări cu privire la regimul sancționator neprivativ de libertate, extinzând sfera sancțiunilor neprivative de libertate prin introducerea unor noi instituții juridice (amânarea aplicării pedepsei sau munca în folosul comunității), precum și domeniul măsurilor educative neprivative de libertate. În mod corespunzător, crește rolul sistemului de probațiune în ansamblul sistemului justiției

penale, atât prin dezvoltarea atribuțiilor existente, cât și prin adăugarea unor noi în concordanță cu măsurile de individualizare a pedepsei introduse de Noile Coduri.

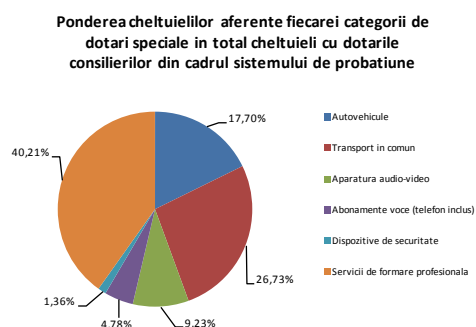
Analiza impactului Noilor Coduri asupra sistemului de probațiune, respectiv a necesității asigurării unor dotări speciale pentru consilierii de probațiune, s-a concretizat în identificarea unor linii generale. Situația concretă se poate surprinde în momentul realizării unei analize punctuale și specifice la nivelul fiecărui serviciu de probațiune, în condițiile deținerii unei viziuni din interiorul acestui sistem complex precum și a unor informații cuprinzătoare cu privire la dificultățile și neajunsurile cu care se confruntă fiecare consilier de probațiune în cursul activităților zilnice.

Cuantificarea monetară a modalităților speciale de dotare la nivelul sistemului de probațiune a fost prevăzută în două etape distincte. În primă fază a fost realizată estimarea financiară a tipurilor de dotări speciale aferente **personalului curent** din cadrul sistemului. Din această estimare au rezultat cheltuieli pentru dotarea personalului curent la nivelul primului an de la intrarea în vigoare a Noilor Coduri. De asemenea, au fost incluse cheltuielile cu dotările specifice necesare fiecărui sediu de probațiune, acestea tipuri de cheltuieli având un caracter nerecurrent.

În cea de-a doua fază a fost întreprinsă estimarea financiară a dotărilor speciale ce urmează a fi puse la dispoziția consilierilor de probațiune prevăzuți ca **personal suplimentar** în cadrul sistemului de probațiune. Estimarea cheltuielilor aferente dotărilor pentru personalul suplimentar s-a realizat pe o durată de trei ani de la punerea în aplicare a Noilor Coduri. Cheltuielile totale rezultate cuprind atât costurile necesare dotării consilierilor de probațiune suplimentari pentru cei trei ani de analiză cât și cheltuielile generate de dotarea actualilor consilieri de probațiune pentru anii doi și trei de implementare a Noilor Coduri.

Costurile totale cu dotarea la nivelul sistemului de probațiune includ atât cheltuielile aferente facilităților oferite personalului curent de probațiune, cele destinate personalului suplimentar, cât și cele privind dotarea sediilor de probațiune. Cumulat, estimarea cheltuielilor totale corespunzătoare dotărilor speciale destinate sistemului de probațiune, la nivelul celor trei ani de la intrarea în vigoare a Noilor Coduri, se prezintă după cum urmează:

Impactul financiar estimat al aplicării Noilor Coduri pe durata de trei ani supusa analizei (RON)		
Ministerul Justiției		
Instituii	Tipuri de cheltuieli	Dotări speciale
Servicii de probațiune	Autovehicule	1.847.658,45
	Transport în comun	2.789.280,00
	Aparatură audio-video	962.840,20
	Abonamente voce (telefon inclus)	498.490,13
	Dispozitive de securitate	141.798,13
	Servicii de formare profesională	4.195.840,00
TOTAL GENERAL		10.435.906,91

Cea mai mare pondere în totalul cheltuielilor este deținută de cheltuielile cu serviciile de formare profesională (40,21%), în timp ce cheltuielile cu dispozitivele de securitate au cea mai mică pondere (1,36%)

Principalele concluzii și recomandări referitoare la asigurarea unor dotări speciale la nivelul sistemului de probațiune sunt următoarele:

- În urma analizei realizate și în urma întrevederilor cu Beneficiarul se desprinde concluzia că necesitățile serviciilor de probațiune vor spori odată cu implementarea Noilor Coduri. Aplicarea NCP și NCPP impune reorganizarea sistemului de probațiune actual și redimensionarea corespunzătoare a resurselor financiare și materiale necesare, pentru a face față atribuțiilor semnificativ extinse ale acestui sistem.
- Exercițarea atribuțiilor extinse ale consilierilor de probațiune va presupune mai multe deplasări în teritoriu, pentru verificarea modului de respectare a obligațiilor impuse de instanță persoanei supravegheate și a măsurilor educative dispuse în cazul minorilor, precum și colaborarea intensă cu alte instituții publice și utilizarea unor echipamente specifice activității. În aceste condiții, în cadrul serviciilor de probațiune se preconizează o nevoie sporită de echipamente și dispozitive specifice activității derulate, precum și de mijloace de transport necesare exercitării atribuțiilor (de exemplu, completarea corespunzătoare a parcului de autovehicule și abonamente de transport în comun), corespunzător rolului major al probațiunii, de coordonator al măsurilor derulate față de persoana supravegheată. În ceea ce privește dotarea cu autovehicule, estimarea costurilor aferente s-a realizat la nivelul fiecărui sediu principal al serviciilor de probațiune. Trebuie avut în vedere un necesar de minim unul și maxim două autovehicule pentru fiecare sediu principal, în funcție de necesitățile imediate identificate la nivelul fiecărui sediu. În total, în cadrul analizei au fost prevăzute costuri pentru suplimentarea parcurilor auto ale sediilor principale de probațiune cu 51 de mașini.
- În vederea deplasării cu ușurință în cadrul localității unde activează, în scopul desfășurării activităților specifice, consilierii de probațiune au la dispoziție opțiunea de a se deplasa cu mijloacele de transport disponibile în localitate. Varianta de a asigura abonamente lunare pe mijloacele de transport în comun este o alternativă fezabilă, întrucât nu toți consilierii pot fi deserviți de autoturismele care se află în dotarea serviciilor de probațiune, acestea fiind cu preponderență utilizate pentru deplasările în afara localităților de reședință.
- Reconfigurarea corespunzătoare a sistemului de probațiune pentru a lua în calcul specificul atribuțiilor sporite ale serviciilor de probațiune în viziunea noilor reglementări se recomandă să ia în calcul și alte soluții de asigurare a desfășurării în bune condiții a activității consilierilor. Se preconizează că vor fi necesare dotări suplimentare, cum ar fi: echipamente audio-video, dispozitive de securitate (spray-uri paralizante pentru auto-apărare, fluier cu ultrasunete, etc.), abonamente de voce, prevăzute fie ca dotări speciale la nivelul fiecărui serviciu de probațiune (sediu principal și/sau secundar), fie ca dotări individuale la nivelul fiecărui consilier de probațiune, în funcție de necesitățile identificate. Aceste elemente trebuie avute în vedere în special datorită muncii de teren pe care o desfășoară consilierii de probațiune, precum și a riscurilor la care aceștia se expun (spre exemplu, riscurile luării în supraveghere a liberaților condiționat, în special a celor cu grad crescut de periculozitate).
- În același timp, adaptarea sistemului probațiunii la noile reglementări impune cu prioritate asigurarea de stagii de formare și specializare pentru toți consilierii de probațiune, pentru

pregătirea corespunzătoare a acestora, pentru a-și putea exercita eficient noile atribuții, în concordanță cu rigorile impuse sistemului.

- Având în vedere aspectele mai sus menționate, **se recomandă ca dimensionarea exactă a necesarului de dotări și a costurilor aferente să se realizeze în funcție de bugetul care poate fi alocat, precum și de alte necesități rezultate în urma diversificării activității la nivelul sistemului de probațiune.**

5. Sistemul de asistență judiciară

În vederea determinării impactului punerii în aplicare a Noilor Coduri asupra asistenței judiciare în materie penală (asistență juridică din oficiu), Consultantul a solicitat următoarele tipuri de date:

- Numărul cauzelor penale în care a fost acordată asistența juridică din oficiu, ponderea cauzelor în care a fost asigurată asistență judiciară în materie penală în totalul cazurilor de asistență judiciară și quantumul onorariilor avocațiale aferente acestor cauze penale în care a fost acordată asistență juridică din oficiu;
- Numărul cauzelor penale în care a fost desemnat un apărător din oficiu pentru persoanele cu capacitate de exercițiu restrânsă, ca parte civilă sau parte vătămată în procesul penal, precum și quantumul onorariilor avocațiale aferente acestor cauze;
- Numărul cauzelor penale în care a fost desemnat un apărător din oficiu pentru persoanele pentru care asistența judiciară este obligatorie, iar avocatul ales nu a fost prezent sau refuză în mod nejustificat să furnizeze serviciile de asistență judiciară, precum și quantumul onorariilor avocațiale aferente acestor cauze.

În ceea ce privește determinarea impactului adoptării Noilor Coduri asupra asistenței judiciare în materie civilă (ajutor public judiciar) au fost solicitate următoarele tipuri de date:

- Numărul cauzelor civile în care a fost acordat ajutor public judiciar, ponderea cauzelor în care a fost asigurată asistență judiciară în materie civilă în totalul cazurilor de asistență judiciară și quantumul total al ajutorului public juridic acordat la nivelul sistemului;
- Numărul justițiabililor care au formulat personal cererile de recurs, deși se încadrau în categoria persoanelor eligibile pentru solicitarea de ajutor public judiciar conform actualelor reglementări, și care, ca efect al intrării în vigoare a NCPC, ar fi în situația de a recurge la acest sistem pentru a putea exercita această cale extraordinară de atac;
- Numărul curent de cauze civile în care s-a acordat ajutor public judiciar sub formă de scutiri, reduceri, eşalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare de timbru și quantumul scutirilor, reducerilor, eşalonărilor sau amânărilor de la plata taxelor judiciare de timbru;
- Numărul curent de cauze civile în care s-a acordat ajutor public judiciar sub forma plății onorariului avocatului desemnat pentru asistență judiciară și reprezentare;
- Numărul curent de cauze civile în care s-a acordat ajutor public judiciar sub forma plății onorariului expertului, traducătorului, interpretului și quantumul onorariilor experților, traducătorilor, interpreților.

În lipsa unei evidențe clare a cuantumului sumelor acordate în cadrul sistemului de asistență judiciară și nici a numărului de dosare în care a fost acordată asistență judiciară în materie civilă și penală, estimarea necesarului de finanțare aferent sistemului de asistență judiciară ca efect al aplicării Noilor Coduri nu a putut fi realizată.

În aceste condiții, principalele recomandări privind sistemul de asistență judiciară sunt următoarele:

- În condițiile unor date statistice incomplete referitoare la cuantumul sumelor încasate la nivelul sistemului judiciar, se impune identificarea clară a veniturilor colectate care ar putea reprezenta potențiale surse de finanțare a sistemului de ajutor public judiciar și de asistență juridică din oficiu;
- Întrucât alocarea curentă de la bugetul de stat a sumelor destinate finanțării sistemului de ajutor public judiciar și de asistență juridică nu este efectiv corelată cu sumele încasate la bugetul de stat din cadrul sistemului judiciar în România și cu ponderea acestora în cadrul veniturilor bugetare, este necesară stabilirea unui sistem de prioritzare a necesarului de fonduri în cadrul sistemului judiciar pe categorii de cheltuieli, precum și a necesarului de fonduri aferente diferitelor sisteme finanțate prin intermediul bugetului de stat;
- Asigurarea unui sistem de administrare eficientă a sumelor alocate funcționării sistemului de ajutor public judiciar și instituirea unui sistem de control riguros al acordării ajutorului public judiciar;
- Stabilirea unor criterii de selecție precum și a unor programe de formare și perfecționare profesională adecvată a avocaților care furnizează servicii de asistență juridică, în vederea asigurării unui nivel calitativ cât mai ridicat al asistenței și reprezentării acordate în aceste cauze.

6. Venituri

Având în vedere că regimul și modalitatea de încasare a sumelor rezultate ca efect al derulării actului de justiție sunt reglementate de legi speciale, în opinia Consultantului, impactul Noilor Coduri asupra veniturilor este necuantificabil la momentul actual. Excepția o constituie prevederile NCP privind limitele minime și maxime ale amenzilor judiciare, acestea fiind de natură a genera modificări cu privire la potențialele surse de venit din cadrul sistemului judiciar.

Impactul acestei modificări aduse de NCP asupra veniturilor colectate în cadrul sistemului judiciar este necuantificabil, întrucât decizia aplicării amenzii în cauzele în care aceasta este prevăzută ca pedeapsă alternativă cu închisoarea rămâne la discreția instanței de judecată. Prin urmare, atât numărul estimat al situațiilor în care se va putea dispune pedeapsa amenzii, cât și cuantumul amenzilor pe baza sistemului zilelor-amendă rămân imposibil de cuantificat.

În aceste condiții, principalele recomandări care ar trebui avute în vedere sunt următoarele:

- Creșterea transparenței în privința tuturor sumelor colectate la nivelul sistemului, prin colaborarea cu celelalte instituții implicate în bugetare (Ministerul Finanțelor Publice, administrațiile financiare locale etc.);
- Stabilirea unor corelații între sumele colectate la nivelul sistemului judiciar și sumele alocate de la bugetul de stat către bugetul Ministerul Justiției. Evident, aceste corelații ar trebui să ia în

calcul contextul macroeconomic, pe de o parte, precum și prioritizarea corespunzătoare a necesităților de finanțare a celorlalte sectoare finanțate de la bugetul de stat, pe de altă parte;

- Cointeresarea autorităților locale în susținerea financiară a exercitării actului de justiție, prin identificarea unor măsuri de sprijinire a activității în sistem (de exemplu, colaborarea cu serviciile de probațiune pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor extinse ale acestora conform Noilor Coduri);
- Analiza oportunității de modificare a regimului anumitor categorii de venituri colectate prin intermediul sistemului judiciar, pentru a asigura utilizarea acestora în vederea susținerii funcționării eficiente a sistemului; în speță, analizarea oportunității constituirii ca venituri la bugetul de stat și cuprinderea în bugetul Ministerului Justiției a sumelor colectate în cadrul actului de justiție, care sunt virate în prezent la bugetele locale (de exemplu, taxele judiciare de timbru, un procent din amenzile penale), pentru a asigura baza financiară necesară funcționării sistemului în contextul implementării Noilor Coduri;
- Asigurarea gestionării efective de către Ministerul Justiției a sumelor cuprinse în prezent în bugetul său de venituri și cheltuieli.

7. Costul procesual

Prevederile Noilor Coduri aduc unele modificări cu privire la modalitatea de stabilire a cuantumului costurilor procesuale suportate de beneficiarii actului de justiție. În opinia Consultantului, trebuie totuși evidențiate câteva aspecte care ar putea fi luate în calcul ca având potențial impact în reducerea costurilor procesuale, după cum urmează:

- Accesarea sistemului de ajutor public judiciar și asistență juridică, în condițiile legii, poate avea ca efect fie exonerarea de la plata anumitor categorii de costuri sau acordarea de reduceri, eșalonări, amânări de la plata acestora (taxele judiciare prevăzute de lege), fie exonerarea totală sau parțială de la plata onorariilor avocaților, experților, traducătorilor, interpreților, precum și a onorariilor executorilor judecătorești, dacă este cazul;
- Principiul suportării cheltuielilor de judecată de către partea care a căzut în pretenții poate influența, de asemenea, costul procesual. Conform CPC/ NCPC, cheltuielile de judecată constau în principal din taxele judiciare de timbru și timbrul judiciar, onorariile avocaților, ale experților și ale specialiștilor, sumele cuvenite martorilor pentru deplasare și pierderile cauzate de necesitatea prezenței la proces, dacă este cazul. Conform prevederilor legale, partea care cade în pretenții va fi obligată, la cerere, să plătească cheltuielile de judecată. În considerarea rolului său activ, instanța poate dispune reducerea cheltuielilor de judecată reprezentând onorariul avocaților, atunci când acesta este vădit disproporționat în raport cu valoarea sau cu complexitatea cauzei ori cu activitatea desfășurată de avocat;
- Durata procesului poate afecta costul procesual suportat de beneficiarul actului de justiție. Astfel, durata procesului poate conduce la creșterea sau diminuarea cheltuielilor cu probele administrate în cauză (martori, experți etc.), cuantumul onorariilor avocațiale, precum și a prejudiciului suferit de petent din cauza lipsei exercițiului drepturilor ce fac obiectul litigiului. Având în vedere natura componentelor de cost potențial, Consultantul consideră că nu se poate

cuantifica impactul unei eventuale reduceri a duratei proceselor asupra costului procesual ca efect al aplicării Noilor Coduri;

- Instanța de executare are posibilitatea de a cenzura cheltuielile de executare, pe calea contestației la executare formulate de partea interesată și ținând seama de probele administrate de aceasta;
- Instanța de executare poate reduce și partea din cheltuielile de executare reprezentând onorariul avocaților, precum și plata experților judiciari și a specialiștilor.

C. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI SPECIFICE CA URMARE A INTRĂRII ÎN VIGOARE A NCC

Pe lângă impactul major la nivel de reglementare a unor instituții de drept, care se va putea observa în practică și va fi studiat de doctrină în anii următori, și care a făcut obiectul unei analize detaliate în Raportul Interimar I, intrarea în vigoare a NCC la data de 1 octombrie 2011 antrenează, prin raportare la unele dispoziții cuprinse în LPA NCC, și o serie de efecte care interesează din perspectiva impactului imediat asupra activității/gradului de încărcare al instanțelor de judecată. Ne referim în esență la acele prevederi apte să determine un impact notabil, **respectiv la cele care vizează activitatea instanței de tutelă, precum și la normele procesual-civile care vor genera un transfer temporar de competență în funcție de valoarea obiectului cererii în materia raporturilor dintre profesioniști.**

1. Concluzii și recomandări în ceea ce privește reglementarea activității instanței de tutelă

Menționăm de la început că, în lipsa datelor care să reflecte exact care este structura actuală și numărul existent de judecători și personal auxiliar dedicat cauzelor cu minori și familie – structură pe care urmează să se grefeze nou-creata instanță de tutelă, Consultantul nu a putut efectua o analiză detaliată a impactului creării acestei instituții, așa cum a făcut-o pentru alte instituții noi.

Metoda folosită de Consultant în determinarea necesarului de resurse umane, bugetar etc. ca urmare a implementării Noilor Coduri presupune în toate cazurile cunoașterea structurii existente (de personal, salarii, infrastructură, IT) care se presupune că va suferi un impact și constituie primul fundament al analizei. În raport de aceasta, după calcularea gradului actual de încărcare și pe baza elementelor de impact identificate în noile dispoziții legale, se poate estima volumul de cauze în viitor, numărul de personal necesar pentru soluționarea acestora, precum și necesarul de buget, spații și sisteme IT.

Datele primite nu au permis stabilirea numărului de judecători, personal auxiliar, spații și sisteme IT dedicat soluționării cauzelor cu minori și familie. În cazul judecătoriilor, competente în primă instanță cu marea majoritate a cauzelor de acest tip, datele primite nu fac distincție nici între judecătorii specializați în funcție de natura civilă sau penală a cauzelor, cu atât mai puțin între diferite sub-specializări din cadrul uneia dintre aceste categorii. Mai mult, din datele primite nu rezultă dacă toate instanțele au organizat secții sau complete pentru cauze cu minori și familie.

De aceea, în lipsa datelor pentru o analiză aprofundată, sugestiile din această secțiune au un **caracter general** și se vor referi, în esență, la competența instanței de tutelă și la organizarea acesteia.

În Raportul Interimar I Consultantul a făcut o scurtă trecere în revistă a competenței instanței de tutelă, ca unul dintre factorii de care depinde estimarea impactului noii instituții asupra sistemului judiciar. Așa cum am menționat și în Rapoartele Interimare I și II, sfera de atribuții a instanței de tutelă nu este suficient de clară în noua reglementare. Printre altele, nu rezultă cu claritate dacă această instituție va avea sau nu competență în judecarea cauzelor penale cu minori; întrebarea se pune cu atât mai mult cu cât TMFB, singura instanță specializată pentru minori și familie astăzi în România, are ambele competențe (civil și penal), și cu cât, așa cum menționăm mai sus, datele, la nivelul judecătoriilor, nu disting de regulă între specializarea judecătorilor pentru cauze civile sau pentru cauze penale.

În analiza competențelor instanței de tutelă un rol important îl joacă, din perspectiva potențialului impact asupra volumului de activitate, atribuțiile preluate de la autoritatea tutelară și trecute în sfera de competență a acestei instanțe.

Potrivit NCC, atribuțiile autorității tutelare sunt transferate nou-createi instanțe de tutelă. Prin excepție de la această regula instituită de NCC, Art.229 alin.(2) lit.b) din LPA NCC stabilește că rămâne în competența autorității tutelare întocmirea raportului de anchetă psihosocială, mai puțin cea prevăzută de Art.508 alin.(2) NCC care se efectuează de direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

Cu titlu exemplificativ, amintim că instanța de tutelă preia de la autoritatea tutelară atribuții privind: (i) ocrotirea părintească, cum sunt: stabilirea numelui minorului în lipsa învoielii părinților, încuviințarea schimbării locuinței pentru desăvârșirea învățaturii ori pregătirii profesionale, la cererea minorului de peste 14 ani, încuviințarea părintelui decăzut din drepturile părintești de a păstra legături personale cu copilul, (ii) instituirea curatei capabilului și numirea curatorului acestuia, cu excepția curatei succesorale notariale și a curatei surdomutului, numirea curatorului în cazul capabililor și al minorului, în cazul contrarietății de interese în relațiile cu tutorele său, (iii) autorizarea actelor de dispoziție, precum cele privind bunuri cuprinse în patrimoniul minorului, indiferent dacă acestea sunt încheiate de reprezentantul minorului sau de către minor cu încuviințarea reprezentantului său, (iv) tutela minorului³, precum: schimbarea locuinței minorului aflat sub tutelă, exercitarea unui control efectiv și continuu asupra modului în care tutorele își îndeplinește îndatoririle sale față de minor și bunurile acestuia, dispunerea vânzării bunurilor minorului aflat sub tutelă, în cazul în care veniturile minorului nu sunt îndestulătoare pentru acoperirea cheltuielilor, instituirea de măsuri provizorii până la intrarea în funcție a tutorelui etc., (v) punerea sub interdicție judecătorească: numirea tutorelui în urma punerii sub interdicție de către instanța de drept comun, numirea curatorului până la soluționarea cererii de punere sub interdicție, stabilirea locuinței celui pus sub interdicție etc.

Față de modul de organizare a autorității tutelare, respectiv birouri, compartimente sau servicii în cadrul autorităților publice locale, eventuale statistici privind numărul de cereri cu astfel de obiecte se pot afla la nivelul primăriilor de sector, municipale, orașenești sau comunale. Cu toate acestea, trebuie remarcat că **nu toate aceste noi competențe transferate de la autoritatea tutelară la instanța de tutelă ar rezulta în dosare noi pe rolul acestei instanțe; în multe cazuri, cereri având ca obiect elementele enumerate mai sus pot fi cereri incidente în cauze aflate deja pe rolul instanței de tutelă.**

Soluția aleasă de legiuitor pentru organizarea instanței de tutelă este, potrivit dispozițiilor Art.229 din LPA NCC, una în **două etape**.

Într-o primă etapă, atribuțiile instanței de tutelă sunt preluate, după caz, de TMFB, secțiile sau completele specializate pentru minori și familie existente, organizate în baza Legii nr.304/2004 la nivelul judecătoriilor, tribunalelor și curților de apel, urmând ca, în etapa a doua, să se adopte norme care să reglementeze modalitatea de organizare, funcționarea și atribuțiile instanței de tutelă.

³ Competența numirii tutorelui minorului a trecut de la autoritatea tutelară la instanța judecătorească în temeiul dispozițiilor Legii nr.272/2004.

O primă remarcă este că, așa cum menționam și mai sus, din constatările Consultanțului cu ocazia prelucrării datelor puse la dispoziție de către Beneficiar, nu rezultă cu claritate că astfel de secții sau complete specializate de minori și familie sunt organizate la nivelul tuturor instanțelor, ceea ce ar putea genera dificultăți de implementare a reglementării în prima etapă. În concret, în lipsa unor astfel de structuri specializate, cererile în materie se vor adresa instanței civile, urmând a fi soluționate de judecători care, și sub regimul precedent, soluționau astfel de cauze.

Tot în prima etapă, potrivit dispozițiilor Art.229 alin.(4) din LPA NCC, instanțele vor putea delega autorității tutelare unele dintre noile atribuții preluate de la acestea (mai exact, atribuțiile privind exercitarea tutelei în ceea ce privește bunurile minorului sau în ceea ce privește supravegherea modului în care tutorele administrează bunurile minorului).

Față de caracteristicile acestei prime etape de implementare identificate pe scurt mai sus și în lipsa datelor care să indice existența structurilor specializate privind cauzele cu minori și familie la nivelul tuturor instanțelor, a datelor pe baza cărora să se poată realiza o estimare a volumului de activitate care este preluat efectiv de la autoritatea tutelară, ori a unui număr estimat de personal implicat în soluționarea cauzelor cu minori și familie, **credem că este recomandabilă o nouă etapizare a procesului de organizare a instanței de tutelă, mai exact, împărțirea primei etape în mai mulți pași.**

Ca un prim pas în cadrul primei etape, ar fi recomandabilă **constituirea de secții/complete specializate la nivelul tuturor instanțelor**, în conformitate cu dispozițiile Art.41 alin.(1) din Legea nr.304/2004⁴. În acest mod, s-ar constitui cadrul instituțional necesar pentru preluarea competențelor instanței de tutelă, devenind posibilă determinarea gradului de încărcare a acestor complete/secții, necesarul de personal, sisteme IT, infrastructură. De altfel, **credem că este recomandabil ca preluarea efectivă a atribuțiilor autorității tutelare să fie prorogată până la constituirea acestor structuri la nivelul tuturor instanțelor.**

Pasul următor în cadrul primei etape ar fi **monitorizarea activității acestor structuri, pentru a determina gradul lor de încărcare, necesarul de personal, infrastructură, sisteme IT etc.**, cu alte cuvinte, pentru a crea bazele concrete necesare unei analize menite să ajute la alegerea formulei cele mai potrivite de organizare a instanței de tutelă în etapa a doua: fie ca secții/complete specializate în cadrul instanțelor, fie ca instanțe de sine-stătătoare, fie o formulă combinată (menținerea TMFB și crearea și a altor instanțe specializate în anumite jurisdicții, în paralel cu crearea/menținerea de secții/complete specializate în alte jurisdicții).

În fine, în etapa a doua, în funcție de rezultatele analizei datelor strânse în partea a doua a primei etape, se va decide, în mod fundamentat, care este formula cea mai potrivită de organizare a instanței de tutelă. Completele și secțiile create în debutul primei etape vor servi ca structură de bază pe care să se grefeze noua instituție, indiferent pentru care formulă de organizare se va opta (complete/secții sau instanțe de sine stătătoare).

2. Concluzii privind impactul noilor prevederi ale Codului Civil ce influențează competența materială a instanțelor

⁴ La propunerea colegiilor de conducere ale instanțelor, prin hotărâre a CSM.

Menționăm că, la momentul redactării Raportului Interimar I, Consultantul avea la dispoziție o versiune intermediară, între timp modificată, a LPA NCC. În versiunea inițial analizată, respectiv forma adoptată de Senatul României la data de 8 decembrie 2010, proiectul LPA NCC nu cuprindea dispoziții privind modificarea sau abrogarea unor prevederi din CPC, în timp ce LPA NCC, așa cum aceasta a fost publicată, a introdus un număr de modificări în domenii precum executarea silită, procedura divorțului, competența instanțelor în litigiile calificate drept comerciale potrivit vechii reglementări, procedura soluționării unor astfel de litigii după intrarea în vigoare a NCC.

Printre altele, Art.219 LPA NCC a adus câteva modificări CPC în vederea armonizării acestuia cu noile prevederi ale NCC, din perspectiva eliminării conceptului de „natură comercială” a cauzelor și includerea acestora în sfera celor civile.

Una dintre modificările în discuție se referă la abrogarea Art.2 pct.1 lit.a) CPC, care stabilea competența materială a tribunalelor de a soluționa în primă instanță litigii comerciale al căror obiect avea o valoare de peste 100.000 RON. Având în vedere și dispozițiile Art.2 pct.1 lit.b) CPC, care stabilește competența tribunalului de a soluționa în primă instanță cauzele civile care au un obiect cu o valoare de peste 500.000 RON, efectul imediat al abrogării normei procedurale menționate constă în lărgirea sferei competenței materiale a judecătorilor și, pe cale de consecință, încărcarea rolului acestora cu acele cauze care aveau natură comercială potrivit vechii reglementări, al căror obiect are o valoare cuprinsă între 100.001 RON și 500.000 RON. **Prin urmare, intrarea în vigoare a LPA NCC a determinat un transfer de competență de la tribunale la judecătorii cu privire la cauzele menționate, destul de numeroase în practică.**

Pe de altă parte, Art.93 pct.1 lit.a) NCPC stabilește competența tribunalelor de a soluționa în primă instanță cererile evaluabile în bani, în valoare mai mare de 100.000 RON, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști. În consecință, la momentul intrării în vigoare a NCPC va opera un transfer de competență de la judecătorii la tribunale cu privire la cauzele care au un obiect evaluabil în bani mai mare de 100.000 RON.

Se observă așadar, că, **în privința cauzelor având o natură comercială potrivit vechii reglementări, al căror obiect are o valoare cuprinsă între 100.001 RON și 500.000 RON, operează un transfer temporar de competență de la tribunal la judecătorii**, întrucât ulterior intrării în vigoare a NCPC, respectivele cauze vor reveni în competența de primă instanță a tribunalelor.

În concluzie, măsura abrogării Art.2 pct.1 lit.a) din CPC are ca efect **o creștere temporară a competenței materiale a judecătorilor, care va fi anulată la intrarea în vigoare a NCPC.**

VI. ANEXE

ANEXA NR.1 – GLOSAR

Nr. crt.	Act normativ	Abreviere
1.	Constituția României , publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.767 din 31.10.2003, modificată și completată prin Legea de revizuire a Constituției României nr.429/2003.	Constituția
2.	Codul Civil al României , publicat în Broșură nr.0 din 26.07.1993, modificat și completat inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă.	CC
3.	Codul Civil al României , publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.511 din 24.07.2009.	NCC
4.	Codul Penal al României , publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.65 din 16.04.1997, modificat și completat inclusiv prin Legea nr.93/2010 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.198/2008 privind modificarea și completarea Codului penal.	CP
5.	Codul Penal al României , publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.510 din 24.07.2009.	NCP
6.	Codul de Procedură Civilă al României , publicat în Broșură nr.0 din 26.07.1993, modificat și completat inclusiv prin Legea nr.177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României.	CPC
7.	Codul de Procedură Civilă al României , publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.485 din 15.07.2010.	NCPC
8.	Codul de Procedură Penală al României , publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.78 din 30.04.1997, modificat și completat inclusiv prin Legea nr.177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României.	CPP
9.	Codul de Procedură Penală al României , publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.486 din 15.07.2010.	NCP
10.	Codul Familiei al României , publicat în Broșură nr.0 din 26.07.1993, modificat și completat inclusiv prin Legea nr.288/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr.4/1953 - Codul familiei	Codul familiei
11.	Codul Comercial al României , publicat în Broșură nr.0 din 27.06.1997, modificat și completat inclusiv prin Legea nr.219/2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă.	Codul comercial
12.	Proiectul de Lege privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune din data de 20.05.2011, așa cum a fost publicat pe pagina de internet a Beneficiarului	Proiectul de Lege privind organizarea și

Nr. crt.	Act normativ	Abreviere
		funcționarea sistemului de probațiune
13.	Lege nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.409 din 10.06.2011.	LPA NCC
14.	Proiect Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, act normativ în curs de elaborare, conform informațiilor primite de la Beneficiar.	Proiect LPA NCPC
15.	Proiect Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, act normativ în curs de elaborare.	Proiect LPA NCPP
16.	Legea nr.208/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.784 din 24.11.2010	Legea nr.208/2010
17.	Legea nr.202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.714 din 26.10.2010	Legea nr.202/2010
18.	Legea nr.76/2009 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.75/2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.231 din 08.04.2009.	Legea nr.76/2009
19.	Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.826 din 13.09.2005, modificată și completată inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.59/2009 pentru modificarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și pentru modificarea și completarea Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.	Legea nr.303/2004
20.	Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.827 din 13.09.2005, modificată și completată inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.114/2009 privind unele măsuri financiar-bugetare.	Legea nr.304/2004
21.	Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.557 din 23.06.2004, modificată și completată inclusiv prin Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil.	Legea nr.272/2004
22.	Legea nr.211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.505 din 04.06.2004, modificată și completată inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.113/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr.211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției	Legea nr.211/2004

Nr. crt.	Act normativ	Abreviere
	victimelor infracțiunilor.	
23.	Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.597 din 13.08.2002, modificată și completată inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.37/2011 pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr.82/1991 și pentru modificarea altor acte normative incidente.	Legea nr.500/2002
24.	Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.219 din 18.05.2000, modificată și completată inclusiv prin Legea nr.69/2007 privind modificarea lit.b) și lit.c) ale art.10 din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție	Legea nr.78/2000
25.	Legea nr.99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.236 din 27.05.1999, modificată și completată inclusiv prin Legea nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției.	Legea nr.99/1999
26.	Legea nr.178/1997 pentru autorizarea și plata interpreților și traducătorilor folosiți de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul National Anticorupție, de organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, de birourile de notari publici, de avocați și de executori judecătorești, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.305 din 10.11.1997, modificată și completată inclusiv prin Ordonanța Guvernului nr.13/2010 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției în vederea transpunerii Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne	Legea nr.178/1997
27.	Legea nr.146/1997 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.173 din 29.07.1997, modificată și completată inclusiv prin Legea nr.202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor.	Legea nr.146/1997
28.	Legea nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.98 din 07.02.2011, modificată și completată inclusiv prin Ordonanța de urgență nr.10/2011 privind abrogarea alin.(8) al art.39 din Legea nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.	Legea nr.51/1995
29.	Legea nr.105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.245 din 01.10.1992, modificată și completată inclusiv prin Legea nr.202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor.	Legea nr.105/1992

Nr. crt.	Act normativ	Abreviere
30.	Legea nr.31/1990 privind societățile comerciale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.1066 din 17.11.2004, modificată și completată inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.90/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr.31/1990 privind societățile comerciale.	Legea nr.31/1990
31.	Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspect financiare în sistemul justiției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.462 din 20.06.2008, modificată și completată inclusiv prin Legea nr.76/2009.	O.U.G. nr.75/2008
32.	Ordonanța de urgență a Guvernului nr.51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.327 din 25.04.2008, modificată și completată inclusiv prin Legea nr.193/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă.	O.U.G. nr.51/2008
33.	Ordonanța de urgență a Guvernului nr.119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte comerciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.738 din 31.10.2007, modificată și completată inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.76/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.	O.U.G. nr.119/2007
34.	Ordonanța de Guvern nr.5/2001 procedura somației de plată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.422 din 30.07.2001, modificată și completată inclusiv prin Legea nr.195/2004 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.58/2003 privind modificarea și completarea Codului de Procedură Civilă.	O.G. nr.5/2001
35.	Ordonanța de Guvern nr.2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.26 din 25.01.2000, modificată și completată inclusiv prin Legea nr.208/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de Guvern nr.2/2000.	O.G. nr.2/2000
36.	Ordonanța de Guvern nr.32/1995 privind timbrul judiciar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.201 din 30.08.1995, modificată și completată inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.77/2008 pentru completarea art.3 din O.G. nr.32/1995.	O.G. nr.32/1995
37.	Hotărârea de Guvern nr.460/2009 pentru atribuirea competenței Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale de a desfășura procedura de licitație deschisă, licitație restrânsă sau negociere cu publicare prealabilă a unui anunț de participare, după caz, în vederea încheierii unui acord-cadru ce are ca obiect achiziția dreptului de utilizare de produse	H.G. nr.460/2009

Nr. crt.	Act normativ	Abreviere
	software prin închiriere cu opțiune de cumpărare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.277 din 28.04.2009.	
38.	Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.676/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.814 din 29.11.2007, modificată și completată inclusiv prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.837/2010 pentru modificarea Regulamentului privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.676/2007.	Hotărârea nr.676/2007
39.	Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.387/2005 pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.958 din 28.10.2005, modificată și completată inclusiv prin Hotărârea nr.1788/2009 pentru completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.387/2005	Hotărârea CSM nr.387/2005
40.	Ordinul Ministrului Justiției și Libertăților Cetățenești nr.772/2009 privind stabilirea tarifelor pentru plata interpreților și traducătorilor autorizați folosiți de Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, de organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, de birourile notarilor publici, de avocați și de executori judecătorești, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.208 din 01.04.2009.	Ordinul nr.772/2009
41.	Ordinul Ministrului Justiției nr.2550/2006 privind aprobarea onorariilor minimale și maxime pentru serviciile prestate de executorii judecătorești, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.936 din 20.11.2006.	Ordinul nr.2550/2006
42.	Decretul nr.31/1954 privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, publicat în Buletinul Oficial al României, nr.8 din 30.01.1954, pus în aplicare prin Decretul nr.32/1954 .	Decretul nr.31/1954
43.	Administrația Națională a Penitenciarelor	ANP
44.	Consiliul Superior al Magistraturii	CSM
45.	Curtea Europeană pentru Drepturile Omului	Curtea CEDO
46.	Curtea de Justiție a Uniunii Europene	CJUE
47.	Înalta Curte de Casație și Justiție (inclusiv fosta Curte Supremă de Justiție)	ÎCCJ
48.	Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție	PÎCCJ
49.	Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov	TMFB
50.	Echivalent de normă întreagă	ENI

Nr. crt.	Act normativ	Abreviere
51.	Moneda națională a României (leu)	RON/lei
52.	Studiul realizat de către Consultant la nivelul instanțelor și parchetelor, cu scopul de a completa datele strânse pe parcursul Proiectului, de a strânge informații privind modul în care practicienii percep impactul pe care îl vor avea Noile Coduri asupra sistemului judiciar, dar și de a strânge alte date care lipseau, necesare pentru finalizarea Proiectului	Studiul Gallup
53.	Prestarea de către Consultant a serviciilor de consultanță furnizate în baza Contractului, respectiv sprijinirea Beneficiarului în pregătirea punerii în aplicare a Noilor Coduri, prin realizarea unei evaluări din punct de vedere instituțional, al resurselor umane, fiscal și economic	Proiect